LIETUVOS
Farmacijos žinios
Lithuanian Pharmaceutical News
2010 m. Nr. 3-4 (212-213)

LFS XXV suvažiavime LFS Garbės narių diplomus gavo vaistininkė Danutė Vladislava RAULYNAITIENĖ (Lietuva) ir profesorė Ilze BARENE (Latvija)

(plačiau 68 psl.)

ISSN 1648-0066

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGA

Kristus – dvasinių vaistų vaistininkas.
Paveiklas yra Vokietijos farmacijos muziejuje Heidelberge.

Nuolatinis LFS rėmėjas
BERLIN-CHEMIE
MENARINI

„Lietuvos farmacijos žinios“ – Lietuvos farmacijos sąjungos periodinis žurnalas, skirtas farmacijos specialistams, tęsia „Farmacijos žinių“ (1923-1940) tradicijas
Vyr. redaktorius prof. habil.dr. Eduardas Tarasevičius

REDAKCINE KOLEGIJA
Vaist., gyd. Laimis Akramas, klinikine farmacija, mikrobiologija; doc. dr. Zita Barsteigienė, farmakognozija; dr. Romualdas Basevičius, farmakologija; prof. dr. Vitalis Briedis, vaistų technologija; prof. dr. Liudas Ivanauskas, toksikologinė chemija, vaistų technologija; doc. dr. Rimas Klimas, vaistų technologija; doc. dr. Romaldas Mačiulaitis, klinikinė farmacija, farmakoterapija; doc. dr. Tauras Antanas Mekas, farmacijos istorija, socialinė farmacija; doc. dr. Vaidas Skyrius, socialinė farmacija; prof. habil. dr. Paulius Vainauskas, toksikologinė chemija; dr. Regina Žukienė, farmacijos istorija, socialinė farmacija; dr. Jonas Grincevičius, socialinė farmacija; doc. dr. Raimondas Radžiūnas, socialinė farmacija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS PATARIAMOJI VALDYBA
Vaist. Sigitas Valatkevičius – LFS Vilniaus krašto pirmininkas; vaist. Astrida Tamošiūnienė – LFS Kauno krašto pirmininkė; vaist. Jolanta Narbutienė – LFS Panevėžio krašto pirmininkė; vaist. Vida Grušienė – LFS Šiaulių krašto pirmininkė; vaist. Danutė Varvolytė – LFS Klaipedos krašto pirmininkė.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS KONSULTANTAI
Doc. dr. Algis Baranauskas, socialinė farmacija; doc. dr. Jurga Bernatonienė, vaistų technologija; doc. dr. Vidmantas Dirsė, organinė chemija; dokt. Mantas Jakimavičius, vaistų technologija; doc. dr. Valdas Jakštas, farmakognozija; doc. dr. Audronis Lukošius, farmakognozija; doc. dr. Rūta Marksienė, toksikologinė chemija; dr. Žydrūnas Martinėnas, vaistų technologija; vaist. Jadvyga Mikalauskienė, farmacijos istorija; vaist. Kęstutis Orinas, farmacijos istorija; dr. Vilma Petrikaitė – vaistų chemija; doc. dr. Onutė Ragažinskienė, farmakognozija; dr. Saulė Velžienė, vaistų technologija; vaist. Liudvikas Rulinskas, farmacijos istorija; vaist. Birutė Varanavičienė, klinikinė farmacija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI
Farm. dr. Juozas Kalvaitis, klinikinė farmacija, JAV, Čikaga; farm. dr. Algirdas Lukoševičius, klinikinė farmacija, JAV, Niujorkas; farm. dr. Algis Pliura, vaistų informacija, JAV, Niujorkas; farm. dr. Jerzy Lazowski, onkologinė farmacija, Lenkija, Varšuva.

Leidėjo ir redakcijos adresas:
Universiteto g. 2, 01122 Vilnius,
tel. (8 5) 262 87 58, faksas (8 5) 262 87 58
El. paštas: LFSpharm@takas.lt

Šiame leidinyje pateikta informacija skirta tik farmacijos ir medicinos specialistams.
Straipsnių autorių nuomonė gali nesutapti su redakcijos nuomone. Recenzuojame tik mokslinius straipsnius.
Rankraščių negražiname. Redakcija už reklamos turinį neatsako.

© „Lietuvos farmacijos žinios“
2010, Nr. 3-4 (212-213)

Numerį parengė LFS leidybos centras,
Universiteto g. 2, LT-01122 Vilnius

Spausdino:

REDAKTORIAUS ŽODIS

MIELOS KOLEGĖS IR MIELI KOLEGOS!

Sveikinu visus “Lietuvos farmacijos žinių” žurnalo skaitytojus sulaukus 2010 metų dvigubo žurnalo numerio, kuris išėjo iš spaudos ant 2011 metų slenksčio.

Svarbu mums, vienos seniausių žmonijos istorijoje profesijų atstovams ir ateinančiais metais ypač jautriai ir atsakingai aptarnauti pacientus ir tuo būdu prisidėti prie mūsų profesijos prestižo kėlimo. Šiame žurnalo numeryje Jūs rasite straipsnius apie farmacijos sektoriaus aktualijas, susipažinsite su Farmacijos departamento ir SAM naujausiais teisės aktais bei Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie SAM priimtais teisės aktais. Skaitytojams pateikiama LFS XXV suvažiavimo medžiaga su gausiomis nuotraukomis. Šiame žurnalo numeryje skaitytojai gaus informacijos apie prieš suvažiavimą įvykusią Tarptautinę farmacijos mokslinę konferenciją, skirtą pažymėti farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225-ąsias metines. Farmacijos istorijos mėgėjai galės susipažinti su „Farmacijos žinių“ žurnalo aprašomais įvykiais prieš 70 metų. Skaitytojai šiltai sutiko mūsų žurnalo ankstesniuose numeriuose patalpintos medžiagos - žymaus Vilniaus universiteto, o vėliau Kauno medicinos instituto Farmacijos fakulteto dėstytojo ir mokslininko docento Eduardo Kanopkos memuarų “Gyvenimo kelionė” tęsinio spausdinimą. Skaitytojai susipažins su UAB „Entafarma“ Generalinio direktoriaus vaistininko Tauro Endriukaičio interviu. Skaitytojai taip pat galės susipažinti su birželio mėnesį įvykusiu „Farmacijos dienų - 2010“ fotoreportažu. Laukiame naujų mūsų žurnalo skaitytojų, kurie perskaitę mūsų žurnalą sulauks naujų žinių šaltinio ir naujienų iš kolegų profesinės veiklos, ir farmacijos mokslo bei praktikos apžvalgos, ir naudingų patarimų bei atsakymų į Jus dominančius klausimus.

Pagarbiai,
prof. Eduardas Tarasevičius

TURINYS

Interviu

Interviu su UAB „Entafarma“ Generaliniu direktoriumi vaistininku Tauru Endriukaičių 5

Iš LFS veiklos

Mintys iš Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) XXV suvažiavimo
Antanina ir Liudvikas Rulinskai 7

Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) farmacijos ateities 2020 m. vizija ir LFS pastangos ją įgyvendinant
Eduardas Tarasevičius 13

Farmacijos fakulteto naujienos 16

Iš LFS veiklos

Lietuvos sveikatos sistemos pertvarka
Martynas Marcinkevičius 18

Lietuvos farmacijos sektoriaus veiklos teisinė ir praktinė būklė
Gita Krukienė 21

Memuarai

Eduardas Kanopka „Gyvenimo kelionė…“ 26

Iš LFS veiklos

Paliatyvinė farmacija
Jerzy Lazowski 28

Tarptautiniai nepatentuoti vaistų pavadinimai (TNP- INN)
Liudas Šlepikas, Eduardas Tarasevičius 30

Visuomenės vaistinės pacientų gaunama informacija apie vaistus ir sveikatą
Jurgita Daukšienė, Raimondas Radžiūnas 33

Ką rašo spauda apie farmaciją 41

Ką rašė Farmacijos žinios prieš 70 metų 44

Farmacijos fakulteto naujienos 48

Oficiali kronika 49

Išėjo Anapilin 56

Kas, kur, kada 58

Iš LFS veiklos 63

Kas, kur, kada 67

INTERVIU SU UAB „ENTAFARMA“ GENERALINIU DIREKTORIUMI VAISTININKU TAURU ENDRIUKAIČIU

Gerbiamas Generalinis Direktoriau, Jūsų vadovaujama vaistų didmeninės prekybos įmonė sėkmingai darbuojasi įžengusi į antrąjį savo veiklos dešimtmetį. Per šį laikotarpį daugelis panašios veiklos įmonių nutraukė savo veiklą arba „susiliejo“ su kitomis įmonėmis. Jūsų įmonė vadovaujasi daugumos Europos šalių patirtimi ir neturi savo vaistinių tinklo. Taigi, iš Jūsų įmonės vaistų gali užsisakyti bet kuri Lietuvos vaistinė. Kokias naujoves Jūs diegiate siekiant išplėsti Jūsų klientų gretas?

„Entafarma“ jau septyniolika metų teikia savo paslaugas vaistinėms aprūpinant jas vaistais bei kitomis reikalingomis prekėmis. Per tuos metus „Entafarmos“ veikloje labai daug kas pasikeitė. Mūsų įmonės veiklos pradžioje asortimente turėjome apie šimtą vaistų pavadinimų, dabar – virs 4000, sąskaitos buvo išrašinėjamos ranka, dabar – jau elektroninė sąskaita, darbuotojų buvo trys, dabar – apie 80, dirbome tik Lietuvoje, dabar – visame Pabaltijyje bei eksportuojame į tokias šalis kaip Gruzija, Azerbaidžanas ar Iranas.

Pasikeitė ir pati verslo aplinka. Anksčiau klientas buvo bet kuri vaistinė, o dabar susikūrę stiprūs vaistinių tinklai daug ką pakeitė.

Pastaruoju metu mes, kaip didmenininkai, savo tiesioginiu klientu laikome nepriklausomas, t.y. savarankiškas, vaistines. Su šiomis vaistinėmis mus sieja glaudus bendradarbiavimas, mes puikiai suprantame vieni kitus, mus sieja ne tik darbiniai bei profesiniai saitai, tačiau ir bendri pomėgiai, kartu praleidžiamas laisvalaikis. Jau taip istoriškai susiklostė, kad šiandiena Lietuvoje „Entafarma“ yra vienintelė lietuviško kapitalo vaistų didmeninės prekybos įmonė neturinti vaistinių tinklo, esanti ir jai vadovauja vaistininkai.

Vaistinės bendraudamos su didmeninės prekybos vaistų įmone pageidauja gauti profesionalią informaciją ir kokybišką aptarnavimą. O tai dažniausiai apsprendžia darbuotojų kvalifikacija. Jūsų įmonėje visas atsakingas administracijos pareigas užima farmacijos specialistai. Ar ši patirtis pasiteisino?

Be abejonių. Kas gali geriau suprasti kolegų vaistininkų poreikius, norus jei ne patys vaistininkai dirbantys gretimame sektoriuje – tiekime. Mes visi esame dirbę ar net šiuo metu dirbantys vaistinėje, tad mums visa tai pažįstama. Dažnai iš pusės žodžio suprantame vieni kitus. Mes bendraujame ne kaip pardavėjas ir pirkėjas, o kaip ilgalaikiai partneriai ir draugai, kuriems suprantama, kad „ranka ranką plauna“, kad dirbdami kartu turėsime abipusę naudą. Tačiau yra ir tokių vaistinių kurios žiūri tik momentinės naudos, negalvoja apie ateitį. Tačiau tokių vis mažiau ir mažiau. Džiaugiuosi, kad vis daugiau vaistinių „Entafarma“ laiko strateginiu partneriu.

Jūsų įmonė augdama pakeitė keletą būstinių, kol pagaliau persikėlė į geros platinimo praktikos reikalavimus atitinkančias patalpas. Kaip sekasi užtikrinti būtinas vaistų saugojimo sąlygas, kad į vaistines patektų tik kokybiški vaistai?

Mes ir anksčiau dirbome patalpose, atitinkančiose geros platinimo praktikos reikalavimus, kai tik tokie reikalavimai atsirado. Tačiau dabartinė mūsų būstinė yra mūsų nuosavybė, tad galima nesvarstant investuoti į moderniausias technologijas bei įrengimus. Taip ir darome. O visos ankstesnės buveinės buvo nuomojamos, tad reikdavo gerai pasverti, kiek verta investuoti, nes išeidamas ne viską gali išsinešti. Dabartinė mūsų būstinė yra devintoji mūsų gyvavimo istorijoje.

Jūsų partneriai yra vaistų gamintojai. Kokių šalių vaistų ir medicinos paskirties priemonių bei maisto papildų gamintojai pasirinko Jūsų įmonę?

Mes dirbame beveik su visais gamintojais, kurie Lietuvoje turi verslo interesų, o tai reiškia – dirbame su įvairių pasaulio šalių gamintojais.

Jūsų įmonė vienintelė Lietuvoje turi farmacijos istorijos ekspoziciją, kurią mielai lanko vaistininkai, farmacijos studentai, užsienio svečiai. Kaip Jums kilo tokia idėja?

Ačiū mano Tėveliui už šią idėja. Tai jis viską pradėjo. Jam išėjus Anapilin aš esu jo pradėto darbo tęsėjas. Labai malonu, kai užsuka vaistininkai ir galiu jiems parodyti savo muziejų, kai jie tuo domisi, klausinėja, duoda patarimų ar net dovanoja eksponatų. Turime muziejuje ir „Garbės knygą“, į kurią aukso raidėmis įrašome kiekvieną padovanojusį kokį nors eksponatą muziejui. Turimas vaistininko vienas ar kitas daiktas – tai tik maloni smulkmena, kuri mažai kam matoma.O toks daiktas, dovanotas mūsų muziejui – tai jau istorija. Džiaugiuosi, kad muziejaus veikloje mielai dalyvauja Mindaugas ir Marius. Jų dėka buvo organizuota daug vaistininkų grupių iš visos Lietuvos apžiūrėti muziejų. Iš KMU Farmacijos fakulteto atvyksta ir būsimieji vaistininkai – studentai, ir net svečiai iš užsienio.

Jūsų Alma Mater yra Kauno medicinos universitetas, kuris nuo šių metų pavadintas Lietuvos sveikatos mokslų universitetu. Prisimenant studijas Farmacijos fakultete ko galėtumėte palinkėti farmacijos studentams, kuriais ateityje gal būt bus ir Jūsų sūnūs?

Studentams palinkėčiau puoselėti vaistininkystės tradicijas, būti principingiems ginant vaistininko profesijos idealus, ambicingiems siekiant pakelti vaistininko prestižą, kaip kad buvo anksčiau – vaistininkas juk ne pardavėjas! Mano sūnūs taip pat žada rinktis vaistininko profesiją.

Jūs esate aktyvus Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) narys išrinktas Vaistų didmeninės prekybos sekcijos pirmininku. Ko norėtumėte palinkėti LFS nariams artėjančių Kalėdų ir Naujųjų metų proga?

LFS nariams linkiu ramių Šv.Kalėdų ir kad Naujieji Metai atneštų naujų gerų idėjų bei žinių, sveikatos ir laimės.

Dėkojame už interviu. „Lietuvos farmacijos žinių“ žurnalo Redkolegijos vardu linkime Jums ir Jūsų darniam kolektyvui visokeriopos sėkmės artėjančių Švenčių proga.

MINTYS IŠ LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS (LFS) XXV SUVAŽIAVIMO

LFS Garbės nariai provizoriai Antanina ir Liudvikas Rulinskai

2010 m. spalio 17 d. Kaune EuropaRoyale viešbučio patalpose vyko Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) jubiliejinis XXV suvažiavimas. Jis buvo skirtas labai reikšmingai Lietuvos farmacijai sukakčiai paminėti. Prieš 225 metus (t.y. 1785 m.) Vilniaus universitete buvo pradėtas skaityti farmacijos mokslų kursas studentams. Taigi, nuo tos datos skaičiuojama farmacijos aukštojo mokslo pradžia Lietuvoje. Šiame suvažiavime dalyvavo per 100 delegatų ir svečių: vaistininkai iš Lietuvos miestų ir rajonų, atstovai iš Sveikatos apsaugos ministerijos, Farmacijos departamento, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie SAM, šalies farmacijos pramonės įmonių, užsienio farmacijos įmonių atstovybių, vaistų didmeninės prekybos įmonių atstovai, Kauno medicinos universiteto (dabar, susijungus su Veterinarijos universitetu, vadinamo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto) Farmacijos fakulteto dėstytojai ir studentai, svečiai iš Lenkijos ir Latvijos. Suvažiavimo dalyvius ir svečius pasveikino LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius. Jis pabrėžė, kad Lietuvos farmacija turi gilias tradicijas. Tai patvirtina spalio 16 d. Kaune į vykusi Tarptautinė konferencija, skirta Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225-sioms metinėms pažymėti.

Suvažiavimą sėkmingai vedė šio suvažiavimo pirmininkė LFS Kauno krašto pirmininkė Astrida Tamošiūnienė ir LFS viceprezidentė docentė dr. Zita Barsteigienė. Šio forumo dalyvius pasveikino SAM ministro patarėjas Martynas Marcinkevičius, kuris palinkėjo susigražinti vaistinių, kaip sveikatinimo įmonių, ir farmacijos specialistų buvusį prestižą, nes šiuo metu daugelis vaistinių tapo panašios į parduotuves, o kai kurie vaistininkai, pamiršę pareigą teikti farmacinę rūpybą, tampa eiliniais vaistų pardavėjais. Lenkijos farmacijos rūmų sekretorius dr. Jerzy‘s Lazowski‘s suvažiavimo dalyviams perskaitė minėtų rūmų prezidento dr. Grzegorz‘o Kucharewicz‘iaus sveikinimą. Nuoširdų laišką suvažiavimo dalyviams atsiuntė Tartu (Estija) universiteto profesorius Elmar‘as Arak‘as.

Suvažiavimo dalyviai išklausė 10 pranešimų. SAM ministro patarėjas M. Marcinkevičiaus pranešimas „SAM priemonės įgyvendinant vaistų prieinamumo gyventojams politiką“ plačiai kalbėjo apie privalomąjį sveikatos draudimo fondą, apie ligoninių tinklo pertvarką, apie vaistų politikos pokyčius, apie e-sveikatos diegimą, apie visuomenės sveikatos priežiūros plėtrą, apie vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo priemones, apie kompensuojamųjų vaistų valstybės išlaidas ir jų taupymo galimybes. Po pranešimo patarėjas atsakė į suvažiavimo dalyvių klausimus.

Labai išsamų ir platų pranešimą „Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) Farmacijos ateities 2020 m. vizija ir Lietuvos farmacijos sąjungos pastangos ją įgyvendinat“ padarė LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius. Tarptautinės farmacijos federacijos 70-sis kongresas vyko Portugalijos sostinėje Lisabonoje 2010 m. rugpjūčio 28 – rugsėjo 2 d. Jame dalyvavo ir LFS narių delegacija. Pranešėjas pažymėjo šiuos svarbiausius klausimus, kurie buvo diskutuojami minėtame kongrese, siekiant įgyvendinti ilgalaikę Farmacijos ateities viziją:

- Receptinių ir berecepčių vaistų racionalus vartojimas;
- Antibiotikų neracionalus vartojimas ir atsparių mikrobų formų atsiradimas;
- Gripo ir kitų epidemijų išvengimas;
- Vaistinių veiklos tobulinimas ir farmacijos specialistų ikidiplominio ir podiplominio rengimo gerinimas;
- Naujų vaistų kūrimas ir esamų vaistų technologijos (tame tarpe nano) tobulinimas, siekiant sumažinti išlaidas naujų vaistų kūrimui;
- Farmakokinetikos, bioekvivalentiškumo, farmakologinio budrumo tyrimų plėtra;
- Farmacijos profesijos prestižo didinimas ir jos integravimas į pacientų gydymo procesą klikinės farmacijos pagrindu.

Farmacijos vizijos įgyvendinimui svarbią reikšmę turi šie faktoriai: strategija, taktika ir veiklos principai. Veiklos principai apima racionalumą, kūrybiškumą, skaidrumą ir išlaidų įvertinimą. Taktikos elementus sudaro konstruktyvi partnerystė visų sveikatinimo sektoriaus darbuotojų, tarptautinis bendradarbiavimas, ryšių priemonių diegimas vaistinėse nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyje.

Kauno medicinos universiteto Farmacijos fakulteto dekanas prof. Vitalis Briedis kalbėjo apie Farmacijos studijų programas, studijų tikslus ir strategiją rengiant aukščiausios kvalifikacijos specialistus, atsižvelgiant į praktinės farmacijos poreikius.

Pranešimą apie Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225 metų raidos aspektus padarė Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus direktorius dr. Tauras Mekas. Jis pažymėjo, kad spalio 16 d. įvyko Tarptautinė konferencija, kurioje buvo ne tik plačiai nušviestas farmacijos fakulteto katedrų istorinis vystymosi kelias per daugelį dešimtmečių, bet buvo pateikti šiuo metu vykdomų tyrimų rezultatai visose svarbiausių farmacijos mokslų srityse. Minėtoje konferencijoje skaitytų pranešimų tezės buvo išleistos atskira knyga lietuvių ir anglų kalbomis.

Didelio dėmesio sulaukė Farmacijos departamento direktorės Gitos Krukienės pranešimas apie "Lietuvos farmacijos sektoriaus veiklos teisinę ir praktinę būklę". Pranešime buvo pateikta jau paruoštų ir rengiamų teisės aktų apžvalga, įgyvendinant Europos Sąjungos direktyvų reikalavimus.

Nekompensuojamųjų vaistų kainų reguliavimas, kompensuojamųjų vaistų kainodaros tobulinimas, jų grupavimas, generinių vaistų kainų mažinimas, vaistų kainų „tunelio"taikymas ir kitos teisinį pavidalą įgavusios praktinės farmacijos problemos buvo vaizdžiai pristatytos klausytojams, kurie kasdieniame darbe susiduria su šių teisės aktų pritaikymu.

Po šio pranešimo buvo renkami LFS Garbės nariai. Už nuopelnus vystant bendradarbiavimą tarp Rygos medicinos Stradinio universiteto Farmacijos fakulteto ir Kauno medicinos universiteto Farmacijos fakulteto mokslininkų ir aktyvų dalyvavimą LFS renginiuose LFS Garbės nare buvo išrinkta profesorė Ilzė Barene, kuriai LFS prezidentas prof. E.Tarasevičius įteikė lotynų kalba parašytą diplomą. Kitą Garbės narės diplomą gavo ilgametė Kauno „Šlamučio" vaistinės vedėja, aktyviai dalyvaujanti LFS veikloje vaistininkė Danutė Raulybnaitienė.

Apie „Generinių ir inovacinių vaistų registraciją Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse" išsamų pranešimą padarė Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie SAM viršininkas Gintautas Barcys. Šis pranešimas buvo ypač aktualus įdiegus Lietuvoje vaistų išrašymą receptuose tarptautiniais pavadinimais.

Platų išsamų pranešimą apie „Vaistų gamybą vaistinėse pagal Europos Sąjungos kokybės reikalavimus" padarė Valstybinė vaistų kontrolės tarnybos prie SAM vaistų kokybės laboratorijos vedėja Roma Mockutė. Šis pranešimas buvo svarbus ir visuomenės gamybinių vaistinių, ir ligoninių vaistinių vadovams.

Apie Pasaulio sveikatos organizacijos parengtą Vaistų tarptautinių pavadinimų klasifikaciją ir jų kūrimo principus bei generinių vaistų pavadinimų įvairovę duomenis pateikė Farmacijos fakulteto doktorantas Liudas Šlepikas.

„Farmacinės rūpybos diegimo Lietuvos visuomenės vaistinėse problemos" – toks buvo naujos farmacijos mokslų daktarės Jurgitos Daukšienės pranešimas. Jis sukėlė daugelio vaistinių darbuotojų susidomėjimą, nes palietė praktinius farmacinės rūpybos elementų taikymo sėkmingus ir tobulintinus atvejus įvairiose Lietuvos vaistinėse.

Dr. Romas Mačiulaitis, turintis farmacijos ir medicinos universitetinių studijų baigimo diplomus, savo pranešimą skyrė „Klinikinės farmacijos studijų teorinių ir praktinių aspektų Lietuvoje„ apžvalgai. Tai ypač aktualu, nes naujajame Farmacijos fakulteto pastate, į kurį 2011 m. persikels visos Farmacijos fakulteto katedros numatomas ir Klinikinės farmacijos katedros įsteigimas.

Tradicinės „Vaistininko tribūnos" diskusijose suvažiavimo dalyviai kalbėjo ir apie vaistų kainų nesąžiningos konkurencijos atvejus, ir apie farmacijos rūpybos elementų diegimo problemas esant vaistininkų savininkui ne farmacijos specialistui, ir apie bandymus įteisinti vaistų pardavimą degalinėse, ir apie vaistų antkainių problemas, ir apie vaistų gamybos vaistinėse taisyklių būtinumą, ir apie nacionalinės vaistų politikos programos parengimo būtinumą.

Suvažiavimo dalyviai įpareigojo LFS Valdybą apibendrinti pateiktus pasiūlymus ir suredaguotą suvažiavimo rezoliuciją įteikti Lietuvos Respublikoms vadovams. Suvažiavimas priėmė sprendimą XXVI suvažiavimą surengti 2011 m. spalio mėn. Vilniuje, o suvažiavimo pirmininku išrinko LFS viceprezidentą Kęstutį Ramanauską. LFS prezidentas nuoširdžiai padėkojo suvažiavimo rėmėjams už pagalbą rengiant šį renginį.

Reikia pažymėti tai, kad suvažiavimo programa buvo turininga ir įdomi. Registracijos metu kiekvienas dalyvis gavo prisegamą dailų LFS ženkliuką, „Lietuvos farmacijos žinių" žurnalo numerį, Tarptautinės konferencijos tezių knygą ir dailų „Aconitum" įmonės dovanotą maišelį. Dalyviai buvo pakviesti dalyvauti Šv. arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčioje aukojamose mišiose, skirtose išėjusių Anapilin vaistininkų atminimui. Suvažiavimo metu veikė nuotraukų paroda „FIP 70-jo kongreso akimirkos", veikė vaistų gamintojų „Aconitum", Medicata filia", „Švenčionių vaistažolės", „Vita Force" stendai, studentų farmacininkų draugijos suvenyrų stendas.

Vaistininkų suvažiavimas – tai ne tik profesinės kvalifikacijos kėlimo galimybė, bet svarbi ir reikalinga kolegų susitikimų ir neformalaus bendravimo forma. Sugrįžę į įvairius Lietuvos kraštus kolegos papasakos apie suvažiavimo įspūdžius, malonias bendravimo akimirkas ir stengsis diegti pažangias mintis kasdieninėje profesinėje veikloje.

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS XXV
SUVAŽIAVIMAS,
skirtas Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225-osioms metinėms paminėti
Kaunas 2010 10 17
25 th Congress of the Lithuanian Pharmaceutical Association

PROGRAMA

2010 m. spalio 17 d., sekmadienis

11.00–12.00 Suvažiavimo dalyvių registracija
12.00–12.15 Suvažiavimo atidarymas. Sveikinimai
12.15–12.30 Sveikatos apsaugos ministerijos priemonės įgyvendinant vaistų prieinamumo gyventojams politiką. **Martynas Marcinkevičius**
12.30–13.00 Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) Farmacijos ateities 2020 m vizija ir Lietuvos farmacijos sąjungos pastangos ją įgyvendinant. **Eduardas Tarasevičius**
13.00–13.20 Farmacijos studijų dabartis ir ateities iššūkiai. **Vitalis Briedis**
13.20–13.45 Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225 metų raidos aspektai. **Tauras Mekas**

13.45–14.00 Atgaivos pertraukėlė

14.00–14.20 Lietuvos farmacijos sektoriaus veiklos teisinė ir praktinė būklė. **Gita Krukienė**
14.20–14.40 Generinių ir inovacinių vaistų registracija Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. **Gintautas Barcys**
14.40–15.00 LFS Garbės narių rinkimai

15.00–16.00 Pietų pertrauka

16.00–16.15 Vaistų gamyba vaistinėse – Europos Sąjungos kokybės reikalavimai. **Roma Mockutė**
16.15–16.30 Pasaulio Sveikatos Organizacijos (PSO) rekomenduojami tarptautiniai vaistų pavadinimai (INN) ir generinių vaistų pavadinimai. **Liudas Šlepikas, Eduardas Tarasevičius**
16.30–16.45 Farmacinės rūpybos diegimo Lietuvos visuomenės vaistinėse problemos. **Jurgita Daukšienė, Raimondas Radžiūnas**
16.45–17.00 Klinikinės farmacijos studijų teoriniai ir praktiniai aspektai Lietuvoje. **Romas Mačiulaitis**

17.00–17.40 Vaistininko tribūna – diskusijos

17.40–18.00 Suvažiavimo dokumento priėmimas, LFS XXVI suvažiavimo pirmininko rinkimai, pažymėjimų įteikimas suvažiavimo dalyviams, suvažiavimo uždarymas
18.00–21.00 Suvažiavimo dalyvių vakaronė

Fotoreportažas iš LFS XXV suvažiavimo

Fotoreportažas iš LFS XXV suvažiavimo

PREZES
NACZELNEJ RADY APTEKARSKIEJ
dr Grzegorz Kucharewicz

Warsaw, 14th October 2010

Prof. EDUARDAS TARASEVICIUS
President of the Lithuanian Pharmaceutical Association

Dear Mr. President!

On behalf of the Polish Pharmaceutical Chamber, I would like to convey my warm congratulations on the 225th Anniversary of Pharmaceutical Education in Lithuania. We are aware of the great contribution that the Vilnius University has in the pharamceutical education in Lithuania. This is where thousands of pharmacists have studied hard in order to give help and hope to people who suffer and wait for medicines to heal them and bring back the joy of life. Today they all are in our living memory.

On behalf of Polish pharmacists, I also have a great honour to send greetings to all participants of the 25th Congress of Lithuanian Pharmaceutical Association and The International Conference on Pharmaceutical Sciences and Pharmacy Practice, whose main theme is "Bringing Innovations into Pharmacy". We wish you a very fruitful conference.

Yours sincerely

GRZEGORZ KUCHAREWICZ, MD PhD
President of the Polish Pharmaceutical Chamber

Sveikinimai suvažiavimui

Warm greetings

to the participants and organisers
of the international conference on the subject

Bringing Innovations into Pharmacy

Pharmacy is lovable, noble, beatiful higly ethical Kingdom.

I wish:

To the 225 years old Lithuanian education of pharmaceutical pharmacy and pharmacy science continuous youthful energy and long age;

To the Lithuanian Pharmaceutical Association great ardour and strength in pharmacy evolving;

To the Queens and Kings of the Lithuanian Pharmacy a lot of succes and luck in developing the Kingdom of Pharmacy and in raising and educating young colleagues.

Vivat, crescat, floreat Farmacia!

Wishing You all luck, succes an strong health!

Elmar Arak
Tartu, 12.10.2010

TARPTAUTINĖS FARMACIJOS FEDERACIJOS (FIP) FARMACIJOS ATEITIES 2020 M. VIZIJA IR LFS PASTANGOS JĄ ĮGYVENDINANT

Eduardas Tarasevičius, LFS prezidentas

(Pranešimo, skaityto LFS XXV suvažiavime, santrauka)

Tarptautinė farmacijos federacija (FIP) įkurta 1912 m. Nyderlanduose kasmet organizuoja farmacijos mokslų ir praktikos kongresus, kuriuose pateikiami įvairių šalių pasiekimai ir problemos farmacijos srityje. LFS vienintelė Lietuvos visuomeninė organizacija, būdama FIP kolektyviniu nariu, organizuoja vaistininkų išvykas į minėtus kongresus. Tai yra kvalifikacijos kėlimo galimybė kiekvienam farmacijos specialistui ir papildomas informacijos šaltinis farmacijos studentams. FIP 70-sis kongresas vyko 2010 m. rugpjūčio 28 d. – rugsėjo 2d. Portugalijos sostinėje Lisabonoje. Jame dalyvavo virš 3000 farmacijos specialistų iš viso pasaulio. Gausiausia buvo Portugalijos delegacija – 286 asmenys, Kinijos – 225, Serbijos 123, JAV – 114, Prancūzijos – 119, Danijos – 110, Nigerijos – 97, Japonijos – 95, Irako – 92, Nyderlandų – 67, Jungtinės Karalystės – 60, Suomijos – 56, Indijos 40, Australijos – 40 ir t.t. Iš Lietuvos kongrese dalyvavo 10 narių delegacija. Pagrindinė kongreso tema buvo „ Nuo molekulės iki vaisto maksimalių galimybių: vaistinės požiūris“. Taigi, šiame forume buvo pristatyti dabartiniai ir ilgalaikiai iššūkiai, vystant visuomenės ir ligoninių vaistinių bei vaistų gamintojų veiklą.

Dabartinės farmacijos būklę pasaulyje atspindėjo kongreso metu skaitomi pranešimai plenariniuose posėdžiuose, sekcijose ir darbo grupėse. Visus skaitytus pranešimus sąlyginai galima būtų suskirstyti į 4 temines grupes:

I. Farmacijos profesija šiandien ir rytoj.

II. Farmacijos mokslų pasiekimų įgyvendinimas praktikoje.

III. Ypatingų pacientų ir visuomenės poreikių tenkinimas.

IV. Sveikatinimo sektoriaus darbuotojų bendradarbiavimas siekiant užtikrinti saugų ir efektyvų pacientų gydymą.

Ilgalaikių farmacijos iššūkių pristatymui buvo skirti pranešimai apie 2020 m. FIP viziją. Atskiru leidiniu išleistoje apžvalgoje pateikiama šios organizacijos, vienijančios virš 120 pasaulio valstybių farmacijos draugijų, asociacijų ir kitų susivienijimų, vizija, misija ir strategijos planas.

Trumpai norėčiau pristatyti FIP 70-jo kongreso ATID iškilmingą atidarymą ir kongreso metu skaitytų pranešimų turinį. Iškilmingas kongreso atidarymas vyko rugpjūčio 29 d. Dalyvius pasveikino FIP prezidentas dr. K. Midha, Portugalijos vaistinių asociacijos viceprezidentas J. Silveira ir šios šalies sveikatos ministrė A.Jorge. Po FIP prezidento metinio pranešimo visus delegatus sužavėjo garsi dainininkė K. Guerreiro, atlikusi tradicinę portugališką fado stiliaus dainą. Už pasiekimos mokslo tyrimuose FIP prizu buvo apdovanotas Japonijos mokslininkas prof. H. Harashima, o už ilgametę veiklą farmacijos mokslų srityje prizu buvo apdovanotas Vokietijos mokslininkas prof. H. E. Junginger. FIP bičiulių nominacijoje nugalėtojais tapo prof. D. Crommelin (Nyderlandai), prof. J. T. Doluisio (JAV), prof. M. Hashida (Japonija), prof. B. Leufkens (Nyderlandai), prof. P. Schneider (JAV), L. Stone (Jungtinė Karalystė), T. Thielke (JAV). Andre Bedat apdovanojimą pelnė prof. C. Benrimoj iš Australijos, o FIP Garbės nariu buvo išrinktas dr. J. Gans iš JAV.

Pirmos grupės skaityti pranešimai buvo siejami su probleminiu mokymu pagrįstomis farmacijos studijomis, naujų mokymo technologijų diegimo patirtimi, dėstytojų nuolatinio tobulinimo patirtimi, farmacijos profesijos prestižo kėlimu tiek sveikatos apsaugos sistemoje, tiek tarp pacientų. Pasidalinta patirtimi įvedant į farmacijos studijų programas ilgai vartojamų vaistų receptų išrašymo kursą, paliatyvinės farmacijos kursą, tobulinant klinikinės farmacijos dėstymą.

Dalyviai buvo supažindinti su PSO-UNESCO-FIP darbo grupės parengtu veiksmų planu tobulinant farmacijos specialistų rengimą.

Antrosios tematikos pranešimai buvo susiję su farmacijos mokslų pasiekimų taikymu praktikoje. Buvo perskaityti pranešimai apie ląstelių terapijos pasiekimus diegiant naujus pažangius preparatus farmakoterapijoje, apie peptidų antibiotikų taikymą praktikoje, apie generinių vaistų aprobavimą be žmogiškųjų bioekvivalentiškumo tyrimų, apie nano technologinių preparatų klinikinį vartojimą, apie farmakogenetikos principų praktinį taikymą ligoninių ir visuomenės vaistinėse, apie naujų vaistų paieškos trūkumus siekiant išvengti jų vartojimo rizikos, apie artimosios IR spektroskopijos taikymą atliekant suirimo mėginį.

Trečiosios grupės pranešimų tematika buvo skirta ypatingų pacientų bei visuomenės poreikių nagrinėjimui. Šios grupės pranešimai buvo skirti gripo pandemijos problemoms nagrinėti, antivirusinių vaistų vartojimo ir vaistų atsparumo problemoms aptarti, vaistininkų pasirengimui bendrauti su specialiomis pacientų grupėmis, farmacinės rūpybos standartizavimo galimybėms aptarti, karinės ir ypatingos padėties atvejais farmacinės paslaugos organizavimui aptarti.

Ketvirtosios grupės pranešimų tematika buvo susijusi su vaistininkų bendradarbiavimu siekiant užtikrinti saugų ir efektyvų pacientų gydymą. Pranešimuose buvo keliami ir tyrimais pagrįstos informacijos teikimo vaistinėms klausimai, ir bendrų veiksmų koordinavimo tarp farmacijos specialistų,valstybinių institucijų ir farmacijos pramonės klausimai kovojant su vaistų falsifikavimu, ir socialinių, politinių, biologinių aspektų derinimo klausimai, sprendžiant priešmikrobinės rezistencijos klausimus, ir informacinių technologijų taikymo farmacinėje rūpyboje klausimai, ir kiekvienam pacientui skirtų individualizuotų vaistų pakuočių klausimai, ir vaistininkų bendravimo su kitais sveikatinimo sektoriaus darbuotojais klausimai.

Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) 2020 m. vizijos pristatyme buvo pateikta esamos padėties faktorių apžvalga. Šie faktoriai turi įtakos farmacinei veiklai tiek kiekvienoje šalyje, tiek tarptautiniu mastu. Svarbiausi faktoriai yra šie: gyventojų skaičius; jų amžius ir pasiskirstymas teritorijoje; infekcinių ir neinfekcinių ligų faktorius; sveikatos sistemų įvairovė; farmacijos profesijos faktorius, apimantis ir mokymo proceso skirtumus, ir praktikuojančių vaistininkų bei mokslininkų skirtumus; farmacijos pramonės bei inovacijų faktorius; sveikatinimo sistemos specialistų bendradarbiavimas, apimant tiek privatų, tiek viešąjį sektorių. Išanalizavus dabartinę situaciją pastebimos šios tendencijos:

- didėja globalizacijos tendencijos sveikatos sistemoje,
- sveikatos sistema tampa vis labiau orientuota į pacientą,
- ryškūs sveikatos sistemų skirtumai, esantys įvairiose šalyse,
- riboti žmogiškieji ir finansiniai resursai.

Minėtos tendencijos įpareigoja tiek farmacijos praktikus, tiek mokslininkus matyti pasaulines problemas ir panaudoti savo žinias ir patirtį sprendžiant vaistų ir gydymo metodų tobulinimo sistemas kiekvienoje šalyje. Šis įpareigojimas išplaukia iš 21 amžiaus apibūdinimo, kuris susijęs su gyvybės mokslų vystymu skirtinai nuo 20 amžiaus, kuris buvo vadinamas fizikinių mokslų amžiumi. Per beveik 100 metų gyvenimo trukmė vidutiniškai pailgėjo dvigubai, o žmonių gyvenimo kokybė nuolat gerėja. FIP numatė tris strateginius tikslus, kurių būtina siekti:

- pažanga visose farmacijos praktinės veiklos srityse,
- pažanga farmacijos mokslų srityse,
- farmacijos studijų tobulinimas pasinaudojant įvairių šalių pažangiais pasiekimais.

Šiems tikslams pasiekti numatyti keturi taktikos elementai:

- visapusiškai integruoti farmacijos praktinę veiklą ir farmacijos mokslinius tyrimus į sveikatos sistemą sukuriant konstruktyvios partnerystės modelį,
- skleisti visuomenėje informaciją apie farmacijos praktikos specialistų ir mokslininkų svarbą gyventojų sveikatinimo veikloje panaudojant tiek nacionalinius forumus, tiek FIP šimtmečio proga (2012 m.) organizuojamus renginius.
- skatinti narystę visuomeninėse farmacijos organizacijose, didinti šių organizacijų aktyvumą rengiant konferencijas, suvažiavimus ir kitą veiklą, pasinaudojant kitų organizacijų pažangia patirtimi,
- didinti bendradarbiavimo efektyvumą tarp narių kiekvienoje farmacijos profesinėje organizacijoje, skatinti jų dalyvavimą organizacijos renginiuose, regioniniuose forumuose bei FIP kongresuose.

Tarptautinė farmacijos federacija mano, kad numatytus tikslus bus galima sėkmingai įgyvendinti jei mes visi vadovausimės šešiais pagrindiniais veiklos principais: profesionalumu, resursų taupymu, kūrybingumu, entuziazmu, viešumu ir lankstumu.

Siekiant dalyvauti įgyvendinant FIP tikslus mūsų visuomeninės organizacijos nariai stengiasi savo kasdienine profesine veikla pateisinti Lietuvos gyventojų lūkesčius naudojantis vaistinių teikiamomis paslaugomis. Tačiau egzistuoja nemažai problemų, kurios trukdo.

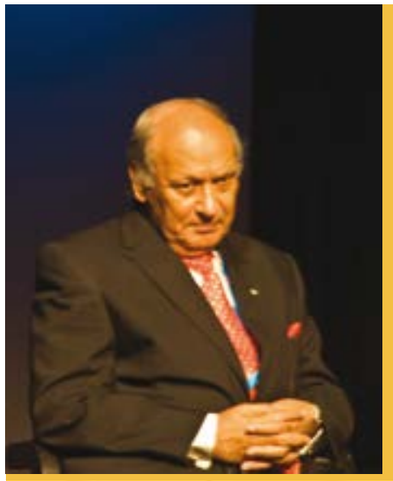

FOTOREPORTAŽAS IŠ FIP 70-JO FARMACIJOS MOKSLŲ IR PRAKTIKOS KONGRESO ĮVYKUSIO 2010 08 28-09 02 LISABONOJE (PORTUGALIJA)

LFS VALDYBA SVEIKINA NAUJĄ FARMACIJOS MOKSLŲ DAKTARĘ **JURGITĄ DAUKŠIENĘ** IR LINKI TOLIMESNIŲ REIKŠMINGŲ MOKSLINIŲ DARBŲ LIETUVOS FARMACIJAI

2010 M. rugsėjo 24 d. Kauno medicinos universiteto Podiplominių studijų centro salėje sėkmingai apgynė disertaciją buvusi doktorantė, asistentė Jurgita Daukšienė. Ji baigė farmacijos magistrės studijas Kauno medicinos universiteto farmacijos fakultete 2002 m. Nuo 2002 m. iki 2009 m. ji buvo KMU Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros doktorantė. Jos moksliniai vadovai prof. habil. dr. Arūnas Savickas ir doc. dr. Raimondas Radžiūnas. Jos konsultantai buvo prof. habil. dr. Gediminas Merkys, prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga, doc. dr. Romaldas Mačiulaitis. Disertacija buvo ginama KMU Farmacijos mokslo krypties taryboje. Jos pirmininkas doc. dr. Liudas Ivanauskas, nariai – doc. dr. N. Savickienė, dr. D. Majienė, dr. R. Valintėlienė, prof. habil.. dr. J. A. Juozulynas. Disertantės oponentai buvo doc. dr. J. Bernatonienė ir doc. dr. R. Brazienė.

Disertacijos tema: **Visuomenės vaistinės pacientų farmacinės ir sveikatinimo informacijos tyrimas ir vertinimas**

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į tyrimo rezultatų apibendrinimus, suformuotas išvadas yra siūlomos šios rekomendacijos:

1. Visuomenės vaistinėse dirbantys vaistininkai konsultuodami vaistus įsigyjančius (ir klausiantiems apie namuose laikomus vaistus) pacientus, turėtų atsižvelgti į tai, kad kiekvieno paciento ankstesnė patirtis, žinios apie įsigyjamą vaistą ir savo ligą yra skirtinga, todėl itin svarbu pirmiausia išsiaiškinti paciento turimas žinias ir ankstesnę patirtį. Tai galima atlikti tikslinamųjų klausimų pagalba. Rekomenduojame vaistininkams teikti tikslinamuosius klausimus visiems pacientams, tiek klausiant apie paciento būklę, tiek apie paciento žinias ir ankstesnę patirtį. (Pavyzdžiui, ar jau vartojote šį vaistą? Ar žinote kaip jį vartoti? Ir pan.)
2. Pacientams, kurie teiraujasi vaisto, minėdami jo firminį pavadinimą ne tik suteikti informaciją apie tinkamą vaisto vartojimą, bet ir pasiteirauti, ar pacientas žino, kam skirtas vaistas. Tyrimai parodė, kad vaistininkai pacientams, kurie teiraujasi vaisto, minėdami jo firminį pavadinimą, teikia trumpesnes konsultacijas. Dera atminti, kad toks prašymo būdas negarantuoja, kad pacientas pasirinko vaistą teisingai, bei žino, kaip jį tinkamai vartoti.
3. Itin svarbu pateikti poreikius atitinkančią informaciją pacientui suprantama kalba, pageidautina raštu ir žodžiu.

Vaistininkai turėtų labiau išnaudoti savo, kaip lengviausiai prieinamo sveikatos priežiūros specialisto poziciją, skleisdami sveikatinimo informaciją.

4. Kokybiška konsultacija ne tik skatina tinkamą vaistų vartojimą bet ir didina pasitikėjimą vaistininku bei suteikia vaistinei konkurencinį pranašumą. Vaistinės vadovai turėtų užtikrinti tinkamą vaistinės mikroklimatą, motyvuoti darbuotojus teikti išsamias konsultacijas ir. sudaryti galimybes ir skatinti vaistininkus kelti kvalifikaciją. Vaistinių savininkai turėtų skirti lėšų personalo mokymo ir procesų kokybės kontrolei.
5. Reikėtų atkreipti dėmesį į vaistinės išplanavimą ir vidaus aplinką: sąlyginai atskira erdvė konsultuojamam pacientui yra būtina konfidencialios konsultacijos sąlyga. Pacientui sudaryta galimybė bend¬rauti konfidencialiai, negirdint kitiems eilėje stovintiems pacientams ir bei nestebint monitoriuje pateiktų duomenų, galėtų paskatinti pacientą ilgiau bendrauti su vaistininku bei užduoti visus rūpimus klausimus.
6. Papildomos vaistinėje teikiamos paslaugos didina vaistinės patrauklumą pacientų akyse, tačiau itin svarbu užtikrinti, jog papildomos paslaugos būtų teikiamos su atitinkama kvalifikuota konsultacija. Visuotinis papildomų paslaugų teikimas-kraujospūdžio, KMI, gliukozės kiekio kraujyje, kaulų tankio matavimo ir kt. - padidintų šių paslaugų prieinamumą gyventojams ir pagreitintų lėtinių ligų (pvz., širdies ir kraujagyslių, cukrinio diabeto, osteoporozės ir kt.) prevenciją ir diagnostiką.
7. Visuotinį papildomų paslaugų teikimą visuomenės vaistinėse galima būtų sieti su vaistinių veiklos licen-cijavimu, tačiau tuo pačiu reikėtų išspręsti finansavimo klausimą, nes kaip rodo kitų šalių patirtis, nors galimybė pasinaudoti šiomis paslaugomis gyventojams yra patraukli, tačiau pacientai nėra linkę mokėti už šias paslaugas. Visuotinumo principą galima būtų įgyvendinti tik užtikrinus projektinį ar valstybinį finansavimą.
8. Profesinės vaistininkus vienijančios organizacijos turėtų inicijuoti diskusiją su vaistininkais praktikais, vaistinių vadovais ir savininkais bei atsakingom valstybinėmis institucijomis apie Lietuvos vaistininko vietą sveikatos priežiūros sistemoje. Reikėtų kelti vaistininkų motyvaciją ne tik atlikti vaisto išdavimo funkciją, bet ir aktyviau aiškinti pacientams apie saugų vaistų vartojimą bei sveiką gyvenseną. Šiais klausimais reikėtų diskutuoti ir su plačiąja su visuomene, bei pacientus vienijančiomis organizacijomis, pabrėžiant vaistininkų galimybes teikti visapusišką pacientų poreikius atitinkančią informaciją. Šios diskusijos tikslas - skatinti pacientus aktyviau domėtis įsigyjamais vaistais (tyrimai parodė, kad pacientai retai užduoda klausimus vaistininkui). Pagalbinės priemonės (pvz.: lankstinukai) palengvintų vaistininkų pokalbių su rizikos grupių pacientais pradžią.
9. Mokymo programų ir podiplominių studijų bei kvalifikacijos kursų dalis rekomenduojama papildyti tinkamo vaistų vartojimo, farmakologinės budrumo (informacija apie NRV) ir sveikos gyvensenos reikšmingumo lėtinių neinfekcinių ligų prevencijai problemų nagrinėjimui ir praktiniu įgūdžių. Ugdyti sugebėjimą rasti naujausią sveikatos informaciją ir ją pateikti pacientams jų suprantama kalba ar kitomis sveikatos ugdymo priemonėmis.

LIETUVOS SVEIKATOS SISTEMOS PERTVARKA

Martynas Marcinkevičius, Sveikatos apsaugos ministerijos Ministro patarėjas

(Pranešimo, skaityto LFS XXV suvažiavime, santrauka)

PSDF biudžeto kreditorinių įsiskolinimų vaistinėms dinamika (mln. Lt)

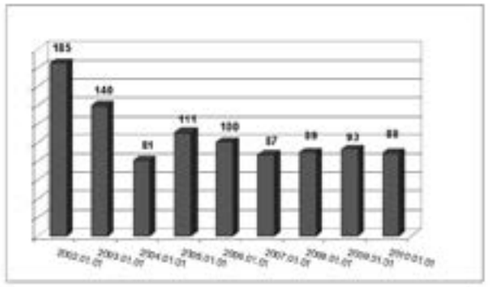

Reformos kryptys

- Ligoninių tinklo pertvarka
  - sveikatos priežiūros paslaugų restruktūrizavimas (RRR reforma)
  - sveikatos priežiūros įstaigų tinklo optimizavimas
- Vaistų politikos pokyčiai
- Savanoriško sveikatos draudimo įvedimas
- DRG paslaugų grupavimas ir nauja kainodara
- Visuomenės sveikatos plėtra
- E-sveikatos įdiegimas

Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir BVP dinamika nuo 1998 iki 2010

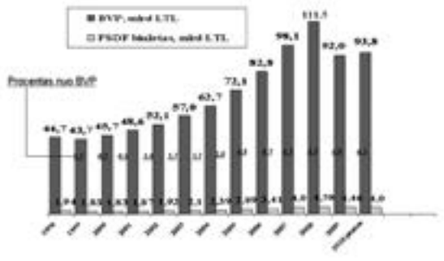

Vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo planas

- Diskusijos pradžia 2009 m. sausis
- Patvirtintas Sveikatos apsaugos ministro įsakymu 2009 m. birželio mėn.
- Plano tikslai:
  - Nekompensuojamų vaistų kainų mažinimas
  - Kompensuojamų vaistų kainų mažinimas
  - Pacientų informavimas ir pasirinkimo galimybių didinimas
- **28 priemonės apimančios visas grandis: gamintojus, didmenininkus, vaistines, gydytojus, valdžios institucijos**
- Visas planas turi būti baigtas įgyvendinti iki šių metų pabaigos

VAISTŲ KAINODAROS PRIEMONĖS(1)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
1.	Grupuoti bazinei kainai nustatyti to paties terapinio poveikio vaistus, skirtus toms pačioms indikacijoms, tai pačiai pacientų grupei	Planuojamas PSDF biudžeto lėšų taupymas apie 15 mln. litų per metus	LRV nutarimas Nr.944, LR SAM įsakymas Nr. 73
2.	Grupuoti kartu bazinei kainai nustatyti tos pačios veikliosios medžiagos, bet skirtingos formos (milteliai, inhaliatoriai, tabletės ir pan.) vaistus	Planuojamas PSDF biudžeto lėšų taupymas apie 3 mln. litų per metus	LRV nutarimas Nr.944, LR SAM įsakymas Nr. 73

Priemonės taikomos vaistinės ir didmeninio platinimo įmonėms

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
1.	Maksimalių artkainių vaistinėms, didmeninės vaistų prekybos įmonėms nustatymas bei maksimalių vaistų gamintojų kainų nustatymas	Tiketina, kad 10-15 proc. sumažėjus receptinių nekompensuojamų vaistų kainoms, pacientai vaistų įsigijimui per metus išleis 40-60 mln. litų mažiau	Farmacijos įstatymo pakeitimas, LR SAM įsakymas Nr. 459
2.	Užtikrinti, kad kompensuojamųjų vaistų mažmeninės kainos ir pacientų priemokos už jas būtų vienodos visose Lietuvos Respublikos vaistinėse. Nuolaidos kompensuojamųjų vaistų priemokoms skatina neracionalų vaistų vartojimą, iškraipo konkurenciją ir didina socialinius netolygumus	Visi pacientai galės naudoti taikomomis nuolaidomis. Ekonomiją efektą sunku įvertinti, tačiau tiketina, kad PSDF išlaidos sumažės apie 5-10 mln. Lt, o pacientų priemokos sumažės apie 20 – 40 mln. Lt	Farmacijos įstatymo 57 straipsnio pakeitimas, LR SAM įsakymas Nr. 459, LRV nutarimas Nr.944

VAISTŲ KAINODAROS PRIEMONĖS(2)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
3.	Medicinos pagalbos priemonių (seauklės, jklotai ir pan.) grupavimas, kompensuojant pagal pigiausią kainą	Planuojama už sutaupytas lėšas (8 mln. Lt per metus) didinti pacientams kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kiekį	Parengtas teisės aktas reglamentuojantis MPP grupavimą
4.	Generinių vaistų kainų sumažinimas. Dabar galiojančia nuostata, kad pirmo generinio vaisto kaina 30 proc. mažesnė negu etinio vaisto kaina, kiti - neįdrangesni, negu pirmasis generinis vaistas. Siūlome keisti į nuostatą, kad pirmas generinis produktas - 30 proc. pigesnis už etiką, du vėlesni 10 proc. pigesni negu esamas generikas	Planuojama, kad dėl šios nuostatos įgyvendinimo (atsižvelgiant į šiuo metu taikomą reikalavimą 30 proc. mažinti pirmo generinio vaisto kainą) PSDF biudžeto lėšų taupymas apie 18 mln. Lt per metus	LRV nutarimas Nr.944

Vaistų pardavimo gyventojams kontrolės stiprinimas (1)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
1.	Sutarčių sąlygų tarp vaistinės ir TLK sugriežtinimas, siekiant, kad vaistinės turėtų vieną pigiausią to paties bendrinio pavadinimo kompensuojamą vaistą	Tiketina, kad pacientams pateikus informaciją apie vaistų kainas, sumažės pacientų faktinės priemokos už kompensuojamuosius vaistus bei nekompensuojamų receptinių vaistų įsigijimui pacientai išleis mažiau lėšų	Sutarčių tarp TLK ir vaistinių peržiūrėjimas.
2.	Kontrikuoti, kad vaistinės turėtų pigiausių vaistų ir siūlytų juos įsigyti pacientams	Tiketina, kad pacientams pateikus informaciją apie vaistų kainas, sumažės pacientų faktinės priemokos už kompensuojamuosius vaistus bei nekompensuojamų receptinių vaistų įsigijimui pacientai išleis mažiau lėšų	Administracinių teisės pažeidimų kodekso peržiūrėjimas

VAISTŲ KAINODAROS PRIEMONĖS(3)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
5.	Užtikrinti, kad tie sudėtiniai vaistai, kurių viena ar kelios sudedamosios dalys yra nekompensuojamos būtų kompensuojami tik pagal pigiausių sudedamųjų dalių kainą. Užtikrinti, kad jų bazinės kainos būtų perskaičiuojamos mažėjant sudedamųjų dalių kainai	Planuojamas PSDF biudžeto lėšų taupymas apie 5 mln. litų per metus	LRV nutarimas Nr.944
6.	Sudaryti išlaidų ribojimo sutartis vaistams, kurių įsigijimo išlaidų kompensavimui yra išleidžiama daugiau nei 1 proc. PSDF biudžeto lėšų	Tiketina, kad sėkmingai įgyvendinus šį punktą galima sumažinti PSDF biudžeto išlaidų didėjimą 5-10 mln. Lt per metus	LR SAM nutarimas Nr. V-634

Vaistų pardavimo gyventojams kontrolės stiprinimas (2)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
3.	Įpareigoti vaistines pateikti prikejui vaizdinę informaciją (pvz. monitoriaus ekrane) apie galimą visų tos rūšies receptinių vaistų pasirinkimą, kainas ir priemokas	Tiketina, kad pacientams pasirinkus pigesnius, pacientų priemokos vaistams sumažės apie 20 – 30 mln. Lt per metus	1.Administracinių teisės Pažeidimų Kodekso pakeitimas 2.Sutarčių tarp TLK ir vaistinių peržiūrėjimas

VAISTŲ KAINODAROS PRIEMONĖS(4)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
7.	Tobulinti Kompensuojamųjų vaistų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainyno išleidimo procedūras: aiškiau reglamentuojant kainyno išleidimo tvarkas ir trumpinant kainyno įsigaliojimo terminus metinio kainyno iki 2 savaitės, o kainyno pakeitimo iki 1 savaitės	Sutrumpinus kainyno įsigaliojimo terminus, pagreitės vaistų įrašymo į kainyną procedūra bei greičiau bus pradedami kompensuoti pigesni vaistai, todėl tiketina, kad PSDF biudžeto lėšos galėtų sumažėti apie 1-2 mln. Lt per metus	Farmacijos įstatymo pakeitimas, LR SAM įsakymas Nr. 459
8.	Įvesti prievolę, kad kompensuojami tik tų farmacinių įmonių vaistai, kurios yra deklaravusios, kad laikosi etikos kodekso	Etiškos rinkodaros farmacijos sektoriuje plėtojimas. Ekonominis efektas sunkiai įvertinimas	LR SAM įsakymas Nr. 459

Gydytojų darbo reglamentavimas(1)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
1.	Vaistų receptų rašymas tik bendriniu (cheminiu) pavadinimu	Tiketina, kad įgyvendinus šią priemonę mažės vaistų gamintojų daroma įtaka gydytojams. Sumažėjus vaistų gamintojų išlaidoms rinkodarai, mažės vaistų kainos	SAM įsakymas Nr. 112
2.	Įpareigoti gydytojus skirti tiksių kiekį vaistų, reikalingą paciento gydymo kursui, atsižvelgiant į vaisto pakuotės dalomumą	Įsigyjant tik reikalingą vaistų kiekį bus taupomos PSDF biudžeto ir pacientų lėšos. Gydytojams racionaliai skiriant receptinius ir nereceptinius vaistus, pacientai vaistų įsigijimui per metus gali išleisti iki 5 mln. Lt mažiau	SAM įsakymas Nr. 112

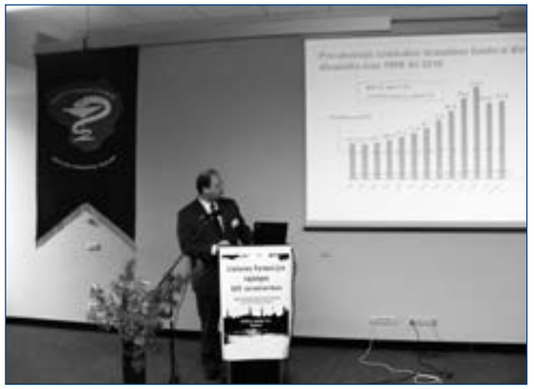

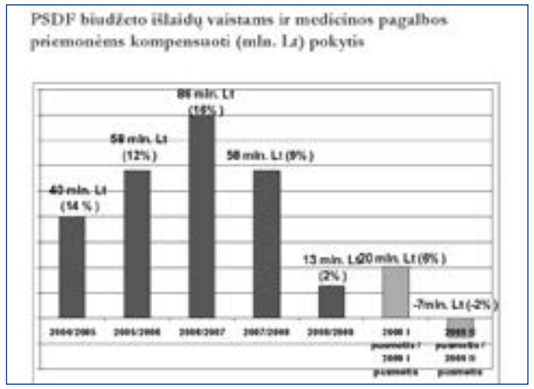

Gydytojų darbo reglamentavimas(2)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
3.	Atlikti įvairiapusišką analizę, išaiškinant kurie tam tikrų specialybių gydytojai gydo brangiausiais kompensuojamaisiais vaistais, nepagrįstai keičia paskirtą gydymą, netinkamai skiria kompensuojamuosius vaistus bei inicijuoti šių gydytojų vaistų skyrimo pagrįstumo tikrinimą	Skatinti gydytojus ekonomiškai sąmoningai skirti vaistus ir taip taupyti PSDF biudžeto lėšas.	VLK direktoriaus įsakymas
4.	Peržiūrėti vaistų, kuriems yra išleidžiama daugiau nei 1 proc. visų PSDF biudžeto lėšų vaistams, kompensavimo skyrimo ir išrašymo pagrįstumą	Skatinti gydytojus ekonomiškai sąmoningai skirti vaistus ir taip taupyti PSDF biudžeto lėšas	VLK direktoriaus įsakymas

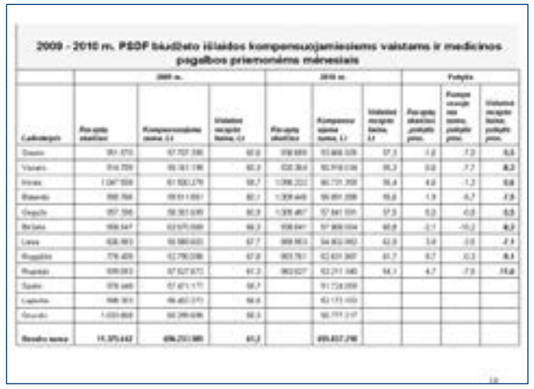

Gydytojų darbo reglamentavimas(3)

Eil. Nr.	Priemonė	Tikslas	Teisės aktai
5.	Gydytojų specialybių draugių ir sveikatos priežiūros įstaigos etikos kodeksuose numatyti, kad gydytojai privalo laikytis PSO patvirtintų racionalaus vaistų vartojimo principų, kad vaistus skirdami gydytojai atsižvelgtų į vaistų kainą PSDF biudžetui ir pacientui	Skatinti gydytojus ekonomiškai sąmoningai skirti vaistus ir taip taupyti PSDF biudžeto ir pacientų lėšas. Įgyvendinus visas šis priemones tikimasi sutaupyti 5-10 mln. Lt	Gydytojų etikos kodekso rengimas
6.	Skatinti metodikų ir rekomendacijų sukūrimą, bei parengtų metodikų atnaujinimą	Tobulinti šiuo metu galiojančią metodikų rengimo tvarką	SAM įsakymas Nr. V-395

Kitos priemonės

- SAM skelbiami konkursai pigiems, komerciškai nepatraukliems vaistams
- Stacionarinių pakuočių (N100 – N1000) įvežimo skatinimas
- Lygiagretaus importo skatinimas
- Farmacinių kompanijų atstovų darbo griežtesnis reglamentavimas
- Ir t.t.

Vaistų kainų pokyčiai

- Įdiegus nekompensuojamųjų vaistų kainų reguliavimą vaistų kainos sumažėjo daugiau nei 11 proc. (apie 30 mln.Lt). Taip pat tikimasi, kad nuo rugsėjo 11 d. įsigaliojus 2010 m. Kainynui vaistų kainos dar sumažės 5-7 procentais
- 2010 m. I pusm. medicinos pagalbos priemonių kompensavimui išleista 3,5 mln. Lt (13 proc.) mažiau nei 2009 m. I pusm., nors receptų per minėtą laikotarpį skaičius padidėjo 14 tūkst. (7 proc.)
- Pirmą kartą nuo 2002 m. stebimas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto išlaidų kompensuojamiesiems vaistams mažėjimas. 2010 m. išlaidos vaistams bus apie 40 mln. lt. mažesnės nei 2009 m.
- Pagal naujus principus suformuotas kainynas taupys dar apie 60 mln. per metus.
- **Viso: 130 – 150 mln. Lt. per metus**

LIETUVOS FARMACIJOS SEKTORIAUS VEIKLOS TEISINĖ IR PRAKTINĖ BŪKLĖ

Gita Krukienė, LR SAM Farmacijos departamento direktorė

(Pranešimo, skaityto LFS XXV suvažiavime, santrauka)

ES institucijose šiuo metu svarstomi direktyvos 2001/83/EB, reglamentuojančios veiklą su vaistiniais preparatais, pakeitimo projektų paketas. Siūlomi pakeitimai yra dėl falsifikuotų vaistų, farmakologinio budrumo bei informacijos pacientams apie vaistinius preparatus ir ligas. Patvirtinus ir įgyvendinus šiuos pakeitimus, ES vaistų rinka bus apsaugota nuo vaistų falsifikatų patekimo į ją, sustiprinus farmakologinio budrumo sistemos funkcionavimą padės apsaugoti pacientus nuo su vaistų nepageidaujamomis reakcijomis susijusios sergamumo ir mirčių bei pagerins informacijos apie vaistinius preparatus teikimą ES gyventojams. Su projektais galima susipažinti: http://ec.europa.eu/health/human-use/index_en.htm

Siekiant suvaldyti vaistų kainų kilimą ir pagerinti vaistų prieinamumą gyventojams 2009 m. buvo parengtas Vaistų prieinamumo gerinimo ir jų kainų mažinimo priemonių planas, patvirtintas sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Minėtą planą sudaro 23 priemonės, svarbiausios jų: nekompensuojamųjų receptinių vaistų antkainių nustatymas; vaistų grupavimas pagal terapinį poveikį; generinių vaistų piginimas; kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių grupavimo įvedimas; kainynų įsigaliojimo terminai; vienodos priemokos pacientams; receptų rašymas bendriniu pavadinimu; monitoriai vaistinėse, vaistų reklamuotojų vizitų apmokestinamas ir kt.

Pagrindinės nuostatos reguliuojant nekompensuojamųjų vaistų kainas įteisintos Farmacijos įstatymu - gamintojų kainų deklaravimas, ne didesnių, negu nustatyta, antkainių taikymas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-10 nutarimu Nr. 257 patvirtinti nekompensuojamųjų vaistų didžiausi didmeninės ir mažmeninės prekybos antkainiai. Minėto LRV nutarimo pakeitimu, įsigaliojusiu 2010-0507, buvo uždrausta parduoti fiziniams asmenims ir juridiniams asmenims, neturintiems asmens sveikatos priežiūros veiklos licencijos ar licencijos verstis farmacine veikla vaistus, jei jų kaina nedeklaruota, numatant išimtį, – leista prekiauti vaistais, kurių kainos nedeklaruotos ir kurie negali būti keičiami kitais vaistiniais preparatais, jei jie įtraukti į SAM patvirtintą sąrašą. Šiuo metu yra leista prekiauti 7 vaistais, kurių kainos nedeklaruotos. Minėtų vaistų sąrašas paskelbtas LR Sveikatos apsaugos ministerijos internetinėje svetainėje http://www.sam.lt

LRV nutarimu 2009 m. gruodžio mėn. buvo pakeista kompensuojamųjų vaistų grupavimo tvarka – sumažintas vaistų grupių skaičius, atsisakant modifikuoto atsipalaidavimo grupių ir apjungiant inhaliacines skystas ir miltelines formas. Bet to, minėtame nutarime numatyta galimybė skirtingo bendrinio pavadinimo, bet tos pačios farmakoterapinės grupės vaistus su panašiu terapiniu poveikiu ir analogiškomis kompensavimo indikacijomis grupuoti kartu jų bazinei kainai nustatyti, tačiau praktiškai šis grupavimas nebus vykdomas iki to laiko, kol gerai bus neišsianalizuota kitų ES šalių patirtis.

Pakeista kompensuojamųjų vaistų bazinių kainų skaičiavimo metodika: nustatyta, kad sudėtinio vaisto bazinė kaina yra jo sudedamųjų dalių kaina ir turi būti perskaičiuojama mažėjant sudedamųjų dalių kainai. Vaisto bazinė kaina skaičiuojama pagal 8 ES valstybių narių, kuriose kainos yra mažiausios, kainų vidurkį (Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Vengrijos, Slovakijos, Bulgarijos ir Rumunijos). Anksčiau referencinės šalys buvo 6, nebuvo Rumunijos ir Bulgarijos.

Labai svarbi Vaistų prieinamumo gerinimo ir jų kainų mažinimo priemonių plano priemonė – generinių vaistų kainų mažinimas. Pagal iki 2010 m. galiojusią tvarką, norint generinį vaistą įrašyti į Kompensuojamųjų vaistų kainyną, jo deklaruota kaina turėjo būti 30% žemesnė už esančio kainyne patentinio (etinio) vaisto, sekantys to pačio bendrinio pavadinimo generiniai vaistai įtraukiami į kainyną, turėjo būti nebrangesni už esantį kainyne. Nuo 2010 m. reikalaujama, kad į kainyno grupę įtraukto pirmojo generinio vaisto kaina būtų 30% mažesnė už patentinio (etinio) vaisto kainą, o vėliau į grupę įrašomų dviejų generinių vaistų dar po 10% mažesnės, sekantys generiniai vaistai - ne brangesni už esamus.

Kita svarbi priemonė, kuri turėtų sumažinti paciento priemokas už kompensuojamuosius vaistus, yra taip vadinamas „kainų tunelis“. Vadovaujantis LRV nutarimu Nr. 994 8 punktu, tvirtinant metinį Kainyną, jeigu vaistų grupę sudaro daugiau nei 3-jų gamintojų gaminami to paties bendrinio pavadinimo vaistai, į tokią grupę neįrašomi vaistai, kurių gamintojų deklaruojamos kainos dalis, tenkanti sutartiniam veikliosios medžiagos kiekiui, yra daugiau negu 60 % didesnė už pigiausio grupėje esančio vaisto. Ši nuostata įsigalioja 2010-12-11. Pagal LRV nutarimą, tvirtinant 2011 m. kainyną kainų skirtumas turės būti ne didesnis, negu 30%. Atkreiptinas dėmesys, kad tiems vaistams, kuriems gamintojai pritaikys nuolaidą paciento priemokai ir tokiu būdu laikinoji pardavimo kaina bus ne daugiau negu 60% (2010) didesnė už pigiausio vaisto kainą, nebus taikomas kainų „tunelis“ ir toks vaistas nebus išbrauktas iš Kainyno.

Buvo patvirtinta tvarka dėl sutarties sudarymo dėl išlaidų ribojimo tarp VLK ir gamintojų. Sutartis sudaromos dėl vaistų, kurių išlaidos per metus sudaro daugiau negu 1

% PSDF biudžeto apimties arba išlaidos per metus išaugo daugiau negu 1 mln. litų. Sudarius tokias sutartis bus įmanoma tiksliau prognozuoti PSDF biudžeto išlaidas, išvengti jų neproporcingo didėjimo ir, ypač esant ekonominiam sunkmečiui, susieti PSDF biudžeto galimybes su išlaidomis. Viršijus pardavimo apimtį pacientas galės gydymą tęsti, tačiau išlaidas apmokės gamintojas.

Dar viena svarbi priemonė Priemonių plane yra kompensuojamųjų vaistų kainų suvienodinimas visose vaistinėse. Numatoma, kad jei tam tikru laikotarpiu vaisto priemokai taikoma nuolaida, tai ji turi būti taikoma visose Lietuvos vaistinėse. Siekiama, kad nuolaidomis galėtų pasinaudoti visi gyventojai neatsižvelgiant į gyvenamąją vietą, vaistinės lojalumo kortelių turėjimą, priklausymą tam tikrai socialinei grupei. Nuolaidos paciento priemokai už kompensuojamąjį vaistinį preparatą ir kompensuojamąją medicinos pagalbos priemonę apskaičiavimo ir taikymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010-08-13 įsakymu Nr. V-724 gamintojai, siekiantys taikyti nuolaidą, turi informuoti VLK ir SAM apie nuolaidos dydį ir taikymo trukmę. Trumpiausia nuolaidos taikymo trukmė – 3 mėn. Nuolaida paciento priemokai vaistinėje pradedama taikyti ne anksčiau kaip po 5 darbo dienų nuo jos paskelbimo Klasifikatoriuje - kitos savaitės pirmadienį. Klasifikatorius skelbiamas VLK internetinėje svetainėje adresu http://www.vlk.lt (tik registruotiems vartotojams). Pacientai informaciją apie konkrečiam vaistui taikomas nuolaidas gaus vaistinėje, vaisto įsigijimo metu (iš vaistininko ir monitoriuje). Pagal šią tvarką nuolaidas nuo 2010-09-11 jau taiko 25 gamintojai (177 - vaistams). Parduodant kompensuojamuosius vaistus taikyti kitokias nuolaidas, pagal ministro patvirtintą tvarką negalima nuo 2010-12-12.

2009 m. spalio mėn. patvirtinus Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių (MPP) kainyną pagal naują grupavimo metodiką (iki to laiko buvo kompensuojama 95% kiekvienos MPP kainos) paskaičiuota, kad bus sutaupyta 8 mln. per metus. Sutaupytos lėšos buvo panaudotos padidinant MPP išrašymo skaičių, t.y. dėl prasidėjusios konkurencijos kainomis, pacientai gauna daugiau medicinos pagalbos priemonių už mažesnę pinigų sumą.

LR Sveikatos apsaugos ministerija LR Seimui yra pateikusi Farmacijos įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siūloma tikslinti visa eilę straipsnių. Projektu tobulinama lygiagretaus importo tvarka: nustatoma, kad leidimas išduodamas neterminuotam laikui; tikslinamos importuotojo pareigos dėl farmakologinio budrumo, atsisakoma privalomo bendros kilmės kriterijaus (t.y. nebūtinai lygiagrečiai importuojamojo ir referencinio vaisto rinkodaros teisės turėtojas ir gamintojas turi būti tas pats ar susijęs, pakanka, kad būtų tas pats veikliosios medžiagos gamintojas. Tai pat keičiamas Kainyno įsigaliojimo terminas – braukiama nuostata, kad kainynas įsigalioja po 1 mėnesio nuo jo paskelbimo. Siūloma atsisakyti išankstinio vaistinių patalpų tikrinimo prieš gaunant licenciją. Tikslinamos nuostatos dėl licencijos duomenų keitimo - kai farmacinės veiklos vadovo nedirba 1 mėn. ir ilgiau – reikės pranešti VVKT, ilgiau kaip 3 mėn. - pakeisti licencijos duomenis.

Farmacijos įstatymo 51 straipsnio pakeitimo projektu, kurį LR Sveikatos apsaugos ministerija yra pateikusi LR Seimui, siūloma: uždrausti pavienius vaistų reklamuotojų vizitus sveikatos priežiūros įstaigose t.y. susitikimus tik su vienu ar dviem gydytojais ASP įstaigoje, paliekant galimybę vaistų reklamuotojams dalyvauti gydytojų pasitarimuose, organizuoti kitus reklaminius renginius, kuriuose informaciją gautų grupė specialistų. Šiuo įstatymo pakeitimo projektu siekiama nustatyti, kad gydytojai netrukdomai teiktų sveikatos priežiūros paslaugas, o pacientai jas laiku gautų; kad vaistų reklamuotojų ir gydytojų santykiai būtų skaidresni, farmacijos kompanijos darytų mažesnę įtaką gydytojams.

Šiuo metu yra parengtas ir artimiausiu metu bus pateiktas LR Vyriausybei Farmacijos įstatymo pakeitimo projektas dėl farmacinių atliekų tvarkymo. Projektu siūloma panaikinti farmacinių atliekų tvarkymo, išskyrus šalinimą, licenciją, nustatant, kad farmacinės atliekos tvarkomos Atliekų įstatymo nustatyta tvarka. Siūloma palikti galiojančią nuostatą, kad už farmacinių atliekų surinkimą iš gyventojų būtų apmokama iš valstybės biudžeto LR V nustatyta tvarka.

Padaryti pakeitimai teisės aktuose, kurių tikslas gerinti farmacinę paslaugą gyventojams. Pagal juos farmacijos specialistas parduodamas vaistus turi pasiūlyti pigiausią vaistą. Nustatyta, kad vaistinė privalo turėti kompensuojamuosius vaistus ir MPP, nurodytus Vaistinėje būtinų turėti kompensuojamųjų vaistų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) gyventojams tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2010-03-02 įsakymu Nr. 1K-40, 1 priede „Vaistinėje būtinų turėti kompensuojamųjų vaistų sąrašas“ ir 2 priede „Vaistinėje būtinų turėti kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašas“. Minėtus kompensuojamuosius vaistus ir MPP vaistinė privalo išduoti (parduoti) gyventojams vadovaudamasi Vaistinėje būtinų turėti kompensuojamųjų vaistų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) gyventojams tvarkos aprašo nuostatomis. Be to, vaistinės darbuotojas turi pateikti pacientui informaciją apie galimybes rinktis to paties bendrinio pavadinimo, farmacinės formos ir stiprumo receptinius vaistus monitoriaus ekrane; pagal galimybes įtraukti į vaisto pasirinkimą pacientą; informuoti apie parduodamo vaisto tinkamumo laiką. Kai vaistinė neturi gyventojo pageidaujamo vaisto ar kompensuojamosios MPP ir jei gyventojas pageidauja, vaistinė privalo užsakyti juos iš tiekėjo. Farmacijos specialistas turi teisę numatyti galimybę paciento pageidavimu užsakant nekompensuojamąjį vaistą paimti avansą, jei vaisto numatoma mažmeninė kaina didesnė nei 100 Lt.

Š. m. rugpjūčio 9 d. buvo patikslinti Geros vaistinių praktikos nuostatai, nustatant, vaistinėms prievolę tinkamomis organizacinėmis ir techninėmis saugumo priemonėmis užtikrinti farmacinės paslaugos, teikiamos gyventojui, konfidencialumą. Informacija apie gyventojo perkamus vaistus ir kompensuojamąsias MPP, atsižvelgiant į LR Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą laikytina ypatingais asmens duomenimis ir negali būti atskleista tretiesiems asmenims. Minėtų nuostatų š. m. rugpjūčio 16 d. pakeitimu, taip pat nustatyta prievolė vaistinėms nuo 2010-09-10 be kitos būtinos informacijos gyventojui skirtame kompiuterio monitoriaus ekrane pateikti vaizdinę informaciją ir apie vaistinės suteikiamas nuolaidas paciento priemokai. Nuo 2010-10-01 vaistinės turi pateikti informaciją apie kainas

parduodant ir receptinius nekompensuojamuosius vaistus.

Taip pat labai svarbi Vaistų prieinamumo gerinimo ir jų kainų mažinimo priemonių plano priemonė – receptuose leisti vaistus išrašyti tik bendriniais pavadinimais 2010-05-07 Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklių pakeitimu. Išrašant vaistus, numatomos išimtys, kai skiriami: 1) nekompensuojamieji vaistai, kurių sudėtyje yra trys ar daugiau veikliųjų medžiagų (šiuo atveju galima nurodyti prekinį vaisto pavadinimą); 2) biologiniai vaistai, pvz., žmogaus insulinas, filgrastimas, epoetinas, somatropinas (šiais atvejais šalia bendrinio pavadinimo skliaustuose nurodomas vaistų prekinis pavadinimas); 3) vaistai, dėl kurių skyrimo prekiniu pavadinimu, pagal jų terapines indikacijas, konkrečiam pacientui ASPĮ gydytojų konsultacinė komisija priėmė teigiamą motyvuotą sprendimą (šiais atvejais šalia bendrinio pavadinimo skliaustuose nurodomas vaistų prekinis pavadinimas). Biologinių kompensuojamųjų vaistų sąrašą galima rasti LR Sveikatos apsaugos ministerijos internetinėje svetainėje http://www.sam.lt

Šiuo metu yra rengiamas Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklių pakeitimo naujas projektas, kuriuo siūloma: GKK vieną kartą priėmus sprendimą konkrečiam pacientui skirti konkretų vaistą prekiniu pavadinimu, neteikti pakartotinai svarstyti; gydančiam gydytojui papildomai recepte žymėti „GKK sprendimu“ žymą patvirtinant asmeniniu spaudu ir parašu, kad farmacijos specialistas galėtų būti tikras, kad jį paskyrė gydantis gydytojas GKK sprendimu; drausti ilgalaikiam gydymui išrašyti vaistus, kurių receptai paliekami vaistinėje, tikslinti Papildomus narkotinių ir psichotropinių vaistų išrašymo reikalavimus, leidžiant narkotinių ir psichotropinių medžiagų išrašymo normas, nustatytas Taisyklėmis, viršyti ne daugiau kaip 3 kartus tik esant medicininėms indikacijoms, skyrimą pagrindžiant įrašais asmens medicinos dokumentuose (recepto blanko viršuje papildomai pažymint „Ypatingas paskyrimas“), tačiau net ir viršijus nustatytas normas 3 kartus, vienu kartu išrašyti ne ilgesniam kaip 30 dienų gydymo kursui. Taip pat siūloma projektu tikslinti kompensuojamųjų vaistų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių (toliau – MPP) išrašymo tvarką. Šiuo metu kompensuojamųjų vaistų vienu kartu leidžiama išrašyti gydymo kursui, trunkančiam iki vieno mėnesio. Kadangi atsiranda naujos vaistų farmacinės formos, kurių viena dozuotė skiriama ilgesniam gydymo kursui nei vienas mėnuo, Įsakymo projektu numatoma galimybė, vadovaujantis vaistinio preparato charakteristikų santrauka, išrašyti vieną mažiausią originalią vaisto pakuotę. Išimtis numatoma ir išrašant pirmą kartą vaistus asmenims, sergantiems lėtinėmis ligomis, ilgesniam kaip 1 mėnesio gydymo kursui, kai vaisto mažiausia originali pakuotė yra skirta ilgesniam nei vieno mėnesio gydymo kursui ir jos negalima išardyti, atsižvelgiant į Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklių (toliau – Taisyklės) nustatytus reikalavimus. Taip pat Įsakymo projektu numatoma, kad skiriant to paties bendrinio pavadinimo vaistų skirtingo stiprumo dozuotes, gali būti išrašomas gydymui reikalingas 3 formos receptų skaičius. Taisyklių pakeitimo projektu siūloma leisti 3 formos receptuose MPP išrašyti ne tik MPP grupės pavadinimu, nurodytu Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainyno skiltyje „Medicinos pagalbos priemonių grupė“, bet ir prekės pavadinimu.

Šiuo metu yra rengiama ekstemporalių kartinių vaistų pardavimo tvarka kitoms vaistinėms – bus reglamentuotas užsakymo priėmimas, transportavimas, atsakomybė, pateikimas užsakovui, vaisto ženklinimas. Tai pat nustatyti ekstemporalių vaistų pagaminimo ir išdavimo pacientui terminai.

Farmacijos specialistams kaip ir kitiems gyventojams, reikėtų žinoti, kokie yra reikalavimai vežantis narkotinius ir psichotropinius vaistus asmeniniais tikslais į kitas šalis. Asmenys, vykstantys į Šengeno valstybę ar atvykstantys iš jos, gali vežtis gydymo tikslais asmeniniam vartojimui skirtų narkotinių ir psichotropinių vaistų ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui, jeigu jie su savimi turi valstybės, kurioje gyvena, asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotą nustatytos formos pažymą, atsižvelgiant į Pažymos vežtis gydymo tikslais asmeniniam vartojimui skirtas narkotines ir (arba) psichotropines medžiagas išdavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-138 (Žin., 2007, Nr. 30-1109). Pažyma išduodama vienai gydymui skirtai narkotinei ir (arba) psichotropinei medžiagai, nurodytai recepte ar išraše, ir galioja visą kelionės į Šengeno valstybę laiką, bet ne ilgiau kaip 30 dienų. Pažymą išduoda asmens sveikatos priežiūros įstaiga ne vėliau kaip kitą dieną po reikalingų dokumentų gavimo. Informaciją, susijusią su Pažymos išdavimu, teikia Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie LR Sveikatos apsaugos ministerijos. Šengeno sutartį pasirašiusios ir jos sąlygas įgyvendinusios šalys sudaro Šengeno zoną arba Šengeno erdvę. Šiuo metu tai yra 25 Europos Sąjungos šalys (visos, išskyrus Airiją ir Jungtinę Karalystę) ir Norvegija bei Islandija. Asmenys, vykstantys į valstybę, nepriklausančią Šengeno erdvei, ar atvykstantys iš jos, gali vežtis gydymo tikslais asmeniniam vartojimui skirtų: į II sąrašą įtrauktų medžiagų ne ilgesniam kaip 15 dienų laikotarpiui, jeigu jie su savimi turi receptų šioms medžiagoms įsigyti kopijas; į III sąrašą įtrauktų - ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui, jeigu jie su savimi turi receptų šioms medžiagoms įsigyti kopijas. Pacientas recepto kopiją turi pasidaryti prieš įsigydamas narkotinį vaistą, nes receptai narkotiniams vaistams turi būti paliekami vaistinėje, kuriose jie saugomi 3 metus

Svarbiausi 2011 m. Farmacijos departamento planuojami rengti projektai tai Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklių nauja redakcija; Narkotikų kontrolės įstatymo nauja redakcija; ekstemporalių vaistų gamybos ir kontrolės reglamentavimas ir kt.

2010 m. sveikatos apsaugos ministerijos internetinėje svetainėje http://www.sam.lt pradėjo veikti Vaistų ir MPP kainų paieškos sistema. Joje galite rasti nekompensuojamųjų vaistų kainas (maksimali mažmeninė kaina); kompensuojamųjų vaistų kainas (bazinė kaina, maksimali mažmeninė kaina, maksimali paciento priemoka); kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainas (bazinė kaina, maksimali mažmeninė kaina, maksimali paciento priemoka).

Tai pat Sveikatos apsaugos ministerijos internetinėje svetainėje prie nuorodos Sveikatos apsauga/Farmacija galite rasti: Vaistų sąrašą, kurių kainos nedeklaruotos, tačiau leidžiama parduoti; Biologinių kompensuojamųjų vaistų sąrašą; programą, kurios pagalba galima rodyti kainas kompiuterio monitoriuose; aiškinamąjį raštą dėl nuolaidų taikymo paciento priemokoms.

LR Seimo Sveikatos reikalų komitetui

Vilnius, 2010 12 01

Kokios priežastys skatina vaistų pardavimą ne vaistinėse

1. Lietuvos naftos produktų prekybos įmonių asociacija pareiškė susirūpinimą, kad „vis dažniau sulaukia užsienio šalių piliečių, keliaujančių per Lietuvą, nusiskundimų, jog degalinėse neįmanoma įsigyti pirmo būtinumo medikamentų – temperatūrą mažinančių, vaistų nuo galvos, skrandžio skausmų ir panašiai“.

   Galimas sprendimas: pasienio miestuose ir miesteliuose nurodyti informaciją apie ten budinčias 24 val. vaistines, kur užsieniečiai gaus reikalingą farmacinę paslaugą. Žinoma, kiekvieno ES piliečio teisė pageidauti tokių pat sąlygų kaip ir jo šalyje, antai Nyderlandų pilietis gali skustis , kad Lietuvos kavinėse nėra tokių stimuliuojančių priedų kaip jo šalyje.

2. Reikia padėkoti minėtai asociacijai, kad priminė LR Seimo Sveikatos reikalų komitetui ir SAM apie neišspręstą problemą dėl budinčių vaistinių, nors žiniasklaidoje apie tai buvo daug kartų rašyta (Lietuvoje apie 10 budinčių vaistinių). Juk šią problemą geriausiai žino savivaldybių šeimininkai, tačiau iki šiol nepajudino nė piršto gyventojų aprūpinimo vaistais pagerinimui.

   Galimas sprendimas: būtina artimiausiu metu išspręsti šią problemą pavedant savivaldybėms sudaryti vaistinių naktinių budėjimų grafiką visose savivaldybėse taikant užsienio šalyse pasiteisinusį rotacijos principą, nes ši veikla finansiniu požiūriu yra nuostolinga.

3. Asociacijos kitas pageidavimas parduoti degalinėse maisto papildus yra logiškas, nes šios grupės prekių teisinis reguliavimas nepriskirtas Farmacijos įstatymui.

   Galimas sprendimas:šis pageidavimas gali būti patenkintas be jokių apribojimų.

4. Cituoju LR Seimo sveikatos reikalų komiteto pirmininko, gydytojo žodžius iš interviu „Lietuvos ryto“ dienraščiui „Seimo narys A. Matulas įsitikinęs, kad degalinėse turi būti sudarytos galimybės pardavinėti nereceptinius vaistus. Tai padėtų degalinių operatoriams kompensuoti nuostolius, kuriuos jie patiria apribojus prekybą alkoholiu, mažėjant degalų paklausai“. Tai gal nereikėjo leisti degalinėse prekiauti alkoholiu tai nebūtų reikėję šią prekybą riboti. Juk daugelyje ES šalių degalinėse alkoholiu neprekiaujama.

   Galimas sprendimas: jei Sveikatos reikalų komitetas rūpinasi ekonominiais įmonių rodikliais, tai reikėtų ištiesti pagalbos ranką miestelių vaistinėms kurių kasmet apie 10 bankrutuoja. Gal šalia tų vaistinių reikėtų atidaryti degalines ir vaistininkas sėkmingai galėtų aptarnauti klientus ir degalais ir vaistais.

5. Argumentą, kad kai kuriose ES šalyse berecepčiai vaistai pagal tam tikras sąlygas parduodami už vaistinės ribų, būtina susieti su vaistinių tankiu kiekvienoje šalyje. Kiek gyventojų tenka vienai vaistinei: Nyderlanduose 9400/vaist., Austrijoje 6900/vaist., J.K. 4900/vaist., Vokietijoje 3800/vaist.,Prancūzijoje 2700/vaist., ES 3250/vaist., LIETUVOJE 1400/vaist. (1500 vaistinių plius 700 pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, turinčių teisę parduoti vaistus).

6. Nėra „paprastų“ vaistų kategorijos. Acetilsalicilo rūgšti, plačiau žinoma aspirino pavadinimu turi 15 kontrandikacijų, t.y. negali būti vartojama išvardintais atvejais, kuriuos žino gydytojai ir vaistininkai. Visi vaistai yra cheminiai toksiški junginiai, tik jų toksiškumo riba priklauso nuo dozės, organizmo būklės, sąveikos su maistu ir kitais vaistais. Todėl jų pardavimas yra patikėtas specialistams, kurie mokosi 3 arba 5 metus. Naujausias Europos Bendrijų Teisingumo Teismo 2009 m. gegužės 19 d. Sprendimas dėl vaistinių nuosavybės pateikė naują vaistų apibūdinimą, pabrėžęs, kad tai yra terapinė prekė iš esmės besiskirianti nuo kitų prekių ir nurodė ES narėms, kad parduoti vaistus gyventojams turi vaistininkai, siekiant apsaugoti kiekvienos šalies gyventojų sveikatą.

LFS prezidentas prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGA
(Įkurta 1819, atkurta 1990)
Trakų 14, LT-01132 Vilnius, Lietuva
Tel.: (8 5) 2628758
Faks.: (8 5) 26287a58
El. paštas: LFSpharm@takas.lt

SOCIETAS PHARMACIAE LITHUANIAE
(Founded 1819, refounded 1990)
Traku str. 14, LT-01132 Vilnius, Lithuania
Phone: (+370 5) 2628758
Fax: (+370 5) 2628758
E-mail: LFSpharm@takas.lt

Lietuvos Respublikos Prezidentei
Ekscelencijai p. **Daliai Grybauskaitei**

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei
Gerb. p. **Irenai Degutienei**

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Gerb. p. **Andriui Kubiliui**

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos Ministrui
Gerb. p. **Raimondui Šukiui**

Vilnius, 2010 11 12

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS (LFS) XXV SUVAŽIAVIMO,
ĮVYKUSIO 2010 M. SPALIO 17 D. KAUNE

R E Z O L I U C I J A

2010 m. spalio 17 d. Kaune įvyko Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) XXV suvažiavimas, kuriame dalyvavo LFS nariai ir svečiai: Sveikatos apsaugos ministerijos atsakingi darbuotojai, farmacijos pramonės, vaistų didmeninės prekybos įmonių atstovai, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto mokslininkai, užsienio vaistininkų atstovai. Šio suvažiavimo metu buvo pateikta LFS veiklos apžvalga įgyvendinant Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) patvirtintą Farmacijos ateities 2020 m. viziją, išklausytas pranešimas apie SAM priemonių plano įgyvendinimą gerinant vaistų prieinamumą gyventojams, pateikta Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 225 metų raida, perskaityti kiti aktualūs pranešimai apie farmacijos sektoriaus veiklos tobulinimą. Suvažiavimo metu vyko diskusijos dėl daugelio farmacijos sektoriaus problemų, kurios keliamos jau keletą metų, tačiau jos vangiai sprendžiamos valstybės institucijose ir dėl to blogėja vaistų prieinamumas kaimo vietovių gyventojams, nepagrįstai skatinamas neracionalus vaistų vartojimas, ryškėja nesažiningos konkurencijos atvejai.

LFS XXV suvažiavimas apibendrino padarytus pranešimus bei diskusijose pareikštas mintis ir pavedė LFS Valdybai suredaguoti ir įteikti šią rezoliuciją LR Prezidentei, LR Seimo Pirmininkei, LR Ministrui Pirmininkui ir LR Sveikatos apsaugos ministrui. Suvažiavimo vardu:

1. Prašome LR Seimą skubos tvarka patvirtinti Nacionalinės vaistų politikos ilgalaikę programą remiantis LR Seimo jau patvirtintomis šios programos nuostatomis, atsižvelgiant į PSO rekomendacijas.
2. Prašome LR Seimą papildyti Farmacijos įstatymą Europos Bendrijų Teisingumo Teismo 2009 05 19 priimtu vaistingųjų produktų, t.y. vaistų, sąvokos apibūdinimu.
3. Prašome LR Vyriausybę, siekiant įgyvendinti vienodas sąžiningos konkurencijos sąlygas visose Lietuvos vaistinėse, įteisinti kompensuojamųjų vaistų priemokų nuolaidų taikymą ir valstybės kompensuojamai vaisto kainos daliai (Slovakijos patirtis).
4. Prašome LR Vyriausybę teisės aktu įteisinti vaistų, kurių galiojimo terminas yra ne mažesnis negu vieneri metai, perdavimą socialiai remtinoms įstaigoms labdaros pagrindu.
5. Prašome LR Vyriausybę įpareigoti savivaldybes organizuoti farmacinės paslaugos teikimą gyventojams vaistinėse ištisą parą taikant užsienio šalyse pasiteisinusį rotacijos principą, siekiant užtikrinti geresnį vaistų prieinamumą gyventojams
6. Prašome LR SAM Farmacijos departamentą parengti naujus arba papildyti SAM Įsakymus, reglamentuojančius ligoninių vaistinių gaminamų vaistų leidžiamų nukrypimų normatyvus, sterilių tirpalų tinkamumo laiką, etanolio vartojamo ligoninių padaliniuose normatyvus, vaistų ženklinimo reikalavimus bei su gamybine veikla susijusias instrukcijas.
7. Prašome LR SAM Farmacijos departamentą parengti farmacinės rūpybos teikiamos farmacinės paslaugos visose vaistinėse reglamentavimą, numatant vaistinių administracijos atsakomybę nesuteikus pacientui būtinos žodinės ar rašytinės informacijos.
8. Prašome LR SAM pritarti LFS suvažiavime priimtam Lietuvos vaistininko etikos kodeksui, kuris buvo parengtas pagal Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) IR Europos šalių farmacijs speciallistų visuomeninių organizacijų patirtį, ir rekomenduoti juo vadovautis visų vaistinių viastininkams.
9. Siūlome prie SAM ministro patarėjo farmacijos klausimams sudaryti ekspertų darbo grupę, į kurią įeitų vaistininkų visuomeninių organizacijų ir asociacijų bei farmacijos fakulteto atstovai, sugebantys teikti pasiūlymus farmacijos sektoriuje esančioms problemoms spręsti, remiantis ES šalių patirtimi.

LFS pasirengusi konstruktyviai bendradarbiauti su Prezidentūra, Seimu, Vyriausybe ir Sveikatos apsaugos ministerija sprendžiant Lietuvos gyventojams aktualias farmacinės rūpybos ir farmacinių paslaugų teikimo problemas atsižvelgiant į ES šalių patirtį.

LFS prezidentas, prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius

EDUARDAS KANOPKA „GYVENIMO KELIONĖ...“

Tęsinys, pradžia LFŽ 2007m. Nr.2 (197)

Pradėjęs dirbti Kauno universiteto farmacijos fakultete nuo 1950 metų rugsėjo mėnesio turėjau per trumpą laiką įsisavinti man naujos disciplinos, o būtent, vaistų formų technologijos kursą. Teko skaityti ir naktimis, ieškoti literatūroje naujų žinių ir jas perteikti studentams paskaitų metu. Tai buvo labai įtempto darbo metai. Mano „ištikimybė partijai ir vyriausybei“ paskaitų metu buvo nuolat tikrinama, dalyvaujant jose administracijos ir partijos komiteto atstovams (paskaitose lankėsi rektorius prof. J. Kupčinskas, prof. B. Šiaulys, prof. K. Grybauskas, vyr. dėstytojas Levinsonas ir kt.). Karinės katedros vedėjas Michališokas klausinėdavo studentų apie mano skaitomų paskaitų vertę, o vėliau studentų nuomonę buvo pavesta rinkti farmakologijos katedros dėstytojui. Vieną gražią dieną katedros posėdyje, kuriame dalyvavo ir studentai, buvau įpareigotas padaryti ataskaitą apie mano atliekamą pedagoginį darbą. Po ataskaitos buvau paklaustas ar vaikštau į bažnyčią ir kokie mano ryšiai su ja. Atsakiau – beveik jokie. Toks mano atsakymas sudarė posėdžio dalyviams įspūdį, kad esu giliai tikintis. Ši nuomonė apie mane gyvavo per visą mano darbo laikotarpį Kauno medicinos institute. Vieno Mokslinės tarybos posėdžio metu, kai buvo aptariami Gegužės pirmosios demonstracijos organizavimo klausimai, man buvo uždrausta vadovauti studentų kolonai, nes, esą, aš galiu studentus nuvesti į bažnyčią. Už tikėjimą ir nacionalistines pažiūras galima buvo prarasti darbą. Iš Kauno universiteto medicinos fakulteto buvo atleistas prof. V. Kairiukštis už „ nesugebėjimą įsisavinti marksizmo-leninizmo mokslų“. Kaip nesusipratęs pilietis iš Kauno universiteto buvo atleistas doc. Gudas, kuris „neorėjo suprast tarybinės santvarkos“. Maniau, kad ir man neilgai teks dirbti.

1950/1951 mokslo metų farmacijos fakulteto valstybinių egzaminų komisijos pirmininku buvo paskirtas Maskvos farmacijos instituto farmacinės chemijos katedros vedėjas prof. P. Senovas. Farmacijos fakulteto dekanas prof. B. Šiaulys buvo labai susijaudinęs. Egzaminas vyko farmakognozijos muziejuje, kuris buvo šventiškai papuoštas gėlėmis, gražiomis staltiesėmis.... Dėstytojai ir studentai buvo šventiškai apsirengę, o komisijos pirmininkas paprašė švaraus chalato, kurį vilkėjo per visus egzaminus. Egzaminų metu savo žiniomis išsiskyrė gabi studentė Pabarčiūtė. Po egzaminų komisijos pirmininkas prof. Senovas iškėlė mintį rekomenduoti gabų studentą į aspirantūrą. Pasiūlius minėtos studentės

kandidatūrą komisijos pirmininkas pasiteiravo ar ji yra komjaunuolė. Paaiškėjus, kad ji nepriklauso šiai organizacijai, jos kandidatūra buvo atmesta ir parinkta komjaunuolė, kuri ne tik per tris aspirantūros metus, bet ir per visą darbo laikotarpį mokslinės disertacijos neparašė.

Tuo metu studijuojančio jaunimo nuotaika buvo slogi: jokio jaunatviško džiaugsmo, jokios šypsenos veiduose, jokių linksmų dainų. Daugelį studentų kaustė baimė, kad instituto kompartijos ir komjaunimo komitetai nesužinotų, jei jų šeima ar giminės buvo išvežti į Sibirą arba miškuose kovojo su okupacine kariuomene. Tokie faktai grėsė būti pašalintiems iš aukštosios mokyklos. Studentų tarpusavio pokalbiai būdavo tylūs, ramūs, be jokių pastabų ar reikalavimų tuometiniam studentiškam gyvenimui. Mažiausia kritiška pastaba grėsė stipendijos netekimu. Didelė „nuodėmė“ buvo bažnyčios lankymas. Prodekanas Parnarauskas penktadieniais eidavo į valgyklą stebėti, kurie studentai valgo silkę – reiškia jie yra tikintys, o tie, kurie valgo mėsos patiekalus – tikri komjaunuoliai.

Prisimindamas mano studijų laikus aš jaučiau didelį skirtumą. Mūsų džiaugsmą ir entuziazmą dažnai lydėdavo daina. Kartais ir darbo laiku mes trise – aš, Kazys Daukšas ir Stepas Kairys (vėliau Toronto universiteto profesorius) uždainuodavom „punką“. Už tokį „nusikaltimą“ tekdavo atlikti bausmę – sutrinti kietus mineralus į smulkiausius miltelius, kurie vėliau buvo skiriami studentų laboratoriniams darbams kokybinei ir kiekybinei analizei.

Dėstytojų bendravimas Kauno medicinos institute buvo laisvesnis palyginus su studentais. Dalis profesorių ir dėstytojų pasitraukė į Vakarus, o likusieji buvo reikalingi aukštosioms mokykloms. Dauguma dėstytojų pažinojo vieni kitus, nes jauni dėstytojai atėjo baigę studijas institute. Tačiau partinis komitetas ir administracija privalėjo nuolat tikrinti dėstomų dalykų turinį ir metodus. Vieną kartą prof.

V. Lašo paskaitos Didžiojoje auditorijoje pasislėpęs už lentos klausėsi prodekanas Parnarauskas. Laborantas Krukonis netikėtai pakėlė rašomąją lentą į viršų ir auditorijoje esantys studentai ir prof. Lašas pastebėjo suglumusį prodekaną. Tikrinami buvo ir kiti dėstytojai. Daug nemalonumų turėjo ir prof. T. Ivanauskas dėl kai kurių mokslinių minčių, dėstomų per paskaitas. Minėtas prodekanas stengėsi įdarbinti jam tinkamus asmenis. Kartą turėjau jo pasiūlymą priimti į mano katedroje vakuojančią vietą jam „artimą“ moterį. Atsakiau, kad mums reikalingas vyras, nes moteris nepajėgs sutvarkyti vaistų gamybai naudojamus prietaisus ir mašinas. Gavau priekaištą, kad nepripažįstu lyčių lygių teisių. Aš atšoviau, kad ir Maskvoje kompartijos politbiure nėra nė vienos moters. Tuo mūsų ginčas ir baigėsi. Parnarausko elgesys su profesoriais ir kitais dėstytojais Kauno universitete, o vėliau medicinos institute rodo, kokie žmonės tvarkė mokymo reikalus, kūrė „tobulą aukštos kultūros socialistinę santvarką“. Dar vienas pavyzdys, kaip jis elgėsi su prof. Raudonikiu. Šis profesorius buvo Kauno universiteto farmacijos skyriaus steigėjas ir ilgametis jo vadovas, dėstė farmacinės chemijos discipliną, buvo medicinos fakulteto mokslinės tarybos sekretorius. Apie jo autoritetą šioje taryboje man papasakojo minėtos tarybos vadovas prof. V. Lašas. Per vieną posėdį prof. Lašas, pasitaręs su dauguma tarybos narių, pasiūlė svarstyti eilę klausimų. Tačiau dalis tarybos narių svarstymui pateiktus tarybos pirmininko klausimus pavadino neapgalvotais ir nevertais dėmesio. Profesorius Raudonikis, pasijutęs įžeistas, trenkė posėdžių protokolų knygą į stalą pareikšdamas, kad mokslinei tarybai pateikti tvirtinti klausimai yra apsvarstyti ir apgalvoti. Jeigu mokslinė taryba nepripažįsta kitų nuomonės ir darbo, tai jis palieka šį posėdį ir tokiose posėdžiuose nedalyvausiąs. Į kitą mokslinės tarybos posėdį prof. Raudonikis buvo pakviestas ir visi ankstesniame posėdyje pateikti klausimai buvo be jokių ginčų patvirtinti. Sovietiniais laikais išėjęs į pensiją prof. Raudonikis pasiilgdavo savo buvusios darbovietės, jautė pareigą aplankyti buvusius bendradarbius. Jam sunku būdavo užlipti į trečią aukštą. Dėstytojas A. Kaikaris , pamatęs ateinantį profesorių, atnešdavo kėdę į laiptinės aikštelę ir taip padėdavo profesoriui pailsėjus pasiekti trečią aukštą. Kartą prie įėjimo į rūmus prof. Raudonikį pamatė Parnarauskas. Jis pareikalavo, kad profesorius į katedrą nevaikščiotų, o jei neklausys, tai sargams liepsiąs jį išvaryti iš rūmų. Profesorius dar dažnai pėsčias iš Vičiūnų ateidavo į Mickevičiaus gatvę bet nedrįso įeiti į medicinos fakulteto pastatą. Atsisėdęs ant suolelio prieš tuometinį kalėjimą jis ilgai žiūrėdavo į pastatą, kurio projektavime ir statyboje jis aktyviai dalyvavo ir daugelį metų dirbo.

Tik iš tolo „aplankęs“ buvusią darbovietę grįždavo į namus. Mirus profesoriui Raudonikiui farmacijos fakulteto dekanas prof. B. Šiaulys įspėjo studentus nedalyvauti laidotuvėse, nes profesorius bus laidojamas su bažnytinėmis apeigomis. Profesorių Raudonikį laidojo jo kaimynai, apylinkės ūkininkai, kurie nepaprastai gerbė už jo rūpestingumą ir pagalbą ligos ir kitais atvejais. Į kapus profesorių vežė kaimo vežime pakinkytas arklys. Medicinos instituto perspėti darbuotojai laidotuvėse nedalyvavo. Atsisveikinant su profesoriumi Panemunės kapinėse vienas kalbėtojas stebėjosi, kodėl neatvyko palydėti velionį į paskutinio poilsio vietą neatvyko nė vienas medicinos instituto darbuotojas. Juk laidojamas žymus mokslininkas, Lietuvos aukštosios mokyklos kūrėjas, kuris paruošė labai daug mokytų žmonių mūsų šaliai. Aš taip pat nedalyvavau laidotuvėse, nes turėjau skaityti paskaitą ir į ją žadėjo ateiti rektorius prof. Kupčinskas. Man ypatingai buvo liūdna, nes pajutau žmoniškumo stoką. (Red. pastaba: Profesoriaus Raudonikio kapą Panemunėje prof. E.Tarasevičiaus iniciatyva kasmet per Vėlines aplanko studentai ir doktorantai, papuošdami kapą gėlėmis ir uždegdami atminimo, pagarbos ir padėkos žvakutes...).

PALIATYVINĖ FARMACIJA

Dr. Jerzy Lazowski, Lenkijos onkologinės farmacijos draugija, Varšuva

(Pranešimo, skaityto Tarptautinėje farmacijos konferencijoje Kaune 2010 10 16 santrauka)

Paliatyvinė rūpyba ir jos tikslai

Pagal PSO apibrėžimą paliatyvinė rūpyba yra“visa aktyvi rūpyba pacientų, kurių liga nepasiduoda gydomajai terapijai“. Paliatyvinės rūpybos tikslai apima skausmo ir kitų fizinių bei emocinių simptomų sušvelninimą siekiant galimai geriausios gyvenimo kokybės tiek pacientams, tiek jų šeimoms arba globėjams. Paliatyvinė rūpyba gali būti taikoma ir tiems pacientams, kurie serga ribotą laiką, ir ji konkuruoja su kitomis gydomosiomis ar gyvenimą prailginančiomis priemonėmis. Taigi, paliatyvinė rūpyba gali būti taikoma ne tik gyvenimo pabaigoje. Ji stengiasi suteikti pacientui optimalią gyvenimo kokybę nestabdant ir neilginant ligos. Daugumoje ankstesnių publikacijų apie paliatyvinę rūpybą buvo siejamos su vėžinėmis ligomis sergančiais pacientais. Tačiau dabar paliatyvinė rūpyba apima daugelio diagnozių pacientus, įskaitant vėžinius susirgimus, širdies veiklos nepakankamumą, lėtinę obstrukcinę plaučių ligą, AIDS ir išsėtinę sklerozę. Įvertinant tai, kad žmonių gyvenimo trukmė ilgėja, sveikatinimo sistemos darbuotojai turi būti ypač dėmesingi tiems pacientams, kurių ligos trumpina gyvenimą ir todėl reikalinga optimali rūpyba, siekiant pagerinti jų gyvenimo kokybę. Amerikos medicinos institutas paskelbė šias gyvenimo pabaigos rūpybos svarbiausias rekomendacijas:

1. Pacientai, kurių liga yra toli pažengusi ir potencialia yra mirtina, jų šeimos ir globėjai turi tikėtis ir gauti patikimą, profesionalią ir palaikančią rūpybą.

2. Sveikatinimo profesionalai turi prisiimti atsakomybę gerinti mirsiančių pacientų rūpybą ir efektyviai panaudoti dabartines žinias pašalinant arba sumažinant skausmą ir kitus simptomus.

3. Dėstytojai ir kiti sveikatos apsaugos profesionalai turi inicijuoti keisti studentų, baigusių studijas ir besitobulinančių mokymo programas siekiant suteikti jiems žinias ir įgūdžius atlikti mirsiančių pacientų rūpybą

4. Paliatyvinė rūpyba turi tapti vertinimo, mokymo ir mokslinių tyrimų sritimi.

Paliatyvinė rūpyba gali būti teikiama įvairioje aplinkoje: ir ligoninėje, ir slaugos ligoninėje, ir slaugos namuose, ir dienos rūpybos namuose, ir poliklinikose. Paliatyvinė rūpyba ir vaistinė yra idealūs partneriai. Šalia farmakoterapinio komponento paliatyvinėje rūpyboje vaistininkai atlieka labai svarbų bendravimo vaidmenį ir su pacientais, ir su jų šeimų nariais, suteikdami paguodos žodžius, edukacinę ir emocinę paramą. Per paskutinį dešimtmetį ypač išaugos vaistininkų vaidmuo slaugos ligoninėse atliekant paliatyvinę rūpybą. Amerikos sveikatos sistemos vaistininkų draugijos pareiškime pažymima, kad vaistininkų pareiga atlikti paliatyvinę rūpybą apima ir jų tradicinę, ir išplėstinę veiklą. Šiame pareiškime pabrėžiama, kad vaistininkai, kurie slaugos ligoninėse vykdo savo veiklą, turi atitikti gydymo įstaigos kompetencijos reikalavimus vykdant kokybišką nuolatinę pacientų rūpybą.Yra žinoma, kad dauguma vaistų sukelia nepageidaujamas reakcijas. Siekiant minėtų grupių pacientams sudaryti maksimaliai palankias sąlygas vaistininkai turi patarti gydytojams skirti paliatyvinės rūpybos pacientams tinkamiausius preparatus ir tinkamiausias vaistų formas bei medicinos paskirties prekes.

Paliatyvinė rūpyba onkologinėmis ligomis sergančių pacientų

Vėžinės ligos pasaulyje yra didžiausio mirtingumo priežastis. Paliatyvinė rūpyba onkologinėmis ligomis sergančių pacientų buvo pradėta prieš keletą dešimtmečių. Nors daug pastangų buvo dedama sprendžiant skausmo mažinimo problemą, tačiau iki šiol ji nėra optimaliai išspręsta. Onkologai padarė daug žingsnių gydant vėžiu sergančius ligonius, tačiau mažai dėmesio skiriama paliatyvinei rūpybai pacientų, sergančių įvairiomis onkologinėmis ligomis. PSO įpareigojo Tarptautinę slaugos ir paliatyvinės rūpybos asociaciją sudaryti pagrindinį sąrašą preparatų, vartojamų paliatyvinės rūpybos metu. Tuo tikslu buvo sudarytas šios ligos simptomų sąrašas, kurių šalinimui buvo numatyti preparatai. Sąraše buvo 23 simptomai, tačiau penkiems iš jų – kaulų skausmui, burnos džiuvimui, nuovargiui, žagsėjimui ir prakaitavimui šalinti – nėra veiksmingų preparatų. Pagrindiniame vaistingųjų priemonių sąraše yra 33 preparatai, iš kurių 14 yra įtraukti į PSO būtinųjų vaistų sąrašą. Kiekviena šalis vykdanti paliatyvinės rūpybos programą turėtų vadovautis tuo sąrašu ir jis turi būti prieinamas paliatyvinės rūpybos pacientams, o vaistininkai ir kiti paliatyvinės rūpybos vykdytojai turi užtikrinti optimalų minėtų preparatų vartojimą.

Paliatyvinė rūpyba pacientų, sergančių kitomis ligomis

Be minėtų pacientų, sergančių onkologinėmis ligomis, paliatyvinė rūpyba turi būti taikoma ir tiems pacientams, kuriems diagnozuota širdies nepakankamumas, lėtinė obstrukcinė plaučių liga, insultas, Parkinsono, Alzheimerio ligos. Dažnai šios ligos yra toli pažengusios ir nepagydomos. Tuo atveju paliatyvinė rūpyba taikoma pacientų ligų simptomų mažinimui ar slopinimui, siekiant palengvinti ne tik minėtų pacientų kančias, bet ir jų šeimų bei globėjų fizinius ir emocinius sunkumus. Paliatyvinė rūpyba neturi būti tapatinama su nepagydomų ligonių slaugos ligonine, kuri paprastai skirta pacientų priežiūrai terminalinėje stadijoje arba paskutiniams 6 gyvenimo mėnesiams. Laigoninėje vykdomos paliatyvinės rūpybos grupė, kurios sudėtyje yra ir vaistininkas turi rūpintis pacientų skausmo slopinimu, ir kitais metodais slopinti simptomus, palaikyti pacientus dvasiškai, sudaryti jiems psichologinio patogumo atmosferą.

Farmacinė rūpyba yra paliatyvinės rūpybos sudedamoji dalis, susijusi su medikamentine pagalba siekiant pagerinti paciento gyvenimo kokybę. Literatūroje paskelbti duomenys patvirtina, kad vaistininkų informacija ligoninėse gali iki 60 procentų pagerinti paliatyvinės rūpybos pacientų būklę ir sumažinti šios rūpybos sąnaudas. Dažniausiai vaistininkai patardavo. kaip racionalizuoti vaistų vartojimą, kaip išvengti vaistų tarpusavio sąveikos. Taigi, vaistininkai yra būtini paliatyvinės rūpybos specialistų grupės partneriai, turintys pakankamai profesinės kompetencijos racionaliai taikant medikamentines priemones pacientų simptomų šalinimui arba slopinimui.

PADĖKA

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS)
Valdyba nuoširdžiai dėkoja
LFS XXV suvažiavimo
rėmėjams ir talkininkams

UAB „ENTAFARMA“
UAB „ACONITUM“
UAB „BERLIN CHEMI MENARINI BALTIC“
UAB „VITAFORCE“
UAB „ŠVENČIONIŲ VAISTAŽOLĖS“
UAB „MEDICATA FILIA“
UAB „BAYER“
UAB „ŠEŠKINĖS VAISTINĖ“
UAB „ĄŽUOLYNO VAISTINĖ“
UAB „G. ŽITKEVIČIENĖS KLINIKA“
UAB „IŠLAUŽO VAISTINĖ“
UAB „EKMEDINA D.V. RAULYNAITIENĖS VAISTINĖ“
KMU STUDENTŲ FARMACININKŲ DRAUGIJAI
VISIEMS SUVAŽIAVIMO DALYVIAMS IR SVEČIAMS

TARPTAUTINIAI NEPATENTUOTI VAISTŲ PAVADINIMAI (TNP- INN)

Dokt. Liudas Šlepikas, prof. habil. dr.Eduardas Tarasevičius
Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Vaistų chemijos katedra

(Pranešimas skaitytas LFS XXV suvažiavime)

Dauguma vaistų, kuriuos galima rasti rinkoje yra identifikuojami pagal prekinius pavadinimus. Farmacinio preparato prekinį pavadinimą paprastai pasirenką produktą sukūrusi kompanija įregistruojant nacionalinėje pavadinimų ar patentų agentūroje. Prekinis pavadinimas yra privati nuosavybė ir gali būti naudojamas tik sutikus prekinio pavadinimo savininkui. Dažniausiai prekinis pavadinimas yra pasirenkamas galutiniams farmaciniams produktams, t. y., vienai ar kelioms vaisto veikliosioms medžiagoms, skirtingai dozei ar vaisto formai pavadinti. Todėl farmaciniai preparatai, turintys tą pačią veikliąją medžiagą dažnai parduodami skirtingais prekiniais pavadinimais, ne tik skirtingose šalyse, tačiau net ir toje pačioje šalyje (pav. 1).

Pav. 1 Įvairūs prekiniai pavadinimai tai pačiai veikliajai medžiagai (paracetamoliui).

Nepatentuoti bendriniai vaistų pavadinimai yra skirti naudoti viešai, be jokių apribojimų. Tačiau skirtingose šalyse egzistuoja skirtinga nomenklatura bei pavadinimai, todėl net bendriniai pavadinimai skirtingų šalių farmakopėjose yra skirtingi (pav 2.) pvz.: paracetamolis – tai tarptautinis nepatentuotas pavadinimas (INN), kurį rekomenduoja Pasaulio sveikatos organizacija. Tuo tarpu JAV farmakopėjoje šis preparatas vadinamas acetaminofenu, t.y. šioje šalyje yra įteisintas toks paracetamolio bendrinis pavadinimas, prie kurio kartais skliaustuose parašomos raidės USAN (Jungtinėse Valstijose patvirtintas pavadinimas). Didžiojoje Britanijoje gali būti tik šioje šalyje patvirtintas bendrinis pavadinimas ir prie jo skliaustuose parašomos raidės BAN (Britanijoje patvirtintas pavadinimas). Kiekvieno vaisto veiklioji medžiaga turi cheminį pavadinimą, kuris dažniausiai atspindi jo cheminę struktūrą. Tačiau šie pavadinimai kartais būna labai ilgi ir netinka naudoti farmacijos ir medicinos praktikoje.

Pav 2. Įvairūs bendriniai ir cheminiai pavadinimai tai pačiai veikliajai medžiagai (paracetamoliui).

Nors prekiniai pavadinimai ir tarptautiniai nepatentuoti pavadinimai ne medicininį išsilavinimą turintiems asmenims gali atrodyti panašūs tačiau tarp jų yra iš esmės didelis skirtumas. Prekiniu pavadinimu apibūdinamas galutinis produktas - vaistas, tuo tarpu tarptautiniai nepatentuoti pavadinimai skirti veikliajai medžiagai. Tačiau dažnai šie pavadinimai taikomi ir galutiniam farmaciniam preparatui, jeigu į jo sudėtį įeina viena veiklioji medžiaga. Siekiant palengvinti medicinos ir farmacijos srities specialistų bendravimą

tiek šalies viduje , tiek tarptautiniu mastu, plečiantis globalinei vaistų rinkai iškilo poreikis sukurti tarptautinių nepatentuotų vaistų pavadinimų sistemą, kuri padėtų specialistams iš pavadinimo suprasti, kuriai terapinei ar farmakologiniai grupei priklauso veiklioji medžiaga..

Taigi, šiuo tikslu TNP sistema buvo įkurta 1950 m. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) asamblėjoje ir pirmasis TNP sąrašas buvo paskelbtas 1953 metais. Šiuo metu sąraše daugiau kaip 7000 TNP pavadinimų ir šis skaičius kasmet papildomas 120-150 naujų pavadinimų.

Pagrindiniai vaistų tarptautinių nepatentuotų pavadinimų sudarymo kriterijai yra šie:

* Pavadinimas turi būti savitas tariant ir rašant;
* Jis neturi būti per ilgas;
* Jis neturi būti painus su kitais bendro naudojimo pavadinimais.

Pagrindinis principas sudarant tarptautinius nepatentuotus vaistų pavadinimus yra tam tikrų priešdėlių, priesagų ar galūnių parinkimas arba sukuriamas bendras kamienas. Šie intarpai žodžiuose susiejami su tam tikrų veikliųjų medžiagų priklausomybe farmakologinei ar marmako terapinei grupė. Žemiau pateiksime plačiai vartojamų vaistų tarptautinių pavadinimų specifinius elementus (lotynų kalba) ir farmacinių preparatų pavyzdžius:

-acum - siejama su ibufenako grupės priešuždegiminių medžiagų grupe (diclofen**acum**),

-adolum – analgetikai (tram**adolum**),

-astinum – antihistamininiai vaistai (clem**astinum**),

-azepamum – diazepamo grupės anksiolitikai (brom**azepamum**),

-cainum – vietiniai anestetikai (pro**cainum**),

cef- - 7-amino penicilino grupės antibiotikai (**cef**alexinum)

-cillinum – 6-amino penicilano grupės antibiotikai (amoxi**cillinum**),

-conazolum – priešgrybeliniai mikonazolio grupės vaistai (fenti**conazolum**),

-dipinum – nifedipino grupės kalcio kanalų blokatoriai (lercani**dipinum**),

gli- - antidiabetiniai sulfanilšlapalo dariniai (**gli**benclamidum),

-ololum – beta adrenoblokatoriai (nebiv**ololum**),

-oxacinum – antibakteriniai nalidikso rūgšties dariniai (lomefl**oxacinum**),

-oxetinum – fluoksetino dariniai antidepresantai (flu**oxetinum**),

-prazolum – protonų siurblio inhibitoriai (panto**prazolum**),

-profenum – ibuprofeno grupės priešuždegiminiai vaistai (keto**profenum**),

-prost- - prostaglandinų dariniai (dino**prost**onum),

-terolum – bronchus plečiantys vaistai (formo**terolum**),

-tidinum – histamino H2 receptorių blokatoriai (rani**tidinum**),

-trexatum – folio rūgšties antagonistai (metho**trexatum**),

-verinum – papaverino grupės spazmolitikai (drota**verinum**).

-vin- - vinca grupės alkaloidų junginiai (**vin**blastinum).

Kiti dažniausiai sutinkami tarptautiniuose nepatentuotuose vaistų pavadinimuose intarpai (anglų kalba) pateikiami abėcėlės tvarka:

A -abine, -acetam, -actide, -adom, -afenone, -afil -aj-, -al,-aldrate, -alol, -alox, -amivir, -ampanel, andr, -anib, -anide, -anserin, -antel, -apine,-(ar)avine, -arit, -arol, -arone, -arotene, arte- -ase, -ast, -(a)steride, -azam,-azenil, -azepide, -azocine, -azolam, -azoline, -azone, -azosin,

B -bactam, -bamate, barb, -begron, -benakin, -bendan, -bendazole, -bermin, -bersat, –betasol-, bol, -bradine, -brate, -bufen, -butazone, -buzone,

C -calci, -carbef, -carnil, -castat, -cavir, cell-/ cel-, cell, -ate, -cellose, -cic, -cidin, -cillide, cillinam, -cilpine, -cisteine, -citabine, -clone, -cog, cort, -coxib, -crinat, -crine, -cromil, -curium, -cycline,

D -dan, -dapsone, -decakin, -dermin, -dil, -dilol, -dipine, -dismase, -distim, -dodekin, -dopa, -dox, -dralazine, -drine, -dronic acid, -dutant, -dyl

E -ectin, -elestat, -elvekin, -emcinal, –entan, -eptacog, erg, -eridine, -ermin, estr, -etanide, -ethidine, -exakin, –exine,

F -fenamate, -fenamic acid, -fenin, -fenine, -fentanil, -fentrine, -fermin, -fiban, -fibrate, -filermin, -flapon, -flurane, -formin, fos, -fovir, -fradil, -frine, -fungin, -fylline,

G -gab, gado-, -gatran, gest, -gestr, -giline, -gillin, -glitazar, -glitazone, -glumide, -golide, -gosivir, -gramostim, -grastim, -grel-, -grel, guan-,

I -ibine, -icam, -ifene, -igetide, -ilide, imex, -imibe, -imod, -imus, -ine, io-, iod-, -io-, -irudin, -isomide, -ium, -izine, (-yzine),

K -kacin, -kalant, -kalim, -kef-, -kin, -kinra, kiren,

L -leukin, -listat, -lubant, -lukast,

M -mab, -mantadine, -mantine, -mantone, -mastat, -meline, mer-, -mer, -mer, -mesine, -mestane, -metacin, -met(h)Asone, -micin, -mitene,- mito-, -monam, -morelin, -mostim, -motine, -moxin,

-mustine, –mycin,

N -nab, -nakin, -nakinra, - nal-, -naritide, -navir, -nermin, -nercept, -nertant, -netant, -nicate, -nicline, nico-, nic-, ni- , -nidazole, –vidine, - nifur-, -nil-, nitro-, nitr-, nit-, ni-, -ni-, -nixin-, nonacog,

O -octakin, (-)octocog, -ol, -olone, -onakin, -one, -onide, -onidine, -onium, -opamine, -orex, -orph-, orphan, -ox, -alox, -oxan(e), -oxanide, -oxef, -oxepin, -oxetine,-oxicam, -oxifene, -oxopine,

P -pafant, -pamide, -pamil –parci, -parin, -parinux, -pendyl, -penem, perfl(u)-, -peridol, -peridone, -perone, -pidem, -pin(e), -piprazole, -pirone, -pirox, -pitant, -plact, -planin, -plase, -platin, -plermin, -plestim, -plon, -poetin, -porfin, -poride, -pramine, -prazole, pred, -prenaline, -pressin, -pride, -pril, -prilat, -prim, -pristin, -profen, -prostil,

Q -quin(e), –quinil,

R -racetam, -racil, -relin, -relix, -renone, -restat, -retin, -ribine, rifa-, -rinone, -rizine, -rozole, -rubicin,

S -sal, -sartan, -semide, –sermin, -serod, -serpine, -setron, som-, -sopine, -spirone, -stat, -stat-, -steine, -ster-, -stigmine, -stim, sulfa-, -sulfan,

T -tadine, -tant, -tecan –tepa, -tepine, -teplase, -termin, -terol, -terone, -thiouracil, -tiazem, -tide, -tidine, -tilide, -tiline, -tinib, -tirelin, -tizide, -tocin, -toin, -trakin, -trexate,-tricin, -triptan, -triptyline, -troban, -trodast, –trop,

U -uplase, -ur, -uridine,

V -vaptan, -vastatin, -verine, vir, -virsen, -vos -vidine,

X -xaban, -xanox,

Y -yzine,

Z -zafone, -zepine, -zone.

Jei aukščiau paminėti intarpai sutinkami vaistų pavadinime, tai jis priklauso tarptautinių nepatentuotų vaistų pavadinimų grupei. PSO kasmet leidžia vaistų informacijos biuletenius (WHO drug information), kuriuose talpinami naujų vaistų TNP. 1996 metais PSO išleido visų iki tol paskelbtų TNP k a t a l o g ą (Inernational Nonprorietary Names -INN- for pharmaceutical substances, cumulative list No. 9), kuriame šalia tarptautinių pareikiami ir nacionaliniai bendriniai vaistų pavadinimai. Šie šaltiniai gali būti naudingi ir vaistininkams, ir gydytojams įvedus mūsų šalyje vaistų išrašymo tarptautiniais nepatentuotais pavadinimais tvarką.

Tarptautiniai nepatentuoti pavadinimai vis dažniau įtraukiami į šalių nacionalines farmakopėjas (pav. 3) suteikiant veikliajai medžiagai vieną bendrą tarptautinį pavadinimą.(INN). Europos regioninė farmakopėja naudoja tik TNP. Įvedus visose farmakopėjose PSO rekomenduojamus TNP būtų įteiktas raktas įvairių šalių sveikatinimo darbuotojams patogiai pasinaudoti ir nacionalinėmis farmakopėjomis.

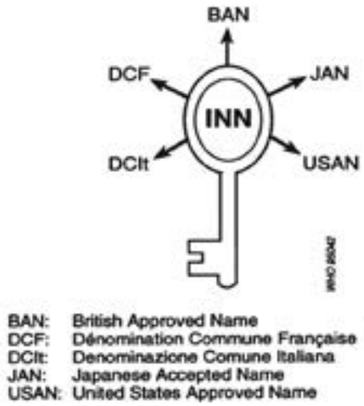

Pav. 3 TNP vienija skirtingų šalių farmakopėjas

Naudodami tarptautinius nepatentuotus pavadinimus medicinos bei farmacijos sektoriaus specialistai gali bendrauti bei susikalbėti vienas su kitu naudodami ne dešimtis ar šimtus prekinių pavadinimų tačiau vieną bendrą tarptautinį pavadinimą (pav. 4). Vien paracetamolis turi virš 450 skirtingų gamintojų įteisintų prekinių pavadinimų.

Pav. 4. Tarptautinis nepatentuotas TNP tai pačiai veikliajai medžiagai (paracetamoliui) įvairiose kalbose skiriasi tik žodžio galūne.

VISUOMENĖS VAISTINĖS PACIENTŲ GAUNAMA INFORMACIJA APIE VAISTUS IR SVEIKATĄ

Dr. Jurgita Daukšienė, doc. dr. Raimondas Radžiūnas, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos akademija, farmacijos fakultetas, Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedra

(Pranešimas skaitytas LFS XXV suvažiavime)

Įvadas

Tiksli, teisinga ir savalaikė informacija apie vaistus ir sveikatos stiprinimą yra svarbus sveikatos priežiūros ir saugaus vaistų vartojimo komponentas. Šiandien pacientams yra prieinama daug rašytinių, vaizdinių ir interaktyvių informacijos šaltinių. Dalis pacientus pasiekiančios informacijos gali būti dviprasmiška ar netgi klaidinanti. Itin svarbu, kad prieš priimdami svarbus gydymosi sprendimus pacientai pasikonsultuotų su atitinkamą išsilavinimą turinčiu sveikatos priežiūros specialistu. Vaistininkai – lengviausiai pasiekiami sveikatos priežiūros specialistai. Ši pozicija įpareigoja suteikti pacientams reikalingas žinias apie vaistus ir sveikatą.

Pastaruoju metu visame pasaulyje vaistininkai vis aktyviau įsitraukia į racionalaus vaistų vartojimo idėjų skleidimą. Galima įvardyti du veiksnius, sąlygojančius didėjančią vaistininko svarbą racio¬naliai vartojant vaistus. Tai yra:

1) didėjantys savigydos mastai ir galimybės, kai vaistininkas dažnai yra vienintelis sveikatos priežiūros specia¬listas, galintis pakonsultuoti ir padėti pasirinkti vaistinį preparatą;

2) vaistininko profesinių vertybių pasikeitimas į pirmą vietą iškeliant paciento poreikius, t. y. patarti pacientui dėl vaistų vartojimo bei suteikti atitinkamos informacijos gydant lėtines ligas. (farmacinės rūpybos projektai).

Vaistininkų profesinių ir akademinių bendruomenių keliama misija – padėti pacientams saugiai pasirinkti ir vartoti vaistus, o ne tik teikti vaistų gamybos ar logistikos paslaugas. LR Farmacijos įstatyme numatyta, jog farmacinė paslauga – tai vaistininko praktika vaistinėje, apimanti gydytojo išrašytų receptų kontrolę, vertinimą, nereceptinių vaistinių preparatų parinkimą, farmacinės informacijos apie vaistinius preparatus teikimą gyventojams, sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistams, taip pat jų konsultavimą. O Geros vaistinių praktikos nuostatai numato būtinybę atei¬tyje teikti ir farmacinės rūpybos paslaugas ir dar labiau skatinti saugų ir racionalų vaistų pasirinkimą bei vartojimą. Farmacinė rūpyba – gyventojo gydymui reikalingų vaistinių preparatų parinkimas, leidžiantis gauti rezultatus, maksimaliai pagerinančius gyventojo gyvenimo kokybę. Tai gydytojo, vaistininko ir gyventojo bendradarbiavimas siekiant nustatyti ir išspręsti visas su vais¬tinių preparatų vartojimu susijusias sveikatos problemas. Tai nuolatinis vaistinių preparatų vartojimo kokybės gerinimo procesas.

Tarptautinė vaistininkų federacija (FIP) teigia, jog svarbiausias būtinos informacijos apie vaistus tikslas – padėti pacientui ir sveikatos priežiūros spe¬cialistui siekti saugaus ir veiksmingo vaistų vartojimo. Būtina informacija apie vaistus turi apimti visus informacijos apie vaistus aspektus, būti¬nus atsakingai priimant sprendimus (angl. informed decision) renkantis ir vartojant vaistus. Vaistininko suteikiama informacija turi būti objektyvi, suprantama, nesiekianti reklamos, tiksli ir tikslinga.

Būtinoji informacija, kurią turi suteikti vaistininkas numatyta LR teisės aktuose yra ši:

1. Kaip veiksmingai ir saugiai vartoti vaistą (prieš valgį, po valgio, val¬gant ar kitu gydytojo ar vaisto charakteristikų santraukoje nurodytu metu)?
2. Kaip dažnai jį vartoti.
3. Kiek laiko vartoti vaistą.
4. Kokia galima nepageidaujama reakcija (perspėti, su kokiais vaistiniais preparatais negalima vartoti šio vaisto ir kada būtina apie tai informuoti gydytoją).
5. Kokios galimos šio vaisto kontraindikacijos.

Padėdamas išsirinkti savigydai skirtą preparatą, vaistininkas turi ne tik informuoti pacientą, kaip tinkamai vartoti vaistą, bet ir įspėti apie savigydos rizikos veiksnius ir kaip jų išvengti. Savigydos rizikos veiksniai yra:

1. Per ilgas vartojimo laikas.
2. Atsitiktinis panašių vaistinių preparatų vartojimas.
3. Neteisingas dozavimas ar vartojimo būdas.
4. Galima sąveika su kitais vaistiniais preparatais ir maistu.
5. Galimas neteisingas simptomų įvertinimas.
6. Neteisingo gydymo pasirinkimas.
7. Būklės, dėl kurių nedelsiant reikia kreiptis į gydytoją.

Tačiau įvairių šalių moksliniai šaltiniai pabrėžia, jog didžiausia vaistininko konsultacijos vertė – personalizuotos,

paciento poreikius atitinkančios, suprantama kalba pateiktos informacijos sklaida. Tyrimai atlikti su pacientais liudija, kad pacientai daug pareigingiau vartoją vaistus ne tada kai jiems išsamiai pateikiami visi tiek gydytojams, tiek vaistininkams rekomenduotini teikti informacijos aspektai, bet tuomet, kai jie pateikiami asmeniškai ir personalizuotai: T.y. pacientai, pakviesti į kambarėlį, kur jiems buvo pademonstruota videojuosta, kur specialiai apmokyti aktoriai raiškia kalba pateikdavo itin išsamią informaciją apie jiems paskirtą vaistą, buvo mažiau patenkinti konsultaciją ir demonstravo menkesnes žinias nei tie, kuriems gydytojas, slaugytojas ar vaistininkas trumpos konsultacijos metu pateikdavo bazines žinias ir suteikdavo galimybę užduoti dominančius klausimus.

2008 m. duomenimis, Lietuvoje yra daugiau kaip 1500 vaistinių, bei dirba daugiau kaip 2700 vaistininkų, kasmet daugiau kaip 40 proc. Lietuvos gyventojų bent vieną kartą apsilanko vaistinėse, o 20 proc. yra nuolatiniai visuomenės vaistinių lankytojai.

Metodika

Tyrimas atliktas naudojantis struktūrizuoto stebėjimo tyrimo metodika: Struktūrizuoto stebėjimo metu iš anksto numatomi veiklos tipai ir charakteristikos, kurios bus stebimos. Šis metodas padeda išvengti ar pakeisti išankstines nuostatas, taip pat identifikuoti problemas, kurios galbūt iš anksto nebuvo žinomos. Stebėjimo metu fiksuojama faktinė subjektų elgsena bei išvengiama apklausos metu galimo orientavimosi į socialinius lūkesčius.

Tyrimo metu stebėtojas, klausydamasis vaistininko ir paciento pokalbių, kiekvieną jų aprašydavo, naudodamasis iš anksto parengta struktūrizuotos stebėjimo forma, kurios galutinis variantas parengtas atlikus kelis bandomuosius stebėjimus. Buvo pasirinktos šios matavimo dimensijos:

1. Socialinės ir demografinės visuomenės vaistinės paciento charakteristikos (lytis, amžius).
2. Vizito charakteristikos (laikas, eilė vaistinėje, konsultacijos trukmė).
3. Elgsenos charakteristikos (pasisveikinimas, padėka, aktyvus domėjimasis).
4. Pirkinio charakteristikos (įsigyjamų prekių pobūdis, užklausimo būdas, įsigyjamų prekių kiekis).
5. Informuotumas (kokią informaciją gauna pacientas, kokiu būdu, paciento klausimai vaistininkui, vaistininko klausimai pacientui).

Struktūrizuotoje visuomenės vaistinės paciento stebėjimo formoje buvo palikta vieta konkretiems paciento klausimams ar personalizuotiems vaistininko atsakymams, taip buvo užfiksuota daug autentiškų informacijos pateikimo pavyzdžių.

Visuomenės vaistinės pacientai nežinojo, jog yra stebimi. Tyrėjas tyrimo metu paprastai buvo oficinoje ir vilkėjo baltą chalatą kaip ir kiti vaistinės darbuotojai. Vaistininkai buvo informuoti, jog mūsų tikslas – ištirti, kaip paprastai visuomenės vaistinės pacientai elgiasi vaistinėje, kokius pateikia klausimus. Vaistininkų prašėme elgtis įprastai. Be to, kiekvienoje vaistinėje stebėjimas vyko visą

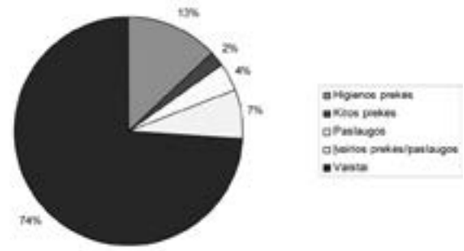

1 pav. Prekių krepšelio struktūra

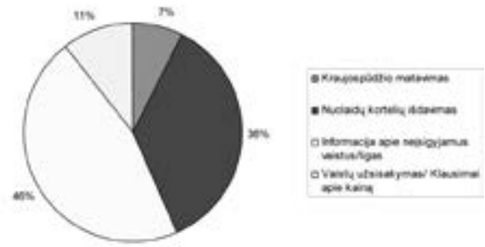

2 pav. Suteikiamų paslaugų pasiskirstymas

darbo dieną: nuo pat vaistinės atidarymo (8–9 val.) iki uždarymo (16–22 val.). Stebėjimo duomenų anketose buvo fiksuojami visi tyrimo dieną vaistinėje apsilankę pacientai, nepriklausomai nuo įsigyjamų prekių bei paslaugų kiekio ar pobūdžio. Kiekvienoje vaistinėje buvo užfiksuota nuo 140 iki 370 pacientų. Viso įvertina 1024 visuomenės vaistinės pacientų faktinių konsultacijų.

Rezultatai

Tyrimo rezultatai patvirtino, kai į visuomenės vaistines pacientai užsuka įvairių prekių ir paslaugų (1 ir 2 paveikslai), tačiau esminė prekių krepšelio dalis – vaistai. Reikia pažymėti, jog net tais atvejais, kai pacientai kreipiasi ne konkrečių prekių, o paslaugų (2 paveikslas) didesnioji suteiktų paslaugų dalis – informacija apie jau įsigytus,

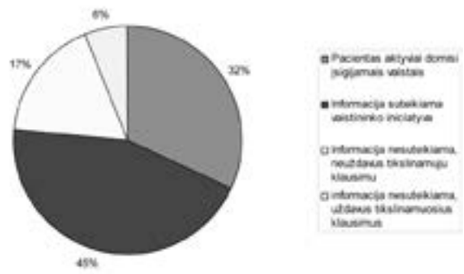

3 pav. Pacientų ir vaistininkų aptariama informacija

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS 2010 METŲ KALENDORIUS

SAUSIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

VASARIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

KOVAS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

BALANDIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

GEGUŽĖ						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

BIRŽELIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

- gegužės 28-29 d. BaltPharm Forumas Latvijoje
- gegužės 14-15 d. konferencija, skirta doc. E. Kanopkos 100-osioms gimimo metinėms pažymėti
- birželio 18-19 d. LFS „Farmacijos dienos-2011“ Trakų rajone
- rugsėjo 2-8 d. FIP 71-asis kongresas Heiderabade (Indija)
- spalio 15-16 d. LFS XXVI suvažiavimas Vilniuje

LIEPA						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

RUGPJŪTIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

RUGSĖJIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

SPALIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

LAPKRITIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

GRUODIS						
Pr	A	T	K	Pn	Š	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Ilgai trunkantis drėkinimas sausoms, pavargusioms, sudirgusioms akims.

Visi esame patyrę akių išsausėjimą. Dažniausiai jį lydintys simptomai: jausmas, kad akys pilnos smėlio ar dulkių, aštrus skausmas, nuovargis, taip pat akių dirglumas ir paraudimas.

Naujieji akių lašai **Bepanthen Eye** pašalins simptomus iš karto.

Greitai panaikina nepatogumus ir drėkina ilgą laiką.

Akių lašai **Bepanthen Eye** yra be konservantų.

Tinka nešiojantiems kontaktinius lęšius. Ekonomiški ir patogūs naudoti vienkartiniai lašintuvai.

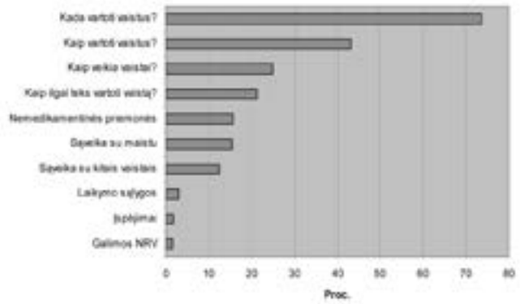

4 pav. Dažniausiai aptariami farmacinės informacijos aspektai

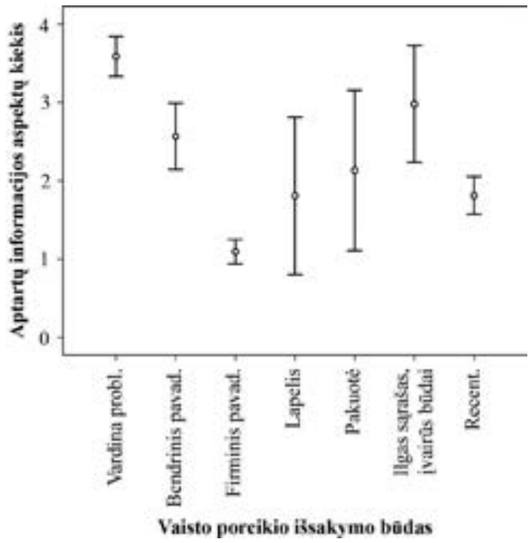

5 pav. Aptartų informacijos aspektų kiekio priklausomybė nuo būdo, kuriuo teiraujamasi vaisto

turimus namie, ar planuojamus įsigyti ateityje vaistus. Žvelgiant atidžiau į atvejus, kai pacientai įsigyja vaistus, pažymėtina, kad ne visuomet, kartu su įsigyjamu vaistu pacientai gauna ir atitinkamą informaciją. 3 paveiksle pateikta informacija atskleidžia, kad dažniausia informacija suteikiama vaistininko iniciatyva – t.y. pacientui nesidominti ir neužduodant jokių klausimų. Tokiu atveju vaitininkai dažniausiai apsiriboja informacija, kaip tinkamai vartoti vaistą. Tik 32 proc. stebėtų visuomenės vaistinės pacientų

1 lentelė. Informacijos tematinę įvairovę įtakojantys veiksniai

Požymis		Informacijos aspektų skaičius	SN	Statistinis patikimumas (didėjimo kryptim)
Eilė vaistinėje	Tenka laukti eilėje	2,14	1,933	t = 0,43 (p>0,05) sn
	Nėra eilės	2,08	1,927	
Lytis	Moterys	2,05	1,923	t = 1.70 (p>0,05) sn
	Vyrai	2,32	1,941	
Amžiaus grupė	Jaunesni ir vidutinio amžiaus	1,97	1,875	t = 3,08 (p<0,05)
	Vyresnio amžiaus	2,43	2,007	
Įsigyjamų vaistų kiekis	1 vaistas	1,66	1,612	t = 8,44 (p<0,001)
	2 ir daugiau	2,88	2,159	
Padėka	Buvo	2,66	1,580	t = 10,11 (p<0,001)
	Nebuvo	1,33	1,964	
Apie ką kalbamą	Apie vaistą	2,34	1,538	t = 12,07 (p<0,001)
	Apie vaistą ir alternatyvas, problemas	4,21	1,626	
Vaistininko tikslinamieji klausimai	Užduodami	2,93	2,011	t = 13,02 (p<0,001)
	Neužduodami	1,30	1,435	
Pacientų aktyvumas	Pacientai aktyviai besidomintieji	3,82	1,797	t = 13,76 (p<0,001)
	Pacientai, kuriems informacija suteikiama vaistininko iniciatyva	2,01	1,263	

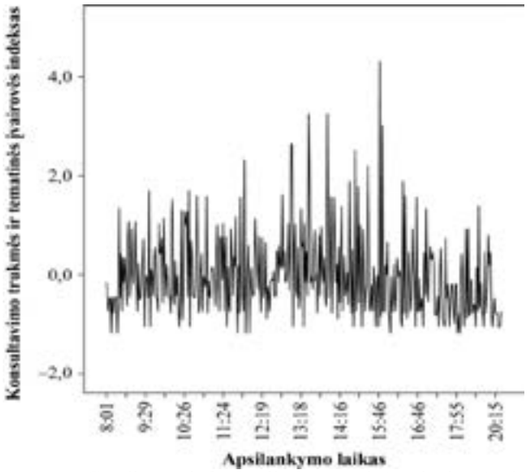

7 pav. Suteiktos informacijos tematinės įvairovė ir konsultavimo trukmės indekso dinamika įvairiu darbo dienos metu.

(t.y. tik 1 iš 3-jų vaistus įsigyjančių pacientų) įsigydami vaistus aktyviai domėjosi įsigyjamais vaistais. O net 17 proc. visų konsultacijų metu informacija pacientui nebuvo suteiktai. Dažniausiai aptariami informacijos aspektai buvo šie (4 paveikslas) – kada ir kaip vartoti vaistus, o rečiausiai – vaistininkas įspėdavo dėl galimų pavojų ar nepageidaujamų reakcijų. Vienos konsultacijos metu vidutiniškai buvo aptariama 2,12 skirtingų informacijos aspektų (mažiausia reikšmė – nei vieno, didžiausia reikšmė – 8 (viso tyrimo metu užfiksuota 10 skirtingų informacijos aspektų). Galime konstatuoti (5 paveikslas), jog daugiausia informacijos aspektų aptariama, kai pacientas įvardina jį kamuojančią problemą, ar renkasi kelis vaistinius preparatus, o mažiausiai – kai prašo nereceptinio vaisto firminiu pavadinimu. Vaistininkams praktikams į šį faktą reikėtų atkreipti dėmesį, nes pažymėtina, kad ne visuomet pacientas tiksliai žinantis firminį vaisto pavadinimą yra teisingai jį pasirinkęs, ar žino kaip jis veiks, kaip tinkamai jį vartoti. Derėtų užduoti pacientui vieną ar kelis tikslinamuosius klausimus, kaip pavyzdžiui: „Ar jau esate šį vaistą vartojęs?“ „Žinote kam jis skirtas?“ „Pats vartosite?“ ir pan. 1 lentelėje įvertina daugelio veiksnių įtaka gausesniam informacijos apie įsigyjamą vaistą suteikimą. Vienareikšmiškai labiausiai Vienareikšmiškai labiausiai įtakojantis veiksnys – pacientų aktyvumas ($p<0,001$), t.y. tais atvejais, kai pacientai domisi savo įsigyjamais vaistais, vaistininkas jiems suteikia daugiau informacijos; taip pat pacientai drįsta patys užduoti klausimus ir domėtis vaistais, kai vaistininkai paskatina juos atsiverti užduodami tikslinamuosius klausimus (Pavyzdžiui, „Ar jau vartojote šį vaistą?“ „Kokios jus kamuoja problemos?“ „Ar nevartojote kitų vaistų?“ ir pan.). Matome, kad tais atvejais, kai pacientams daugiau suteikiama informacijos – jie dažniau padėkoja ($p<0,001$). Pažymėtina, kad suteikiamos informacijos kiekiui visai neturi reikšmės, ar yra vaistinėje laukianti eilė ($p>0,05$), tai nulemia kiti faktoriai.

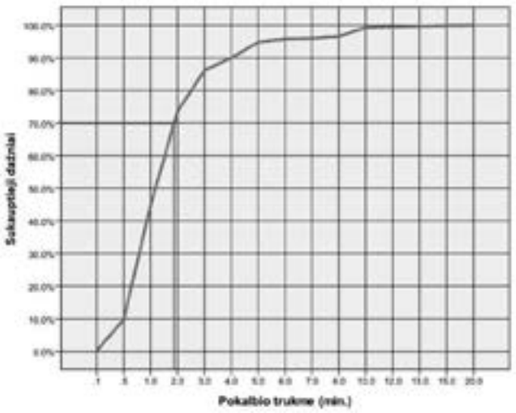

6 pav. Konsultacijos trukmės sukauptųjų dažnių lentelė

Vaistininko konsultacijos trukmė ir aptartų informacijos aspektų kiekis yra tiesiogiai susiję dalykai. Pagrįstai galima tikėtis, jog, kuo išsamesnė konsultacija, tuo ilgesnė paciento konsultavimo trukmė. Vidutinė konsultacijos trukmė - 2,24 min. tačiau verta pabrėžti (6 paveikslas) tačiau net 70 proc. visų konsultacijų nesiekia 2 minučių, o 95 proc. konsultacijų yra trumpesnės nei 5 minutės. Vidurkį „iškelia“ kelios itin ilgos konsultacijos. Vadinasi, vaistininkai teikia išskirtines konsultacijas vaistais ir savo būkle besidomintiems aktyviems, ar vaistininku nuomone rizikos grupės pacientams.

Vidutinė konsultavimo trukmė ir suteikiamos informacijos visuomenės vaistinės pacientams kinta skirtingu darbo dienos metu (7 paveikslas). Atkreiptinas dėmesys į rytines (vos tik atsidarius vaistinei – pirmas pusvalandis po 8 val.), pietų meto (apie 12:00–13:00) bei valandas prieš užsidarant vaistinei – tuo metu konsultacijos yra trumpesnės, jose aptariama mažiaus tematinių aspektų. Gali būti, jog dėl paciento (ar vaistininko) skubos svarbi informacija bus neaptarta su pacientu.

Išvados

1. Visuomenės vaistinės pacientams informacija pateikiama dažniausiai vaistininko iniciatyva taikant diversifikuotus informacijos pateikimo būdus. Pacientams ne tik suteikiama informacija apie įsigyjamus vaistus, bet taip pat ir atsakoma į jų klausimus apie ligas bei gydymosi alternatyvas.
2. Visuomenės vaistinėms pacientams vaistinėje suteikiamos konsultacijos apimtis ir trukmė priklauso nuo įsigyjamo vaisto tipo, vaistų kiekio, paciento amžiaus, lyties, aktyvumo, jų užduodamų klausimų
3. Stebėjimo tyrimas parodė, kad aktyviai savo įsigyjamais vaistais domisi ir užduoda klausimus tik nedidelė dalis visuomenės vaistinės pacientų.
4. Pacientai dažniau yra patenkinti konsultacija ir dėkoja vaistininkui, kai vaistininkas, prieš suteikdamas informaciją, užduoda tikslinamuosius klausimus bei ilgiau trunkančios konsultacijos metu aptaria daugiau farmacinės informacijos aspektų.

Farmacininkai nuogąstauja dėl idėjos degalinėse pardavinėti vaistus

Šis puslapis atspausdintas iš DELFI interneto vartų.
Adresas http://www.delfi.lt/archive/article.php?id=37944427

2010 spalio mėn. 27 d.

Farmacininkai nuogąstauja dėl degalinių atstovų norų degalinėse pardavinėti vaistus, teigdami, kad tam Lietuva nėra pasirengusi, o eksperimento aukomis gali tapti paprasti žmonės.

Farmacininkų tvirtinimu, degalų pardavėjai jau kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją, kad būtų leista pardavinėti vaistus degalinėse. Nors pati ministerija į šią idėją žiūri kritiškai, valdžios sluoksniuose, anot jų, pasigirsta raginimų palaikyti tokią iniciatyvą.

„Problema, kurią aš matau, yra, kad Lietuva buvo eksperimentų, kartais ne visai tokių, kokių norėta, kraštas, ir taip ir lieka. Panašu, kad šiuo atveju taip pat mes rizikuojame įsivelti į dar vieną eksperimentą su visiškai neaiškiomis pasekmėmis“, - antradienį vykusioje spaudos konferencijoje kalbėjo Europos vaistų agentūros ekspertas Romaldas Mačiulaitis.

Jo teigimu, vaistinėse dirbantys specialistai visada įspėja sveikatos sutrikimais besiskundžiančius žmones, kaip ir kiek reikia vartoti tam tikro vaisto, net ir ne receptinio. Pasak mediko, abejotina, ar tokias kokybiškas paslaugas galėtų suteikti degalinių pardavėjai.

„Čia yra žinių bagažas (...) ir degalinėje švelniai tariant, nežiūrint į tai, kad reikia žmonėms ir darbo, ir panašiai, apsaugoti ir užtikrinti žmogaus teisę, kad žmogus privalo gauti tokią informaciją, aš bijau, kad tas yra neįmanoma, o pasekmės yra aiškios. Gal ir nieko (nenutiks - BNS), nuo vienos, dviejų (tablečių - BNS) gal ir nieko, bet kai matau galutinius rezultatus, tada jau tikrai neramu ir tikrai nesinori, kad šitas judėjimas įgautų kažkokį nerealų pagreitį“, - kalbėjo R.Mačiulaitis.

Vaistų chemijos specialisto, Lietuvos farmacijos sąjungos prezidento docento daktaro Eduardo Tarasevičiaus teigimu, idėja pardavinėti vaistus degalinėse buvo kilusi prieš dešimtmetį, tačiau tuomet pavyko įkalbėti valdžios atstovus, kad toks žingsnis yra pavojingas.

Prieš metus Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas Antanas Matulas vėl pradėjo kalbėti apie galimybę suteikti leidimą degalinėms pardavinėti vaistus.

«Ponas Matulas iškėlė mintį, kad reikia pardavinėti vaistus degalinėse dėl to, kad Seimas priėmė nutarimą, draudžiantį alkoholio pardavimo naktį. Dėl tos priežasties sumažėjo degalinių apyvarta ir norint padidinti apyvartą, reikia pardavinėti vaistus», - sakė E.Tarasevičius.

Jo teigimu, toks kelias yra nereikalingas, nes Lietuvoje yra gausu vaistinių, apie 1,5 tūkst., taigi nusipirkti vaistų net ir naktimis, nėra per daug problemų. Be to, pasak mediko, žmonės iš anksto turėtų pasirūpinti būtinais vaistais.

Farmakologijos specialistas profesorius Jurgis Ramanauskas tvirtino nemanantis, kad degalinėse iš tiesų dirbtų farmacijos specialistai, o dėl dabartinio beatodairiško vaistų vartojimo kiltų patiems pacientams pavojų.

«Vaistai yra didelis atradimas, jis sukėlė didelius pakitimus įvairių ligų gydyme, bet kartu ir neša tam tikrą potencialų pavojų. Tie, kurie dirba su jais, žino apie juos, bet jie gali pateikti daug netikėtumų ir žinantiems», - kalbėjo farmakologas.

Anot jo, prieš priimant tokius sprendimus, reikėtų diskutuoti su išmanančiais šią sritį žmonėmis.

«Nėra paprastų vaistų, todėl jie ir yra vaistai. Tai ne batai, tai ne «tapkės», ne maistas. Kiekvienas iš jų, jeigu jis nedaro žalos, nedaro ir gerai. Visi jie blogai daro (...) Aš bijau, kad Lietuvos sąlygomis (...) mes nepasiruošę šiam momentui», - kalbėjo R.Mačiulaitis.

E.Tarasevičius tvirtino, kad leidus pardavinėti net ir paprasčiausius vaistus degalinėse, kyla pavojus, kad žmonės galės nusipirkti psichotropinių medžiagų, vaistų, turinčių narkotinių medžiagų ir pan., nes neaišku, kaip prekyba galėtų būti kontroliuojama.

Jis tvirtino, kad kitose Europos Sąjungos valstybėse yra parduodami vaistai degalinėse, tačiau tai griežtai reglamentuota, pavyzdžiui Italijoje ir Portugalijoje tam įrengti atskiri skyriai, kuriuose dirba specialistai. Tačiau, mediko teigimu, reikia suprasti, kad gaunama ekonominė nauda iš to labai nedidelė.

Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A.Matulas prieš metus iškėlė mintį, kad degalinėse turi būti sudarytos galimybės pardavinėti nereceptinius vaistus bei įvairias medicinos priemones.

Seimo nario manymu, degalinių operatoriams tai padėtų kompensuoti nuostolius, kuriuos jie patiria panaikinus naktinę prekybą alkoholiu, mažėjant degalų paklausai.

Jurgis Ramanauskas, Romaldas Mačiulaitis, Eduardas Tarasevičius

Romaldas Mačiulaitis

Eduardas Tarasevičius

Vaistų kainų reforma ligoniams įvarė siaubą

„Lietuvos rytas“
2010-11-16

Vos prieš porą mėnesių įsigaliojusiame kompensuojamųjų vaistų kainyne – vėl permainos. Iš jo braukiama apie 150 vaistų. Dauguma jų – mažų dozių preparatai.

Epilepsija sergančią Danguolę neseniai atsivijo kompensuojamųjų vaistų kainyno primestos permainos.

„Iki šiol man nereikėdavo primokėti už preparatą „Lamictal”. Tai – svarbiausias iš trijų mano ligai gydyti skiriamų vaistų.

Dabar iš vaistinės išėjau už dviejų mėnesių gydymo kursą sumokėjusi 250 litų”, – į redakciją paskambinusi Danguolė neįstengė nuslėpti graudulio.

Eksperimentuoti nesiryžo

Lietuvoje registruota dviejų gamintojų vaistų, kurių bendrinis pavadinimas – lamotriginas. Tai „GlaxoSmithKline” gaminamas „Lamictal” ir „Ranbaxy” gaminamas „Lamotrigine Ranbaxy”.

Gydytojams paskyrus, per parą Danguolė išgeria 4 tabletes (200 mg dozės) vaistų „Lamictal”. Viena 30 tablečių pakuotė kainuoja apie 76 litus.

Už ją, įsigaliojus naujam kainynui, pacientai turi primokėti apie 35 litus. Danguolė per du mėnesius šių vaistų suvartoja 8 pakuotes, tad jai gerokai padidėjo priemoka.

„Klausiau vaistininkės, ar būtų šiems vaistams analogų. Pasirodo, tik vienas: indiškas preparatas, už kurio pakuotę pakaktų maždaug 4 litų priemokos. Neišdrįsau rizikuoti ir įprastinių vaistų pakeisti kitais, neišbandytais”, – kalbėjo Danguolė.

Rugsėjo 11-ąją įsigaliojęs naujas kompensuojamųjų vaistų kainynas išpūtė pacientų priemokas. Jie arba turi gerokai daugiau primokėti už vaistus, arba keisti gydymą: įprastus preparatus – į neišbandytus.

Pasak „GlaxoSmithKline Lietuva” generalinio direktoriaus Kęstučio Čereškos, „Lamictal” turi generinių analogų, o „Ranbaxy” gaminamas analogas – labai pigus.

„Todėl priemoka „Lamictal” vaistams labai padidėjo. Smarkiai mažinome kainas, bet pasivyti indiškų vaistų kainų nesugebame”, – sakė K.Čereška.

Mažos dozės – brangesnės

Netrukus pacientus atsivys ir kita Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) parengta permaina: mažų dozių vaistai nebus kompensuojami.

Tokie vaistai netelpa į vadinamąjį tunelį.

Tunelis atsijoja kompensuojamuosius vaistus, kurie (skaičiuojant bazinę kainą pagal veikliosios medžiagos vienetą) yra 60 proc. brangesni už pigiausią analogišką preparatą.

Tokia tvarka yra numatyta pernai gruodį išleistame Vyriausybės nutarime.

Pakuojami mažomis pakuotėmis ar mažų dozių vaistai yra santykinai brangesni, todėl ir išbraukiami iš kainyno pirmiausia.

Praėjusią savaitę SAM paskelbė išbrauktų iš kainyno vaistų sąrašą. Jame – 149 preparatai, dauguma – būtent mažų dozių.

Išbraukus šiuos preparatus, Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžete pinigų nepadaugės: ir išbrauktų preparatų, ir likusių kainyne analogų bazinė kaina (kompensuojamoji vaistų dalis) yra ta pati.

Tik pacientai neteks galimybės rinktis. Už brangesnį, bet norimą preparatą jie turės mokėti nebe priemoką, bet visą kainą. Be to, iš kainyno išbraukti vaistai pabrangsta – mat jiems nebetaikoma pridėtinės vertės mokesčio lengvata.

Vieni geresni už kitus

Išbraukus vienų gamintojų vaistus, kitiems sudaromos išskirtinės sąlygos: jiems nelieka konkurentų.

Pavyzdžiui, išbraukus du analogiškus, bet skirtingų gamintojų antibiotikus bendriniu pavadinimu „Amoxicillinum” (125 mg dozė, skirta vaikams), kainyne liko tik vieno gamintojo tokios dozės vaistų.

Tas pat nutiko ir su „Citalopramum” – vaistais depresijai gydyti. Kainyne liko tik vieno gamintojo tiekiamas mažų dozių (tabletėje – 10 mg veikliosios medžiagos) preparatas.

Kainyne neliko 20-ies „Diclofenacum” preparatų – jais gydomas skausmas ir uždegimas. Išbraukus devynis mažų dozių (50 mg) „Diclofenacum” vaistus, kainyne liko tik vieno gamintojo tiekiamas tokios dozės preparatas.

Iš kainyno lauk braukiami ir mažų pakuočių preparatai. Pavyzdžiui, išbraukus keturis „Metforminum” preparatus, kompensacijos neteko preparatai, supakuoti į dėžutes po 30 tablečių.

Liko tik tie, kurių pakuotės – keturiskart didesnės.

Pažeidžia konkurenciją?

Etinių farmacijos įmonių asociacija (dabar – Inovatyvios farmacijos pramonės asociacija) dar pavasarį kreipėsi į Konkurencijos tarybą.

Jos argumentas – ydinga vaistų kompensavimo tvarka pažeidžia konkurencijos principus.

Surinkusi informacijos, spalio 21-ąją Konkurencijos taryba pradėjo tyrimą dėl Vyriausybės nutarimu patvirtintos bazinių kainų apskaičiavimo tvarkos. Būtent ši tvarka ir sukuria vadinamąjį tunelį.

Taupo pacientų pinigus

Martynas Marcinkevičius

Sveikatos apsaugos ministro patarėjas farmacijos klausimais

„Šio sprendimo tikslas yra taupyti pacientų pinigus: mažinti priemokas. Pastebėjome, kad, sumažinus bazinę kainą, gamintojai visą finansinį krūvį perkelia pacientams.

Gamintojai, investuodami į rinkodarą, skatina brangių vaistų vartojimą. Pacientai už juos moka didesnes priemokas, nors yra daug pigesnių analogiškų preparatų.

Iš kainyno dabar išbraukiami tik tie vaistai, kuriems analogiškų preparatų yra daugiau nei trys. Tokių atvejų, kad neliktų vaistų, neturėtų būti. Bet jei atsirastų tokių atvejų, visada juos nagrinėsime.

Manytume, kad pacientams neturėtų kilti problemų vartojant vaistus. Prireikus didesnės dozės tabletę galima dalyti pusiau.”

Skaičiavimo metodika ydinga

Mindaugas Papievis

Inovatyvių vaistų gamintojų asociacijos prezidentas

„Bazinių kainų skaičiavimo metodika yra pasenusi ir ydinga. Kompensavimas skaičiuojamas mechaniškai, remiantis pigiausio veikliosios medžiagos miligramo kaina. Įvedamas ir itin neracionalus dalykas: vadinamasis tunelis.

Todėl iš kainyno braukiami mažų dozių vaistai. Jų dažniausiai reikia gydant vaikus arba pradedant gydymą, kai iš pradžių vaistų skiriama mažomis dozėmis.

Kadangi už mažų dozių vaistus pacientams tenka daugiau primokėti, gydytojai neretai jiems išrašo didesnių dozių preparatų. Todėl vaistai dabar vartojami neracionaliai.”

Audrė SRĖBALIENĖ

Kyla prieš prekybą vaistais degalinėse

„Lietuvos sveikata“
2010-10-29

Lietuvos farmacijos sąjunga susirūpinusi dėl pastangų leisti pardavinėti vaistus degalinėse. Antradienį surengtoje spaudos konferencijoje vaistų ekspertai perspėjo apie galimus tokios sprendimo pavojus.

Grįžo prie senos idėjos

Vaistų pardavimo degalinėse tema jau buvo iškilusi prieš dešimtmetį, kada Mažeikių naftos perdirbimo įmonės vadovai norėjo vaistus pardavinėti įmonei priklausančiose degalinėse. Tada pavyko įtikinti politikus ir Sveikatos apsaugos ministeriją, kad tai būtų pavojinga.

Pasak Lietuvos farmacijos sąjungos prezidento prof. Eduardo Tarasevičiaus, prieš metus diskusiją dėl šio žingsnio reikalingumo vėl inicijavo Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas Antanas Matulas. Jis motyvavo, kad dėl sprendimų riboti alkoholio pardavimą naktį, sumažėjo degalinių apyvarta. Vaistų prekyba ją padidintų.

Buvo argumentuojama, kad atvažiavus prisipilti degalų, kai kuriems vairuotojams kolonėlėje pradeda skaudėti galvą, o nusipirkti vaistų nėra kur. Tokie argumentai neturi pagrindo, nes Lietuvoje yra 1500 vaistinių arba penkis kartus daugiau nei turėtų būti, todėl nusipirkti vaistų nesunku.

Pasak E.Tarasevičiaus, dabar degalų pardavėjų asociacijos atstovai vėl kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją, prašydami leisti pardavinėti vaistus degalinėse.

Ministerijos pozicija yra neigiama, tačiau E.Tarasevičius baiminasi, kad ji gali keistis, nes Seime dedamos pastangos idėjai palaikyti.

Europos vaistų agentūros eksperto gydytojo nefrologo dr. Romaldo Mačiulaičio manymu, rizikuojama įsivelti į dar vieną eksperimentą, turintį visiškai neaiškias pasekmes.

Neužtikrins saugumo

Ekspertai baiminasi, kad leidimas prekiauti degalinėse didins vaistų pardavimą, visiškai nesirūpinant vartojimo saugumu.

E.Tarasevičius stebisi pernelyg liberaliu žmonių požiūriu į vaistus - esą, kodėl negalima degalinėse pardavinėti net aspirino, lyg kokio vitamino. Tuo tarpu vaistų žinynas acetilsalicilo rūgščiai pateikia net 16 kontraindikacijų, nekalbant apie galimus šalutinius reiškinius arba reakcijas, kurias gali sukelti sąveika su kitais vaistais.

R.Mačiulaitis pasakoja dažnai susiduriantis su atvejais, kai staiga atvyksta pacientas, kuriam ūmus inkstų nepakankamumas, ir reikia skubios dializės. Paaiškėja, kad jis daug metų be reikalo vartojo „paprastus“ vaistus – aspiriną, citramoną, paracetamolį, užuot vartojęs dvi tris dienas. Paprastai aiškinama – kas čia tokio, tai tik citramonas. Todėl ir degalinėje vaistus perkantis žmogus turi gauti visą informaciją apie vaistą, o tai neįmanoma. Lietuva tokiam eksperimentui nepasiruošusi, gal po 5-10 metų ir pasiruoštų.

Kita vertus, pavyzdžiui, Klaipėdoje nėra budinčių vaistinių ir naktį nusipirkti vaistų nėra kur. Reikia įvesti tvarką, bet ne tokiomis priemonėmis, kaip siūloma. Eksperto požiūriu, žiūrėti vien ekonominės naudos, neatsakinga.

Farmakologijos specialistas prof. Jurgis Ramanauskas ragina prieš priimant panašius sprendimus, pirmiausia konsultuotis su specialistais, nors ir baiminasi, kad specialistų argumentai gali likti neišgirsti.

E.Tarasevičius perspėja, kad šalia leidžiamo parduoti vaistų sąrašo gali būti parduodami receptiniai, psichotropiniai vaistai ar net narkotikai. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba visą parą dirbančių degalinių nepajėgtų kontroliuoti. Reikėtų keisti Farmacijos įstatymą, iškiltų daug klausimų – kaip degalinės būtų aprūpinamos vaistais, kas būtų atsakingas už farmacinę rūpybą.

Siūlo steigti skyrius

Gerinant vaistų prieinamumą, E.Tarasevičiaus manymu, turėtų būti daugiau budinčių vaistinių, o jų darbą turėtų reguliuoti savivaldybės. Pavyzdžiui, Šveicarijoje vaistinės naktimis budi rotacijos būdu, nes darbas nepelningas.

O jeigu jau tikrai vaistinių trūksta ir vaistus reikia pardavinėti benzino kolonėlėse, tada reikia įrengti atskirą vaistų skyrių, kuriame dirbtų farmakotechnikas.

Kai kuriose Europos šalyse vaistai parduodami degalinėse, bet taikant apribojimus. Pavyzdžiui, Vokietijoje degalinėse parduodami riboto sąrašo vaistai, tačiau pardavėjas turi baigti kursus ir išlaikyti egzaminą. Italijoje ir Portugalijoje vaistai parduodami degalinėse, tačiau atskiriame skyriuje, kuriame dirba specialistas.

Jeigu orientuojamasi į Vokietijos modelį, reikėtų apmokyti pardavėjus ir surengti egzaminus, bet šiuo metu tai nerealu.

Abejojama, kad valstybei reguliuojant nekompensuojamų vaistų antkainius, degalinėse apsimokėtų pardavinėti medikamentus. Apyvarta būtų labai maža ir išlaikyti farmakotechniką būtų nuostolinga.

Užuot imantis abejotinų sprendimų, ekspertai ragina verčiau didinti vaistų prieinamumą kaimo vietovėse.

Algirdas Valentas

Farmacijos Žinios

XVII m. Kaunas, 1940 m. Kovo-Balandžio m. Nr. 3-4 (147-148)

Redakcijos ir Administracijos adresas: Kaunas, Duonelaičio g-vė 19-a. Telef. 23615. **Prenumeratos kaina:** Lietuvoje 12 mėn. — 40 Lt. Tarnautojams ir knygynams atskira nuolaida. Užsienyje 50 Lt. Atskiro Nr. — 4 Lt. **Skelbimų kainos:** 1 pusl. — 50 Lt, ½ pusl. — 30 Lt, ¼ pusl. — 20 Lt, ⅛ pusl. — 18 Lt. Metiniai skelbimai 20% pigiau; viršeliuose 20% brangiau. Vietų pasiūlymai ir paieškojimai 5 Lt. Skelbimai apie parduodamą ir pirkimą vaistinių 10 Lt.

Iš universiteto vaistinių augalų bandymo skyrių Kaune ir Vilniuje

Šiemet numatomas didelis vaistinių augalų pareikalavimas. Tam yra kelios priežastys. Svarbiausia jų bus gal ta, kad dėl karo kai kurių augalų visai negalima bus pirkti užsieniuose. Kita svarbi priežastis, tai patys užsieniai, irgi dėl karo, net sau negalės pasigaminti reikalingos vaistinės žaliavos, tuo tarpu, kaip jos pareikalavimas yra ten žymiai padidėjęs. Todėl vaistinių augalų augintojai, rinkėjai ir pirkėjai jau dabar sukruto Lietuvoje. Jie jau iš ankstyvo pavasario įvairiais užklausimais kreipiasi į V. D. Universiteto Botanikos Sodo vaistinių augalų skyrių ir į Vaistažolės dr-ją. Rezultate išparduotos visos sėklos, kurios buvo pagamintos veislei Kauno ir Vilniaus vaistinių augalų bandymo skyriuose. Suinteresuotų augintojų reikalavimams patenkinti tokių sėklų būtų buvę reikalinga keleriopai daugiau, negu kad jų buvo pagaminta.

Dabar, sniegui nutirpus, ūkininkai skubiai užsakinėja Kauno ir Vilniaus vaistinių augalų bandymo skyriuose gyvus vaistinių augalų diegus (rasodą) ankstyvam sodinimui. Tam reikalui paminėtuose skyriuose yra pagaminta šiek tiek didesniais kiekiais šių diegų: Romos ramunėlių, Estragonų, Dievmedžių, Adonio, Ybiškės, Šventagaršvės, Beladonos, Bergenijos, Kirmidžolės, Rusminės, Saldmedžio, Gencijono, Galegos, Auksašaknės, Stumbražolės, Tapinamburo, Liūbystro, Levandos, Šaltmėčių, Tabakų, Razinkų netikrųjų, Persiškųjų ramunėlių, Rūtų, Šalavijų, Kaštavolų, Putoklių, Šeivamedžių, Valerijonų, Vaistinių rabarberių, Gubojų, Tūbių ir kt.

Be abejo, šitų diegų gali pritrūkti, kaip pritrūko, pav., kultūrinių apynių kelmelių, nes jau dabar kai kurių rūšių yra užsakyta po kelias dešimt tūkstančių štukų.

Matant tokį didelį ūkininkų susidomėjimą, Kauno ir Vilniaus vaistinių augalų skyriuose yra kilęs klausimas šiemet vasarą priimti norinčius pasipraktikuoti vaistinių augalų auginime. Manoma, kad tuo būdu vaistinės žaliavos gamyba, sudaranti gerą pajamų šaltinį, pas mus galės būti dar daugiau pastūmėta į priekį.

KRONIKA

Verslo mokesčių reikalu.

1938 metų pabaigoje sudarytoji prie Kainų Tvarkytojo tarpžinybinė komisija nustatė naujas vaistų kainas. Vaistų kainos buvo sumažintos, sumažinus vaistinių uždarbio nuošimtį, bet iš kitos pusės ta pati komisija nutarė, kad ir vaistinių mokesčiai turi būti sumažinti 50%, bent tiek, kad jie nebūtų didesni už kitų prekybos ir pramonės įmonių mokesčius.

Šituos nuostatus patvirtino Finansų ir Vidaus Reikalų Ministeriai.

C. Valdyba, sužinojusi, kad Vyr. Mokesčių Komisija, nustatydama pelningumo lentelę, sumažino mokesčius vos 2%, būtent, buvo ligi 25%, dabar ligi 23%, kovo mėn. pradžioje padavė ponams Finansų ir Vidaus Reikalų Ministeriams skundą, prašydama pavesti Vyr. Mokesčių Komisijai persvarstyti pelningumo lentelę vaistinėms ir nustatyti tokius mokesčius, kurie buvo pasiūlyti vaistų kainoms tirti komisijos ir patvirtinti Finansų ir Vidaus Reikalų Ministerių.

Atsakymo dar nėra.

Tuo tarpu Mokesčių Komisijos, nustatydamos vaistinėms verslo pelno mokesčius už 1939 metus, kiek teko patirti, mokesčių nemažina ir ne tik palieka senus, priešingai, palyginti su 1938 metais, dar padidina.

Girdėti, kad vaistininkai nepatenkinti ir nusistatę duoti protestus.

— C. Valdyba, matydama, kad sutrumpintoji vaistų taksa ant stalo susinešiojo ir vaistų taksos pakeitimais išsimargino, nutarė atspausdinti naują ir išsiuntinėti visiems nariams. Nenariai galės ją gauti draugijos biure už 2 litus.

Vaistines liečiančių įstatymų rinkinys

Yra labai daug įstatymų, įsakymų ir taisyklių, kurie vienu ar kitu būdu liečia vaistines jau nuo 1920 metų. Jie išmėtyti po „Vyr. Žinių" įvairius numerius. Jie buvo dedami ir „Farmacijos Žiniose". Bet, tur būt, mažai kas turi susirinkęs juos vienon vieton ar susižymėjęs, kuriuose „Vyr. Žinių" ar „Farm. Žinių" numeriuose jie yra, ir kuomet prireikia, nežinia kur ieškoti.

Todėl C. Valdyba nutarė išleisti informacinę knygutę, kurioje bus sudėti ne tik nauji, farmaciją liečią įstatymai ir taisyklės, bet ir kiti įstatymai bei taisyklės, liečią vaistines vienu ar kitu būdu.

Šiuo klausimu kolegų pageidavimai bei patarimai bus priimti su dėkingumu.

Metinis susirinkimas Vilniuje.

Šių metų visuotinį metinį draugijos narių susirinkimą C. Valdyba nutarė sušaukti Vilniuje gegužės mėn. 25 dieną. Vil-

niuje daromas susirinkimas todėl, kad daugelis kolegų čia turės progą aplankyti neseniai atgautą savo sostinę.

Teko patirti, kad vaistines liečiančių firmų atstovai bus Vilniuje, su kuriais bus galima atlikti užsakymų reikalus.

Vilniuje Lietuvos vaistininkų draugijos skyrius.

Vilniaus miesto ir srities vaistininkams pageidaujant, C. Valdyba nutarė įsteigti Vilniuje L. V. Dr-jų Skyrių. Vidaus Reikalų Ministerio leidimas jau gautas. Skyriaus steigiamasis susirinkimas numatomas dar prieš visuotinį susirinkimą.

Vaistinėms pelningumo lentelė

Kaip teko patirti, Vaistinėms pelningumo lentelė, Mokesčių Departamento nustatyta 1939 metams vaistinėms tokia pelningumo lentelė:

1) Kur veikia Savivaldybių vaistinės nuo 17 iki 21%.
2) Kur nėra Savivaldybių vaistinių nuo 19 iki 23%.

Benzino klausimu.

Padidėjus benzino atsargai krašte, jo atleidinėjimo suvaržymas iš vaistinių medicinos reikalams iki 50,0, kaip teko patirti Mokesčių Departamente, atšaukiamas. Dabar vaistinės gali atleidinėti medicinos reikalams ir didesnius kaip 50,0 kiekius.

Benzino gavimo tvarka vaistinėms iš Urmo sandėlių paliekama ir toliau ta pati, kokia buvo ligi šiol, būtent, reikia turėti Mokesčių Departamento leidimas.

Padarytos revizijos. Mosėdžio II eilės vaistinėj, Utenos apskrit. savivaldybės vaistinėje, Lukoševičiūtės I eilės vaistinejė — Utenoje. Kriūkų II eil. vaistinėje, Aronštamo ir Rezo vaistinėj — Kaune, chem. vaist. G. Efrosienės ir R. Šelkanaitės — Ukmergėje, vaist. pad. Messie I eil. vaistinėje — Sedoje, Žydų Labdaringos Draugijos „Ezro" — Ukmergėje, Putros įpėd. vaistinėje — Žeimiuose, Kovaliausko vaistinėje — Airogoloje, Rušino vaistinėje — Akmenėje, Lipšico vaistinėje — Klykoliuose, Tilzerienės ir Geršatorienės vaistinėje — Kybartuose, D. Šukevičiaus ir J. Slaboko vaistinėse — Joniškyje, J. Keršulio vaistinėje — Kalvarijoje, Grinevičienės vaistinėje — Vilkijoje.

Išnuomojo vaistinę. Chem. vaistin. Matulevičiaus vaistinę A. Panemunėje pono Vid. Reik. Ministro leidimu išnuomoja chem. vaist. A. Markusas ir vaist. pad. E. Meisachavičius.

Perkeltos vaistinės į naujas patalpas: Mosėdžio II eilės vaistinė, Utenos apskrit. savivaldybės vaistinė, Saločių II eil. vaistinė.

Leista verstis vaistinės mokinio praktika: Andrejauskienei Irenai, Bielinskaitei Janinai, Butrimaitei Teklei, Melcaitei Rašel, Sakalauskui Juozui, Sorei Gitai Liakaitei.

Leista verstis vaistininko padėjėjo praktika: Kasperavičiūtei Virginijai, Gudėnui Gediminui, Fridmanaitei Irenai-Antaninai, Bičiunskaitei Bronei, Etai Taboriškytei, Feigei Etinbergaitei, Birmanienei-Padlubnaja-Spevokaitei.

Leista verstis chemiko vaistininko praktika: Abromui Šalmukui, Zlatai Dvorskytei, Chanai Lvovičiūtei, O. Ruplenaitei-Blaudžiūnienei, Civijei Berenšteinaitei.

Leista verstis vaist. padėjėjo praktika: Paškevičiūtei Anelci, Makelytei Aleksandrai, Šniaukštaitei Sofijai, Kunskaitei Onai, Petraičiui Antanui, Juodeikaitei Sorei.

Teismo nubausti

Už „anodijos" (eterio) laikymą ir platinimą Šiaulių Apygardos Teismas iš esmės patvirtino Tauragės Apylinkės Teismo sprendimą, sumažindamas bausmę Agotai Stumbrienei iki 6 mėn. paprasto kalėjimo, Onai Jasaitienei, Jonui Toleikiui, Magdei Jurgilienei, Vincui Mickui, Onai Mickienei ir Marei Šlefendorfienei iki 3 mėn. paprasto kalėjimo kiekvienam; Stasiui Poškai iki 6 mėn. paprasto kalėjimo.

1939 m. ir 1940 metų bėgyje į draugijos narius priimti šie asmens:

1. Andrejauskis Henrikas, Gargždai. 2. Bijeikis Augustinas, Pakuonis. 3. Brasiūnas Bronislovas, Šeštokai. 4. Čaplinskis Stasys, Vilnius. 5. Dabkus Jonas, Varėna. 6. Eidrigevičius Antanas, Žagarė. 7. Frumkinas Izaakas, Vilnius. 8. Gaidamavičius Julijonas, Vilnius. 9. Gumbaragis Adomas, Lekėčiai. 10. Kaganskis Jokubas, Mažeikiai. 1. Kunce Petras, Šilavotas. 12. Laukaitienė Bronė, Leipalingis. 13. Meeravičius Šmelis, Raudondvaris. 14. Narbutas Vladas, Vilnius. 15. Sakalauskas Vladas, Vilnius, 16. Šantyra Vladas, Vilnius. 17. Šileikauskas Stepas, Stačiūnai. 18. Šimonėlis Juozas, Veiveriai. 19. Velavičius Jonas, Kartena. 20. Želnys Jurgis, Giedraičiai.

GERB. VAISTINIŲ VEDĖJŲ DĖMESIUI.

Sveikatos Departamento Farmacijos Skyrius prašo „Farmacijos Žinių" redakciją pranešti p. p. vaistinių vedėjams, kad jie ištaisytų vaistų taksos 1939 m. laidos (Manuale) priede įsibrovusią korektūrinę klaidą formule magistr. Ungt. Prof. Mikuliči. (s. ungt. nigrum.) kur pažyméta:

Argent. nitrici 3,0	turi būti	Argent nitr. 0,3
Balsam peruviani 3,0		Balsam peruvian. 3,0
Vaselini flav. amer. 30,0		Vaselin. fl. am. 30,0

Studentų farmacininkų draugija

Eglė Svitojūtė, Gintarė Rakauskaitė
Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultetas,
Studentų farmacininkų draugija

Studentų farmacininkų draugija – tai savanoriška visuomeninė profesinė nepriklausoma organizacija, vienijanti Lietuvos studentus farmacininkus. Draugija yra viena aktyviausiai veikiančių visuomeninių organizacijų Lietuvos sveikatos mokslų universitete. Pagrindinis draugijos tikslas – plėsti studentų farmacininkų galimybes. SFD siekia, kad kiekvienas draugijos narys ugdytų savo asmenybę, etinius bei humanitarinius įgūdžius, įgytų maksimalias profesines žinias ir taptų geru farmacijos specialistu.

SFD nariai – tai aktyviausi farmacijos fakulteto studentai. Draugijos nariu gali tapti kiekvienas, norintis realizuoti save bei įsilieti į draugišką bei visuomet kupiną naujų idėjų Studentų farmacininkų draugijos šeimą. Draugija sudaryta iš tarybos ir draugijos narių. Tarybą sudaro prezidentas, vice-prezidentas, sekretorius – finansininkas, penki kursų koordinatoriai, IT koordinatorius, draugijos laikraščio „Panacėja“ redaktorius ir užsienio reikalų koordinatorius.

Kiekvienais metais SFD organizuoja daug tradicinių renginių. Mokslo metų pradžioje draugijos nariai rengia „Pažintinę dieną su farmacija“ pirmo kurso studentams, taip norėdami pristatyti tiek profesiją, tiek draugiją iš įvairių pusių.

Antrąją spalio savaitę SFD kartu su asociacija „Donorystė“ vykdo projektą skirtą Pasaulinei organų donorystės dienai. Šiuo projektu siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į organų donorystės problemas ir pasirašyti organų donoro kortelę.

Rudens pabaigoje pirmo kurso studentai organizuoja teminį vakarą, kurio metu rengia įspūdingą programą bei įdomius užsiėmimus. Prieš pat šv. Kalėdas SFD rengia vieną gražiausių savo renginių – „Damų ir džentelmenų vakaras“, kuriame dalyvauja ne tik studentai, bet ir dėstytojai, farmacijos specialistai bei jaunieji farmacininkai, kurie šio vakaro metu dalinasi kalėdine nuotaika gražiame kolegų būryje.

Pavasario pradžioje vyksta tradicinis SFD bei universiteto Studentų atstovybės projektas – „Karjeros dienos“. Jo metu studentai gali betarpiškai pabendrauti su savo būsimaisiais darbdaviais, gauti daugiau informacijos apie juos dominančias farmacijos įmones.

Gegužę SFD vykdė naują projektą „Gegužė – mėnuo be tabako“. Kartu su www.exsmoker.lt draugija rengė du konkursus. Pirmasis konkursas buvo skirtas moksleiviams, kurio dalyviai siuntė piešinius

tema „Rūkymui sakome NE“. Antrasis – studentų trumpametražių filmų konkursas „Exsmoker“. Gegužės 31 – ąją (Pasaulinę dieną be tabako) SFD vykdė akciją „Keisk cigaretę į gėlę“ ir 4 didžiuosiuose Lietuvos miestuose siūlė rūkantiems žmonėms užgesinti cigaretes ir keisti jas į rožes. Akcija vyko Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose.

Kas du mėnesius SFD rengia „Susitikimą su įdomiu žmogumi“, kurių metu lektoriai pristato farmacininko profesijos galimybes bei kryptis, dalinasi patirtimi būtina studentų akiračio plėtrai.

SFD yra Europos studentų farmacininkų asociacijos (EPSA) ir Tarptautinės studentų farmacininkų federacijos (IPSF) narė. Kiekvienais metais draugijos nariai vyksta į šių dviejų organizacijų metinius kongresus.

SEP (Student Exchange Programme) – tai tarptautinis IPSF (International Pharmaceutical Student Federation) projektas. SFD jame dalyvauja jau 6 metus. Praėjusią vasarą Lietuva priėmė 15 studentų farmacininkų atlikti praktiką Lietuvoje ir išsiuntė 11 Lietuvos studentų į užsienio šalis. Šiais metais draugijos nariai dėjo didžiules pastangas organizuojant mainus ir į Lietuvą turėjo galimybę atvykti net 22 užsienio studentai iš 9 pasaulio šalių bei atlikti praktiką visuomenės bei ligoninės vaistinėse. Vasaros praktikos mainai – tai puiki galimybė ne tik įgyti praktinių žinių užsienyje bei susipažinti su tos šalies farmacijos sistema, bet ir susirasti gausybę draugų bei pamatyti svečią šalį.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS VILNIAUS GEDIMINO VAISTINĖS, VALSTYBĖS ĮMONĖS „ŠALTINIO VAISTINĖ“ IR VALSTYBĖS ĮMONĖS „LAZDYNŲ VAISTINĖ“ REORGANIZAVIMO PRIJUNGIMO BŪDU PRIE VALSTYBĖS ĮMONĖS „UNIVERSITETO VAISTINĖ“, REORGANIZAVIMO SĄLYGŲ BEI VALSTYBĖS ĮMONĖS „UNIVERSITETO VAISTINĖ“ ĮSTATŲ PATVIRTINIMO

2010 m. spalio 14 d. Nr. V-904
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. 74-2262), Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (Žin., 1994, Nr. 102-2049; 2004, Nr.4-24; 2005, Nr. 122-4360; 2010, Nr. 1-16) 4 straipsnio 4 dalies 2, 8 punktu, 18 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 7 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl valstybės įmonės Vilniaus Gedimino vaistinės, valstybės įmonės „Šaltinio vaistinė“ ir valstybės įmonės „Lazdynų vaistinė“ reorganizavimo“ (Žin., 2010, Nr. 82-4331):

1. R e o r g a n i z u o j u nuo 2010 m. lapkričio 1 d. valstybės įmonę Vilniaus Gedimino vaistinę, valstybės įmonę „Šaltinio vaistinė“, valstybės įmonę „Lazdynų vaistinė“ prijungimo būdu prie valstybės įmonės „Universiteto vaistinė“.

2. T v i r t i n u:

2.1. Valstybės įmonės Vilniaus Gedimino vaistinės, valstybės įmonės „Šaltinio vaistinė“, valstybės įmonės „Lazdynų vaistinė“ reorganizavimo prijungimo būdu prie valstybės įmonės „Universiteto vaistinė“ sąlygas (pridedama);

2.2. po reorganizavimo tęsiančios veiklą valstybės įmonės „Universiteto vaistinė“ įstatus (pridedama).

3. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

3.1. Farmacijos departamento prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2004 m. birželio 21 d. įsakymą Nr. V-14 „Dėl valstybės įmonės „Universiteto vaistinė“ įstatų pakeitimo“;

3.2. Farmacijos departamento prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2004 m. birželio 21 d. įsakymą Nr. V-20 „Dėl valstybės įmonės „Šaltinio vaistinė“ įstatų pakeitimo“;

3.3. Farmacijos departamento prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2004 m. birželio 21 d. įsakymą Nr. V-18 „Dėl valstybės įmonės „Lazdynų vaistinė“ įstatų pakeitimo“;

3.4. Farmacijos departamento prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2004 m. birželio 21 d. įsakymą Nr. V-16 „Dėl valstybės įmonės Vilniaus Gedimino vaistinės įstatų pakeitimo“.

4. N u s t a t a u, kad šio įsakymo 3 punktas įsigalioja nuo po reorganizavimo tęsiančios veiklą valstybės įmonės „Universiteto vaistinė“ įstatų įregistravimo Juridinių asmenų registre.

5. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal administravimo sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2010 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-904

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2010 M. RUGPJŪČIO 13 D. ĮSAKYMO NR. V-724 „DĖL NUOLAIDOS PACIENTO PRIEMOKAI UŽ KOMPENSUOJAMĄJĮ VAISTINĮ PREPARATĄ IR KOMPENSUOJAMĄJĄ MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONĘ APSKAIČIAVIMO IR TAIKYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. lapkričio 15 d. Nr. V-987
Vilnius

P a k e i č i u Nuolaidos paciento priemokai už kompensuojamąjį vaistinį preparatą ir kompensuojamąją medicinos pagalbos priemonę apskaičiavimo ir taikymo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. V-724 „Dėl Nuolaidos paciento priemokai už kompensuojamąjį vaistinį preparatą ir medicinos pagalbos priemonę apskaičiavimo ir taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 98-5108):

1. Pripažįstu netekusiu galios 6.4 punktą.

2. Išdėstau 7 punktą taip:

„7. Jei skaičiuojant vaistinio preparato ar MPP laikinosios priemokos dydį Aprašo 6.3 punkte nustatyta tvarka gauto rezultato reikšmė yra lygi nuliui arba gaunamas neigiamas skaičius, priemoka netaikoma, o šio vaistinio preparato ar MPP laikinąja bazine kaina laikoma jo laikinoji mažmeninė kaina, apskaičiuota Aprašo 6.2 punkte nustatyta tvarka.“

3. Pripažįstu netekusiu galios 8 punktą.

4. Išdėstau 11 punktą taip:

„11. Nuolaida paciento priemokai vaistinėje pradedama taikyti nuo kito mėnesio 16 dienos po Klasifikatoriaus paskelbimo (atnaujinimo), išskyrus Aprašo 12 punkte nurodytą atvejį. Ši diena laikoma nuolaidos įsigaliojimo diena. Jei Klasifikatoriaus paskelbimo diena (paskutinis mėnesio pirmadienis) yra švenčių ar poilsio diena, tai Klasifikatoriaus paskelbimo diena laikoma paskutinė darbo diena prieš numatytą švenčių ar poilsio dieną.“

5. Papildau Aprašą:

5.1. šiuo 1 priedu (pridedama);

5.2. šiuo 2 priedu (pridedama).

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
RAIMONDAS ŠUKYS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2003 M. SAUSIO 6 D. ĮSAKYMO NR. V-1 „DĖL NUMERIO SVEIKATOS SPECIALISTO SPAUDUI SUTEIKIMO IR PANAIKINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. spalio 11 d. Nr. V-893
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymą Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 22-931; 2006, Nr. 87-3434; 2007, Nr. 12-505; 2009, Nr. 120-5170):

1.1. Išdėstau 2.1 punktą taip:

„2.1. spaudo numeriai yra privalomi visais atvejais, kai būtina atlikti įrašus medicinos ar farmacijos dokumentuose, nustatyti sveikatos specialisto tapatybę sveikatos sistemos registruose, informacinėse sistemose bei teikiant su sveikatos specialistu ar jo atliekama sveikatinimo veikla susijusią informaciją.“

1.2. Išdėstau 2.2 punktą taip:

„2.2. už numerių sveikatos specialistų spaudams suteikimą, panaikinimą bei numerių sveikatos specialistų spaudams išdavimo ir panaikinimo apskaitos vedimą atsakingos institucijos pagal profesijas:

2.2.1. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos – medicinos gydytojo, bendrosios praktikos slaugytojo, akušerio spaudui;

2.2.2. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos – vaistininko, vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) spaudui;

2.2.3. Lietuvos Respublikos odontologų rūmai – gydytojo odontologo, gydytojo odontologo padėjėjo, dantų techniko, burnos higienisto spaudui;“.

1.3. Pripažįstu netekusiu galios 2.3 punktą.

1.4. Išdėstau 2.4 punktą taip:

„2.4. gydytojai odontologai ir gydytojai odontologai specialistai, turintys seno pavyzdžio spaudą (kuriame nurodytas numeris be serijos, profesinio vardo santrumpa „Gyd.“ ir medicinos gydytojo profesijos ženklas), jį gali naudoti iki 2012 m. gruodžio 31 d.“

1.5. Pripažįstu netekusiais galios 2.6, 2.7 punktus.

1.6. Papildau šiuo 2.8 punktu:

„2.8. sveikatos priežiūros ir farmacijos įstaigos (įmonės) privalo tą pačią dieną skelbti informaciją apie priimamą ar atleidžiamą iš darbo sveikatos specialistą Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ asmens sveikatos priežiūros, odontologijos praktikos ir farmacijos specialistų bei spaudų, asmens sveikatos priežiūros, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų ir vaistinių licencijų administravimo bei apskaitos posistemėje.“

1.7. Išdėstau 3 punktą taip:

„3. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal administruojamą sritį.“

1.8. Nurodytuoju įsakymu patvirtintose Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklėse:

1.8.1. Pripažįstu netekusiu galios 3, 5.2.3 punktus.

1.8.2. Papildau šiuo 5.3 punktu:

„5.3. išduodama licencija užsiimti atitinkama veikla ar praktika arba asmuo yra įtraukiamas į specialistų sąrašą.“

1.8.3. Išdėstau 6.4 punktą taip:

„6.4. šių Taisyklių 5.2 punkte nurodytu atveju atitinkamai arba dokumento, patvirtinančio profesinės kvalifikacijos pripažinimą Lietuvos Respublikoje, kopiją, arba licencijas išduodančios institucijos pažymą, patvirtinančią, kad valstybės narės pilietis gali teikti laikinas atitinkamos praktikos paslaugas Lietuvoje.“

1.8.4. Išdėstau 8 punktą taip:

„8. Formaliojo švietimo institucijos, rengiančios sveikatos specialistus, kuriems suteikiami spaudo numeriai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo diplomų įteikimo pateikia atsakingai institucijai šių Taisyklių 2 punkte nurodytų profesijų studijų absolventų sąrašus. Duomenys pateikiami elektroninėje laikmenoje MS Excel ir CSV formatu (1 priedas). Atskiru šalių susitarimu gali būti pateikiamos diplomų kopijos.“

1.8.5. Išdėstau 10 punktą taip:

„10. Pareiškėjui pageidaujant, atsakinga institucija, suteikusi numerį sveikatos specialisto spaudui, išduoda tai patvirtinančią pažymą (2 priedas) arba informuoja pareiškėją jo prašyme nurodytu būdu. Pažymą pasirašo atsakingos institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.“

1.8.6. Išdėstau 12 punktą taip:

„12. Sveikatos specialisto spaudo numeris yra unikalus. Atsakingos institucijos spaudų apskaitą vykdo ir duomenis apie išduotus spaudus bei šių Taisyklių 6.2 ir 6.4 punktuose nurodytus dokumentus kaupia Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ asmens sveikatos priežiūros, odontologijos praktikos ir farmacijos specialistų bei spaudų, asmens sveikatos priežiūros, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų ir vaistinių licencijų administravimo bei apskaitos posistemėje (toliau – METAS). Sveikatos specialistas pagal vieną profesinį vardą gali turėti tik vieną galiojantį spaudo numerį.“

1.8.7. Išdėstau 15 punktą taip:

„15. Sveikatos specialisto spaudo numeris panaikinamas atsakingos institucijos sprendimu.“

1.8.8. Išdėstau 22 punktą taip:

„22. Informacija apie numerį, suteiktą sveikatos specialisto spaudui, skelbiama bei vieša paieška vykdoma internetu adresu http://kvp.vlk.lt/METAS/. Skelbiamoje informacijoje nurodoma sveikatos specialisto profesinis vardas, vardas, pavardė, suteiktas sveikatos specialisto spaudo numeris.“

1.8.9. Išdėstau 24 punktą taip:

„24. Atsakinga institucija privalo sprendimo priėmimo dieną suvesti informaciją į METAS apie suteiktą ar panaikintą spaudo numerį arba šią informaciją pateikti valstybinėms institucijoms ir įstaigoms, kurios sveikatos sistemos registruose, informacinių sistemų duomenų bazėse naudoja sveikatos specialisto spaudo numerį sveikatos specialisto tapatybei nustatyti. Atsakinga institucija taip pat teikia šiame punkte nurodytą informaciją sveikatos priežiūros ir farmacijos įstaigų (įmonių), šių įstaigų (įmonių) ar sveikatos specialistų profesinę veiklą kontroliuojančių institucijų prašymu, jei prašoma informacija nėra skelbiama adresu http://kvp.vlk.lt/METAS/.“

1.8.10. Išdėstau 1 priedą nauja redakcija (pridedama).

1.8.11. Išdėstau 2 priedą nauja redakcija (pridedama).

1.9. Išdėstau nurodytuoju įsakymu patvirtintą Prašymo suteikti numerį sveikatos specialisto spaudui formą nauja redakcija (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos per dvi savaites nuo šio įsakymo įsigaliojimo atnaujinti duomenis apie numerio spaudui suteikimą Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ asmens sveikatos priežiūros, odontologijos praktikos ir farmacijos specialistų bei spaudų, asmens sveikatos priežiūros, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų ir vaistinių licencijų administravimo bei apskaitos posistemėje (toliau – posistemė METAS);

2.2. Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos per vieną dieną nuo šio įsakymo 2.1 punkte nurodyto pavedimo įvykdymo perduoti, o Lietuvos Respublikos odontologų rūmams perimti asmenų ir jiems suteiktų numerių gydytojo odontologo, gydytojo odontologo padėjėjo, dantų techniko, burnos higienisto spaudui duomenis (Eil. Nr., Vardas, Pavardė, Profesija, Asmens kodas, Spaudo serija, Spaudo numeris, Suteikimo data, Suteikimo pagrindas) elektroninėje laikmenoje MS Excell formatu bei dokumentų, kuriais remiantis buvo suteikti numeriai spaudams, kopijas;

2.3. įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal administruojamą sritį.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. atsakingos institucijos nuo šio įsakymo įsigaliojimo pradeda kaupti (įvesti) asmenų, kuriems iki šio įsakymo įsigaliojimo datos yra suteikti spaudo numeriai, dokumentus, nurodytus Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 22-931; 2006, Nr. 87-3434), 6.2 ir 6.4 punktuose, posistemėje METAS ir privalo juos sukaupti (įvesti) iki 2011 m. gruodžio 31 d.;

3.2. Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojai, rengiantys sveikatos specialistams pažymas, patvirtinančias formalios kvalifikacijos įrodymų, išduotų ar pripažintų Lietuvos Respublikoje, atitikties 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos direktyvoje 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL 2005 L 255, p. 22) nurodytiems reikalavimams, turi teisę kaupti (įvesti) asmenų, kuriems iki šio įsakymo įsigaliojimo datos yra suteikti spaudo numeriai, dokumentus, nurodytus Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių 6.2 ir 6.4 punktuose, posistemėje METAS, kai šie asmenys kreipiasi dėl pirmiau nurodytų pažymų išdavimo ir pateikia atitinkamus dokumentus.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
RAIMONDAS ŠUKYS

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO
Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2009 M. BIRŽELIO 2 D. ĮSAKYMO NR. 1A-551 „DĖL VAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR VAISTINIŲ PREPARATŲ, ESANČIŲ EUROPOS FARMAKOPĖJOJE, PAVADINIMŲ ATITIKMENŲ LIETUVIŲ KALBA SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. sausio 19 d. Nr. 1A-23
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos 6.0 leidimo 6.6 priedo reikalavimus,

pakeičiu Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1A-551 „Dėl Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 69-2828, Nr. 136-5966):

1. Išdėstau eilutę „Pertussis vaccine (adsorbed) Vakcina nuo kokliušo (adsorbuota) Vaccinum pertussis adsorbatum 161“ taip:

„Pertussis vaccine (whole cell, adsorbed) Vakcina nuo kokliušo (visa ląstelė, adsorbuota) Vaccinum pertussis ex cellulis integris adsorbatum 161“

2. Išdėstau eilutę „Theophylline-ethylenediamine Teofilinas-etilendiaminas Theophyllinum et ethylenediaminum 300“ taip:

„Theophylline-ethylenediamine, anhydrous Teofilinas-etilendiaminas, bevandenis Theophyllinum et ethylenediaminum anhydricum 300“

3. Papildau po žodžių ir skaičių „Acitretin Acitretinas Acitretinum 1385“ šia nauja eilute:

„Adapalene Adapalenas Adapalenum 2445“

4. Papildau po žodžių ir skaičių „Carnauba wax Karnaubo vaškas Cera carnauba 597“ šia nauja eilute:

„Carrageenan Karagenanas Carrageenanum 2138“

5. Papildau po žodžių ir skaičių „Dandelion herb with root Paprastųjų kiaulpienių žolė su šaknimis Taraxaci officinalis herba cum radice 1851“ šia nauja eilute:

„Dandelion root Paprastųjų kiaulpienių šaknys Taraxaci officinalis radix 1852“

6. Papildau po žodžių ir skaičių „Dobutamine hidrochloride Dobutamino hidrochloridas Dobutamini hydrochloridum 1200“ šia nauja eilute:

„Docetaxel trihydrate Docetakselis trihidratas Docetaxelum trihydricum 2449“

7. Papildau po žodžių ir skaičių „Ephedrine hydrochloride, racemic Efedrino (raceminio) hidrochloridas Ephedrini racemici hydrochloridum 715“ šia nauja eilute:

„Epinastine hydrochloride Epinastino hidrochloridas Epinastini hydrochloridum 2411“

8. Papildau po žodžių ir skaičių „Gallium (67Ga) citrate injection Galio (67Ga) citrato injekcinis tirpalas Gallii (67Ga) citratis solutio iniectabilis 555“ šia nauja eilute:

„Ganciclovir Ganciklovinas Ganciclovirum 1752“

9. Papildau po žodžių ir skaičių „Human normal immunoglobulin for intravenous administration Žmogaus normalusis imunoglobulinas, intraveninis Immunoglobulinum humanum normale ad usum intravenosum 918“ šia nauja eilute:

„Human papillomavirus vaccine (rDNA) Vakcina nuo žmogaus papilomaviruso (rDNR) Vaccinum papillomaviri humani (ADNr) 2441“

10. Papildau po žodžių ir skaičių „Magnesium citrate, anhydrous Magnio citratas, bevandenis Magnesii citras anhydricus 2339“ šiomis naujomis eilutėmis:

„Magnesium citrate dodecahydrate Magnio citratas dodekahidratas Magnesii citras dodecahydricus 2401

Magnesium citrate nonahydrate Magnio citratas nonahidratas Magnesii citras nonahydricus 2402“

11. Papildau po žodžių ir skaičių „Measles, mumps and rubella vaccine (live) Vakcina nuo tymų, kiaulytės ir raudonukės (gyvoji) Vaccinum morbillorum, parotitidis et rubellae vivum 1057“ šia nauja eilute:

„Measles, mumps, rubella and varicella vaccine (live) Vakcina nuo tymų, kiaulytės, raudonukės ir vėjaraupių (gyvoji) Vaccinum morbillorum, parotitidis, rubellae et varicellae vivum 2442“

12. Papildau po žodžių ir skaičių „Melissa leaf Melisų lapai Melissae folium 1447“ šia nauja eilute:

„Melisa leaf dry extract Melisų lapų sausasis ekstraktas Melissae folii extractum siccum 2524“

13. Papildau po žodžių ir skaičių „Raclopride ([11C] methoxy) injection Rakloprido ([11C]metoksi) injekcinis tirpalas Raclopridi ([11C]methoxy) solutio iniectabilis 1924“ šia nauja eilute:

„Raloxifene hydrochloride Raloksifeno hidrochloridas Raloxifeni hydrochloridum 2375“

14. Papildau po žodžių ir skaičių „Valproic acid Valproino rūgštis Acidum valproicum 1378“ šia nauja eilute:

„Valsartan Valsartanas Valsartanum 2423“

VIRŠININKAS
GINTAUTAS BARCYS

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO

Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2009 M. BIRŽELIO 2 D. ĮSAKYMO NR. 1A-551 „DĖL VAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR VAISTINIŲ PREPARATŲ, ESANČIŲ EUROPOS FARMAKOPĖJOJE, PAVADINIMŲ ATITIKMENŲ LIETUVIŲ KALBA SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. kovo 22 d. Nr. 1A-254
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos 6.0 leidimo 6.7 priedo reikalavimus:

1. P a k e i č i u Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1A-551 „Dėl Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 69-2828, Nr. 136-5966; 2010, Nr. 9-478):

1.1. Papildau po žodžių ir skaičių „Carisoprodol Karizoprodolis Carisoprodolum 1689“ šia nauja eilute:

„Carmellose Karmeliozė Carmellosum 2360“

1.2. Papildau po žodžių ir skaičių „Enoxolone Enoksolonas Enoxolonum 1511“ šia nauja eilute:

„Ephedra herb Efedrų žolė Ephedrae herba 2451“

1.3. Papildau po žodžių ir skaičių „Ipratropium bromide Ipratropio bromidas Ipratropii bromidum 919“ šia nauja eilute:

„Irbesartan Irbesartanas Irbesartanum 2465“

1.4. Papildau po žodžių ir skaičių „Macrogol oleyl ether Makrogolio oleilo eteris Macrogoli aether oleicum 1125“ šia nauja eilute:

„Macrogol poly(vinyl alcohol) grafted copolymer Skiepytasis makrogolio ir polivinilo alkoholio kopolimeras Copolymerum macrogolo et alcoholi poly(vinilo) constatum 2523“

1.5. Išbraukiu šias eilutes:

„Astemizole Astemizolas Astemizolum 1067“

„Cisapride monohydrate Cisapridas monohidratas Cisapridum monohydricum 995“

„Cisapride tartrate Cisaprido tartratas Cisapridi tartras 1503“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2010 m. balandžio 1 dieną.

VIRŠININKAS
GINTAUTAS BARCYS

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO

Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2009 M. BIRŽELIO 2 D. ĮSAKYMO NR. 1A-551 „DĖL VAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR VAISTINIŲ PREPARATŲ, ESANČIŲ EUROPOS FARMAKOPĖJOJE, PAVADINIMŲ ATITIKMENŲ LIETUVIŲ KALBA SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. birželio 18 d. Nr. 1A-648
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos 6.0 leidimo 6.8 priedo reikalavimus:

1. P a k e i č i u Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1A-551 „Dėl Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėjoje, pavadinimų atitikmenų lietuvių kalba sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 69-2828, Nr. 136-5966; 2010, Nr. 9-478, Nr. 34-1652):

1.1. Papildau po žodžių ir skaičių „Arginine hidrochloride Arginino hidrochloridas Arginini hydrochloridum 805“ šia nauja eilute:

„Argon Argonas Argon 2407“

1.2. Papildau po žodžių ir skaičių „Fosfomycin trometamol Fosfomicinas trometamolis Fosfomycinum trometamolum 1425“ šia nauja eilute:

„Fosinopril sodium Fosinoprilio natrio druska Fosinoprilum natricum 1751“

1.3. Papildau po žodžių ir skaičių „Galactose Galaktozė Galactosum 1215“ šia nauja eilute:

„Galantamine hydrobromide Galantamino hidrobromidas Galantamini hydrobromidum 2366“

1.4. Papildau po žodžių ir skaičių „Iodine Jodas Iodum 31“ šia nauja eilute:

„Iodixanol Jodiksanolis Iodixanolum 2215“

1.5. Papildau po žodžių ir skaičių „Povidone, iodinated Povidonas, joduotas Povidonum iodinatum 1142“ šia nauja eilute:

„Pramipexoli dihydrochloridum monohydricum Pramipeksolio dihidrochloridas monohidratas Pramipexoli dihydrochloridum monohydricum 2416“

1.6. Papildau po žodžių ir skaičių „Tioconazole Tiokonazolas Tioconazolum 2074“ šia nauja eilute:

„Tiotropium bromide monohydrate Tiotropio bromidas monohidratas Tiotropii bromidum monohydricum 2420“

1.7. Papildau po žodžių ir skaičių „Trapidil Trapidilis Trapidilum 1576“ šia nauja eilute:

„Trehalose dihydrate Trehalozė dihidratas Trehalosum dihydricum 2297“

1.8. Papildau po žodžių ir skaičių „Valerian root Valerijonų šaknys Valerianae radix 453“ šia nauja eilute:

„Valerian root, cut Valerijonų šaknys, supjaustytos Valerianae radix minutata 2526“

1.9. Eilutėje „Tiamine hydrochloride Tiamino hidrochloridas Thiamini hydrochloridum 303“ vietoje žodžio „Tiamine“ įrašau žodį „Thiamine“.

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 dieną.

VIRŠININKAS
GINTAUTAS BARCYS

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO

Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2004 M. GRUODŽIO 31 D. ĮSAKYMO NR. 1A-641 „DĖL FARMACINIŲ FORMŲ, TALPYKLIŲ, UŽDORIŲ IR VARTOJIMO ĮTAISŲ BEI VARTOJIMO BŪDŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. lapkričio 8 d. Nr. 1A-1195
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos komisijos Standartinių terminų darbo grupės papildytus Farmacinių formų, Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų, Vartojimo būdų standartinių terminų sąrašus,

p a k e i č i u Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymą Nr. 1A-641 „Dėl Farmacinių formų, Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų bei Vartojimo būdų standartinių terminų sąrašų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 5-133; 2006, Nr. 85-3341):

1. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintą Farmacinių formų standartinių terminų sąrašą:

1.1. Eilute, kurią po eilutės „Bladder irrigation Šlapimo pūslės ploviklis“ išdėstau taip:

„Buccal film Žandinė plėvelė“

1.2. Eilute, kurią po eilutės „Implantation chain Implantuojamoji grandinė“ išdėstau taip:

„Implantation suspension Implantuojamoji suspensija“

1.3. Eilute, kurią po eilutės „Oral suspension Geriamoji suspensija“ išdėstau taip:

„Orodispersible film Burnoje disperguojamama plėvelė“

1.4. Eilute, kurią po eilutės „Powder for bladder irrigation Milteliai šlapimo pūslės plovikliui“ išdėstau taip:

„Powder for dip solution Milteliai mirkalo tirpalui“

1.5. Eilute, kurią po eilutės „Solution for infusion

Infuzinis tirpalas“ išdėstau taip:

„Solution for infusion in administration system Infuzinis tirpalas įleidimo sistemoje“

1.6. Eilutę „Emulsion for infusion Infuzinė emulsija“ trumpuoju farmacinės formos pavadinimu:

„Infusion Infuzija“

1.7. Eilutėje „Emulsion for injection Injekcinė emulsija“ trumpuoju farmacinės formos pavadinimu:

„Injection Injekcija“

1.8. Eilutėje „Solution for infusion Infuzinis tirpalas“ trumpuoju farmacinės formos pavadinimu:

„Infusion Infuzija“

1.9. Eilutėje „Solution for injection Injekcinis tirpalas“ trumpuoju farmacinės formos pavadinimu:

„Injection Injekcija“

1.10. Eilutėje „Suspension for injection Injekcinė suspensija“ trumpuoju farmacinės formos pavadinimu:

„Injection Injekcija“.

2. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintą Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų standartinių terminų sąrašą eilute, kurią po eilutės „Anglų kalba Lietuvių kalba“ išdėstau taip:

„Administration system Įleidimo sistema“.

3. Papildau nurodytuoju įsakymu patvirtintą Vartojimo būdų standartinių terminų sąrašą:

3.1. Eilute, kurią po eilutės „Hemodialysis Hemodializei“ išdėstau taip:

„Implantation Implantacija“

3.2. Eilute, kurią po eilutės „Intradiscal use Vartoti į tapslankstelinį diską“ išdėstau taip:

„Intraepidermal use Leisti į epidermį“

3.3. Eilute, kurią po eilutės „Periodontal use Vartoti į apydančius“ išdėstau taip:

„Periosseous use Vartoti ant kaulo“

3.4. Eilute, kurią po eilutės „Sublingual use Vartoti po liežuviu“ išdėstau taip:

„Submucosal use Leisti po gleivine“.

VIRŠININKAS
GINTAUTAS BARCYSH

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO
Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2006 M. RUGSĖJO 12 D. ĮSAKYMO NR. 1A-522 „DĖL SUDĖTINIŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. lapkričio 8 d. Nr. 1A-1194
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos komisijos Standartinių terminų darbo grupės papildytą Sudėtinių standartinių terminų sąrašą,

p a p i l d a u Sudėtinių standartinių terminų sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2006 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 1A-522 „Dėl Sudėtinių standartinių terminų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 98-3831):

1. Eilute, kurią po eilutės „Concentrate for cutaneous spray, emulsion Koncentratas odos purškalui, emulsijai“ išdėstau taip:

„Concentrate for dispersion for infusion Koncentratas infuzinei dispersijai“

2. Eilute, kurią po eilutės „Concentrate for peritoneal dialysis solution Koncentratas peritoninės dializės tirpalui“ išdėstau taip:

„Concentrate for emulsion for infusion Koncentratas infuzinei emulsijai“

3. Eilute, kurią po eilutės „Ear / eye / nose drops, solution Ausų / akių / nosies lašai, tirpalas“ išdėstau taip:

„Emulsion and suspension for emulsion for injection Emulsija ir suspensija injekcinei emulsijai“

4. Eilute, kurią po eilutės „Gastro-resistant granules for oral suspension Skrandyje neirios granulės geriamajai suspensijai“ išdėstau taip:

„Granules and solvent for oral suspension Granulės ir tirpiklis geriamajai suspensijai“

5. Eilute, kurią po eilutės „Granules for oral drops, solution Granulės geriamiesiems lašams, tirpalui“ išdėstau taip:

„Granules for use in drinking water Granulės vartoti su geriamuoju vandeniu“

6. Eilute, kurią po eilutės „Granules for vaginal solution Granulės makšties tirpalui“ išdėstau taip:

„Herbal tea in bag Vaistažolių arbata maišelyje“

7. Eilutėmis, kurias po eilutės „Inhalation vapour, impregnated pad Inhaliaciniai garai, impregnuotasis tamponas“ išdėstau taip:

„Intrauterine foam Gimdos ertmės putos

Intravitreal implant in applicator Stiklakūnio implantas aplikatoriuje“

8. Eilute, kurią po eilutės „Modified-release granules for oral suspension Modifikuoto atpalaidavimo granulės geriamajai suspensijai“ išdėstau taip:

„Nasal / oromucosal solution Nosies ir burnos gleivinės tirpalas“

9. Eilute, kurią po eilutės „Pillules, single-dose container Piliulės, vienadozė talpyklė“ išdėstau taip:

„Powder and solution for solution for injection Milteliai ir tirpalas injekciniam tirpalui“

10. Eilute, kurią po eilutės „Powder and solvent for

cutaneous solution Milteliai ir tirpiklis odos tirpalui“ išdėstau taip:

„Powder and solvent for dispersion for injection Milteliai ir tirpiklis injekcinei dispersijai“

11. Eilute, kurią po eilutės „Powder and solvent for endosinusal solution Milteliai ir tirpiklis tirpalui vartoti į ančius“ išdėstau taip:

„Powder and solvent for epilesional solution Milteliai ir tirpiklis pažeistos vietos tirpalui“

12. Eilutėmis, kurias po eilutės „Powder and solvent for instillation solution for intraocular use Milteliai ir tirpiklis instiliaciniam tirpalui vartoti į akis“ išdėstau taip:

„Powder and solvent for intravesical solution Milteliai ir tirpiklis šlapimo pūslės tirpalui

Powder and solvent for nebuliser solution Milteliai ir tirpiklis purškiamajam tirpalui“

13. Eilute, kurią po eilutės „Powder and solvent for solution for njection / infusion Milteliai ir tirpiklis injekciniam / infuziniam tirpalui“ išdėstau taip:

„Powder and solvent for solution for injection in pre-filled syringe Milteliai ir tirpiklis injekciniam tirpalui užpildytame švirkšte“.

14. Eilute, kurią po eilutės „Powder and suspension for suspension for injection Milteliai ir suspensija injekcinei suspensijai“ išdėstau taip:

„Powder for concentrate for dispersion for infusion Milteliai infuzinės dispersijos koncentratui“

15. Eilutėmis, kurias po eilutės „Powder for concentrate for solution for infusion Milteliai infuzinio tirpalo koncentratui“ išdėstau taip:

„Powder for concentrate for solution for injection / infusion Milteliai injekcinio ar infuzinio tirpalo koncentratui

Powder for epilesional solution Milteliai pažeistos vietos tirpalui

Powder for implantation suspension Milteliai implantuojamajai suspensijai“

16. Eilute, kurią po eilutės „Solution for injection/ infusion Injekcinis/infuzinis tirpalas“ išdėstau taip:

„Solution for injection/infusion in pre-filled syringe Injekcinis ar infuzinis tirpalas užpildytame švirkšte“

17. Eilute, kurią po eilutės „Solution for intraperitoneal use Tirpalas vartoti į pilvaplėvės ertmę“ išdėstau taip:

„Solution for sealant Tirpalas audinių klijams“

18. Eilute, kurią po eilutės „Suspension and effervescent granules for oral suspension Suspensija ir šnypščiosios granulės geriamajai suspensijai“ išdėstau taip:

„Suspension and solution for spray Suspensija ir tirpalas purškalui“.

VIRŠININKAS
GINTAUTAS BARCYS

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO
Į S A K Y M A S

DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO 2004 M. GRUODŽIO 31 D. ĮSAKYMO NR. 1A 641 „DĖL FARMACINIŲ FORMŲ, TALPYKLIŲ, UŽDORIŲ IR VARTOJIMO ĮTAISŲ BEI VARTOJIMO BŪDŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2010 m. lapkričio 15 d. Nr. 1A-1261
Vilnius

Atsižvelgdamas į Europos farmakopėjos komisijos Standartinių terminų darbo grupės papildytus Farmacinių formų, Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų, Vartojimo būdų standartinių terminų sąrašus,

p a k e i č i u Farmacinių formų standartinių terminų sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1A 641 „Dėl Farmacinių formų, Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų bei Vartojimo būdų standartinių terminų sąrašų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 5-133; 2006, Nr. 85-3341; 2010, Nr. 132-6758), ir įrašau eilutėje „Orodispersible film Burnoje disperguojamama plėvelė“ vietoj žodžio „disperguojamama“ žodį „disperguojama“.

VIRŠININKAS GINTAUTAS BARCYS

UŽUOJAUTA

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) Valdyba reiškia nuoširdžią užuojautą LFS nariui, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Analizinės ir toksikologinės chemijos katedros vedėjui prof. **Liudui Ivanauskui** ir jo artimiesiems staiga išėjus Anapilin jo mylimai Žmonai vaistininkei **Aurelijai**.

Išėjo Anapilin LFS Garbės narys, Lietuvos nusipelnęs provizorius VYTAUTAS SEDELSKIS

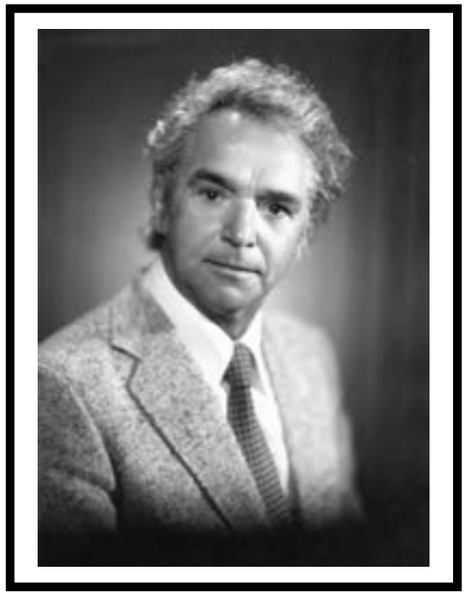

Vytautas gimė 1928 m. gruodžio 12 d. Peštinių kaime Anykščių rajone. Baigęs Debeikių pradžios mokyklą, 1939 m. rudenį įstojo į Anykščių progimnaziją, kuri vėliau išaugo į gimnaziją. Ją V. Sedelskis baigė 1945 metais, tai buvo antroji Anykščių gimnazijos abiturientų laida. Vytauto aštuntos klasės auklėtojas buvo provizorius rašytojas A. Vienuolis -Žukauskas. Jo pavyzdžiu V. Sedelskis irgi pasirinko farmaciją, nors pats rašytojas jo pasirinkimui nepritarė. Jis matė, kad Vytautas turi literatūrinių, aktorinių gabumų.

Baigęs gimnazija V. Sedelskis bandė tapti aktoriumi, su draugu nuvažiavo į Panevėžio dramos teatrą, norėdami stoti į teatro dramos studiją. Tačiau režisierius Alekna nei Vyto, nei jo draugo nepriėmė, paaiškinęs, kad „ir savų artistų nėra kur dėti“. Grįžęs namo nusprendė pasirinkti farmaciją, nors anksčiau buvo parašęs pareiškimą į Medicinos fakultetą, tuo labiau, kad dar prieš baigdamas gimnaziją, buvo pradėjęs dirbti Anykščių vaistinėje mokiniu. Egzaminus į Vilniaus universitetą išlaikė, prasidėjo studijos. Energingas vaikinas buvo išrinktas kurso seniūnu. Studijų metu mėgo botaniką, farmakognoziją, ruošė herbarus. 1949 m. baigus universitetą, botanikos profesorius P. Snarskis pasiūlė V. Sedelskiui pasilikti dirbti jo vadovaujamoje katedroje. Tačiau jauną provizorių išgąsdino mokslo įstaigos rutina, darvinizmo dėstymas, jis norėjo konkrečios veiklos, todėl, net nepranešęs profesoriui, išvažiavo į Vyr. farmacijos valdybos Panevėžio tarprajoninę kontorą ieškoti darbo vaistinėje arčiau namų. 1949 m. rugpjūčio l d. V. Sedelskis buvo paskirtas Krekenavos vaistinės vedėju, o 1950 m. gegužės mėn. jau buvo paaukštintas - paskirtas į kontora farminspektoriumi. Panaikinus Panevėžio kontorą, nuo 1950 m. gruodžio mėn. buvo paskirtas VFV Šiaulių tarprajoninės kontoros valdytojo pavaduotoju. Darbas atsakingas ir įdomus, dauguma vaistiniu per karą sugriautos, reikėjo rūpintis jų atstatymu. Kvalifikacijai kelti buvo išsiųstas šešiems mėnesiams pasitobulinti Maskvos Visasąjunginiame farmacijos institute. Tačiau sovietų armijai trūko provizorių ir, net nebaigęs kursų, iš Maskvos V.Sedelskis pašaukiamas į armiją.

Šiaulių karinis komisariatas nukreipė jį į Rusijos - Mongolijos pasienį, į Čitos sritį. 1951 m. gruodyje, po mėnesio kelionės traukiniu, V. Sedelskis pasiekė tikslą -Mongolijos pasienio miestą Solovjovską ir gavo darbą pulko vaistinėje. Aplink stepė, atšiauri gamta, vėjas, net vandens trūksta. Tarnybos laikas neribotas, gali tekti tarnauti ir visą gyvenimą.

Po metų grįžęs atostogų vedė Eleną Ribokaitę, vaikų darželio vedėją, su kuria buvo susipažinęs dar Krekenavoje. Elena nepabūgo gyvenimo sunkumų ir išvyko kartu su vyru V. Sedelskiu į už keliolikos tūkstančių kilometrų esantį Mongolijos pasieni. Žmonai darbo nebuvo.

1953 m. V. Sedelskį paskyrė į Čitą, karinio vaistų sandėlio medikamentų skyriaus vedėjo pavaduotoju, vėliau paskyrė vedėju. Daug kartų jaunas provizorius prašėsi demobilizuojamas, tačiau tik 1956 m. gruodžio mėn. pabaigoje jis galėjo grįžti į Lietuvą. VFV viršininkas Jonas Eišvydis pasiūlė jam darbą valdybos kadrų skyriuje. Rinktis nebuvo iš ko. Nuo 1957 m. rugpjūčio mėn. buvo paaukštintas - paskirtas vaistinių tinklo skyr. viršininko pavaduotoju. Valdyboje darbas su popieriais, o toks V. Sedelskiui nebuvo prie širdies. Be to, nebuvo buto, todėl atsiradus Druskininkuose laisvai vaistinės vedėjo vietai, 1958 m. gegužės mėn. V. Sedelskis persikėlė į Druskininkus. Čia reikėjo rūpintis ne tik daugelio sanatorijų, ligoninės ir gyventojų aprūpinimu medikamentais, bet ir vaistinės remontu bei statyba. Jis suremontavo seną, pastatė naują, originaliai įrengtą vaistine. 1964 m. spalio mėn. veiklų vadovą Vyr. farmacijos valdyba paskyrė VFV Klaipėdos tarprajoninės kontoros valdytoju. Atvažiavęs į Klaipėdą, pasiraitojęs rankoves kibo į darbą: rekonstravo senas, statė naujas vaistines, pastatė vaistinių baldų dirbtuves. Glaudžiai bendradarbiavo su architektais, dailininkais, mokėsi iš jų. Architektas Zigmas Rutkauskas sukūrė Klaipėdos krašte apie 30 vaistinių interjerų. Prabėgo septyneri produktyvaus darbo metai. Naujas paskyrimas - šį kartą didžiausios VFV Kauno tarprajoninės kontoros valdytoju. V. Sedelskis valdytoju dirbo nuo 1971 m. rugpjūčio iki 1991 metų, tai yra beveik 20 metų, iki to laiko, kada buvo reorganizuota Lietuvos farmacijos sistema. 1991 m. kovo mėn. V. Sedelskis pradėjo vadovauti naujai pastatytai Garliavos vaistinei ir buvo jos vedėjas kol 2000 m. išėjo į pensiją.

Dirbdamas VFV Kauno tarprajoninės kontoros valdytoju provizorius V.Sedelskis atliko didžiulį darbą plėtodamas Lietuvos farmacijos sistemą, stiprindamas Kauno krašto

vaistinių materialine baze, gerindamas vaistinių ir kitų jos padalinių darbą. Buvo pastatyta ir rekonstruota daugiau kaip 100 vaistinių. Jų interjerus ir baldų projektus sukūrė bei padėjo projektus įgyvendinti architektas Jonas Maciulevičius. V. Sedelskio pastangų dėka buvo pastatytos farmaciniu įrengimu dirbtuvės, gaminami vaistinėms baldai, pastatytas naujas kontoros pastatas, įrengta moderni kontrolinė analitinė laboratorija. Įrengdamas vaistines stengėsi pritaikyti naujausius mokslo pasiekimus, receptu priėmimui buvo pradėtas taikyti kabinetinis metodas, vaistinės oficinoje įrengiami boksai.

V. Sedelskis kartu dirbo ir pedagoginį darbą, daugiau kaip 12 metų dėstė Kauno medicinos instituto farmacininkų kvalifikacijos kėlimo kursuose, vaistinių statybos, įrengimo, estetikos, etikos disciplinas, beveik 20 metų buvo Kauno medicinos mokyklos farmacijos skyriaus studentų valstybinių egzaminu komisijos pirmininku. Aktyviai dalyvavo Respublikinės Farmacininkų mokslinės draugijos veikloje, buvo jos Tarybos nariu. Dauguma draugijos suvažiavimų ir konferencijų vyko Kaune, jas organizuodamas V. Sedelskis labai daug dirbo.

V.Sedelskis labai domėjosi menu, teatru, pats buvo aktyvus farmacininkų meninės saviveiklos narys. Dar dirbdamas Vilniuje jis parašė pjese „Vienoje vaistinėje“, kuria vaidino Vilniaus farmacininkai ir ją parodė ne tik Vilniaus vaistiniu darbuotojams, bet gastroliavo Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose, vaidino ir pats autorius. V. Sedelskis vadovavo agitbrigadoms, parengdavo menines programas farmacininkų suvažiavimams, konferencijoms. Jis rašė atsiminimus, eilėraščius. 1995 m. išleido knygute „Viskas ateičiai“ (prisiminimai iš gimnazijos laikų), 2001-2004 m. išleido dviejų dalių memuarų rinkinį „Prisiminimų kritasiai“.

1966 m. provizoriui V. Sedelskiui buvo suteikta aukščiausia provizoriaus - farmacinio darbo organizatoriaus kvalifikacinė kategorija, po to kelis kartus pertvirtinta. Už nuopelnus plėtojant Lietuvos farmaciją suteiktas Nusipelniusio provizoriaus garbės vardas ir jis buvo išrinktas LFS Garbės nariu.

Vytautas buvo neabėjingas farmacijos problemoms, aktyviai dalyvavo visuose LFS suvažiavimuose, pergiveno dėl vaistinių panašėjimo į eilinių prekių parduotuves.

2010 m. rugsėjo 25 d. nustojo plakti jo karšta širdis. Į amžino poilsio vietą Kauno Romainių kapinėse palydėti Vytautą Sedelskį susirinko gausus vaistininkų, buvusių bendradarbių, menininkų, bičiulių ir artimųjų būrys.

Netekome tvirto, neabėjingo Lietuvos farmacijai Ąžuolo. Ilsėkis ramybėje, mielas Kolega. Mes stengsimės neužmiršti Tavo priesakų puoselėti Lietuvos farmaciją...

LFS Valdyba

■ **Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) informaciniame biuletenyje** (WHO Drug Information Vol. 9, No 4, p. 210-212) pranešimų skiltyje apie individualius vaistus patalpino pranešimą, pavadintą

"Acetilsalicilo rūgštis – apsauginis poveikis nuo kolorektalinio vėžio". JAV atlikti tyrimai patvirtino, kad reguliarus acetilsalicilo rūgšties vartojimas sumažina kolorektalinio vėžio ir kolorektalinės adenomos riziką. Literatūroje nurodoma, kad minėtų susirgimų profilaktikai reikia vartoti po 325 mg acetilsalicilo rūgšties tabletes (kas antrą dieną), jei šio vaisto vartotojams nėra kontraindikacijų.

■ **2010 m. spalio 16 d. Kaune įvyko Tarptautinė Farmacijos mokslų ir praktikos konferencija**, skirta Aukštojo farmacijos mokslo Lietuvoje 225-ųjų metinių sukakčiai pažymėti. Šios konferencijos pagrindinis organizatorius buvo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto farmacijos fakultetas. Organizacinio komiteto pirmininkas buvo Farmacijos fakulteto dekanas prof. Vitalis Briedis., pavaduotojas – LFS prezidentas prof. EduardasTarasevičius, sekretorė doc. dr. Zita Barsteigienė, nariai – Farmacijos fakulteto katedrų dėstytojai bei LFS aktyvūs nariai. Taigi, ši konferencija vyko aktyviai bendradarbiaujant su LFS. Panaši konferencija vyko prieš 25 m. pažymint Farmacijos aukštojo mokslo Lietuvoje 200 metų jubiliejų. Šių metų konferencija vyko nepriklausomoje Lietuvoje. Joje aktyviai dalyvavo Farmacijos fakulteto katedrų profesoriai, docentai, lektoriai, asistentai, doktorantai. Mokslinius pranešimus skaitė svečiai iš užsienio – iš Lenkijos, Vokietijos, Latvijos, Ukrainos. Pranešimų santraukos buvo atspausdintos specialiame leidinyje anglų ir lietuvių kalbomis. Dalinę finansinę paramą konferencijai suteikė Lietuvos mokslo taryba, o taip pat rėmėjai (UAB „Švenčionių vaistažolės). Konferencija vyko viešbučio „EuropaRoyale" modernia technika aprūpintose patalpose. Pranešimai buvo skaitomi plenarinėse sesijose ir sekcijose. Jų tematika buvo labai plati apimanti ir farmacijos aukštojo mokslo vystymosi etapus, ir klinikinės bei paliatyvinės farmacijos o taip pat farmacinės rūpybos problemas ir jų sprendimo galimybes. Vaistinių augalų tyrimo, fitocheminių preparatų kokybės standartizavimo bei kuriamų vaistų formų technologijos klausimai buvo pateikti konferencijos dalyviams. Biologiškai aktyvių junginių sintezės ir farmakoekonomikos bei farmakoterapijos monitoringo tyrimų rezultatai taip pat buvo pristatyti šioje konferencijoje. Klausytojai buvo ne tik farmacijos fakulteto mokslininkai, bet ir vyresniųjų kursų studentai bei vaistinių atstovai. Foto reportažas iš šios konferencijos talpinamas šiame žurnalo numeryje.

Fotoreportažas iš Tarptautinės farmacijos konferencijos

Fotoreportažas iš Tarptautinės farmacijos konferencijos

Fotoreportažas iš Tarptautinės farmacijos konferencijos

Fotoreportažas iš Tarptautinės farmacijos konferencijos

FARMACIJOS DIENOS - 2010

Šis tas iš “Farmacijos dienų” istorijos…

1997 m. Tauragnuose vyko LFS organizuotos pirmosios “Farmacijos dienos-97”. Čia susipažinome su dr. Eugenijos Šimkūnaitės tėviške, išgirdome įdomių pasakojimų apie šio krašto farmacijos praeitį, diskutavome apie mūsų profesijos dabartį ir ateitį…

„Farmacijos dienos-98“ vyko gražiose Kupiškio apylinkėse prie Puožo ežero.

„Farmacijos dienos-99“ vyko Pamario krašte, Nemuno deltoje esančioje Rusnėje.

„Farmacijos dienos-2000“ vyko Palūšėje- Aukštaitijos nacionaliniame parke.

„Farmacijos dienos-2001“ vyko Plateliuose, Žemaitijos nacionaliniame parke.

„Farmacijos dienos-2002“ vyko Marcinkonyse, Dzūkijos nacionaliniame parke.

„Farmacijos dienos-2003“ vyko Karklėje šalia Girulių „Pasakos“ stovyklavietėje.

„Farmacijos dienos-2004“ vyko Anykščiuose „Šilelio“ poilsio namų stovyklavietėje.

„Farmacijos dienos-2005“ vyko Birštone, ant Nemuno kranto.

„Farmacijos dienos-2006“ vyko Palūšėje- Aukštaitijos nacionaliniame parke.

„Farmacijos dienos-2007“ vyko Latežerio stovyklavietėje netoli Druskininkų

„Farmacijos dienos-2008“ vyko Dauguose irklavimo bazėje ant Daugų ežero kranto

„Farmacijos dienos-2009“ vyko Molėtų raj. „Želvynės“ kaimo sodyboje prie Želvų ežero

„Farmacijos dienos-2010“ vyko Pagramančio regioniniame parke Žemaitijoje

Pagramančio regioniniame parke siekiama išsaugoti vertingą Akmenos – Jūros upių santakos slėnių ir miškų kraštovaizdį, gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, sudaryti sąlygas turizmui ir rekreacijai. Parko plotas - 13644 ha. Parko teritorija apima Akmenos ir Jūros upių santaką su gretimomis teritorijomis ir priklauso Šilalės (4,7 tūkst. ha) ir Tauragės (9,0 tūkst. ha) savivaldybėms. Pagramančio regioninis parkas įkurtas vaizdingame Akmenos ir Jūros upių santakos slėnyje. Senovinės gyvenvietės, dvarvietės, piliakalniai – objektai, kuriais turtingas Pagramančio regioninis parkas. Jame įrengti keturi pažintiniai takai. Čia galima grožėtis didingomis Jūros upės atodangomis. Jose lyg ledynmečio knygoje atsiskleidžia šimtų tūkstančių metų upės slėnių formavimosi istorija. Didžioji Akmenos upės rėva, apipinta padavimais, užburia gamtos sukurtų akmenų kompozicijų ir putojančio sraunaus vandens harmonija. Su paslaptingu, pilnu gyvybės, natūraliu aukštapelkės pasauliu supažindina Plynosios pažintinis takas. Parko simboliu tapo „kabantys – siūbuojantys“ lieptai, jungiantys upelių krantus. Susipažinti su Pagramančio regioniniu parku galima įvairiais būdais – pėsčiomis, dviračiu, automobiliu ar plaukiant baidarėmis.

Fotoreportažas iš LFS „Farmacijos dienų 2010“ Žemaitijoje

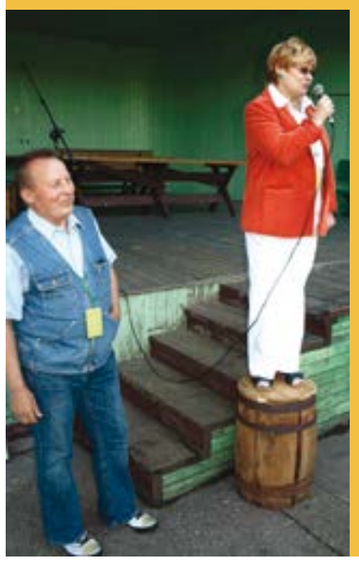
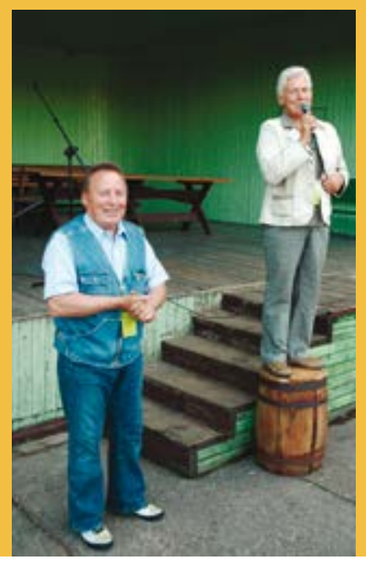

Fotoreportažas iš LFS „Farmacijos dienų 2010“ Žemaitijoje

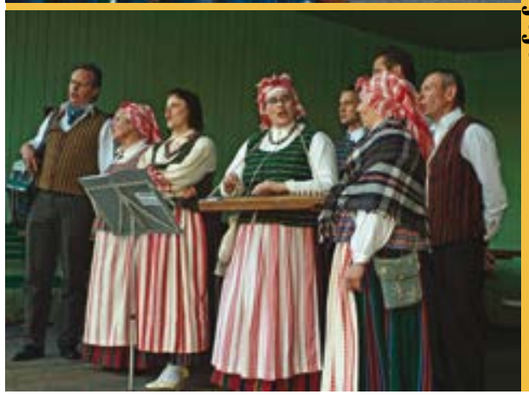

2010 spalio 27 d. Baltic News Service naujienų agentūroje įvyko spaudos konferencija. Ją organizavo LFS pakvietusi dalyvauti ilgametį Vilniaus universiteto farmakologijos katedros buvusį vedėją prof. Jurgį Ramanauską, Europos vaistų agentūros ekspertą prof. Romaldą Mačiulaitį ir LFS prezidentą prof. Eduardą Tarasevičių. Spaudos konferencijos tikslas buvo supažindinti žiniasklaidos atstovus su galimais pavojais žmonių sveikatai pradėjus vaistų prekybą kuro degalinėse. Idėją apie vaistų pardavimo galimybę degalinėse kelia LR Seimo sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A. Matulas (gydytojas). Žiniasklaidoje Seimo narys nurodė vieną iš priežasčių, kodėl reikėtų pradėti prekybą vaistais degalinėse, nes šios įmonės praranda dalį pelno Seimui apribojus alkoholinių gėrimų pardavimą naktį. Konferencijos metu, kuri truko apie 1 val., buvo aiškiai apibūdintas šios idėjos nepagrįstumas ir nurodyti galimi pavojai perdavus vaistų prekybą į rankas neprofesionalų, kurie neturi jokios juridinės atsakomybės nesuteikus būtinos informacijos apie vaistų veikimą, nepageidaujamas reakcijas bei sąveiką su kitais vaistais. Šios spaudos konferencijos medžiaga spausdinama šiame žurnalo numeryje.

2010 m. gruodžio 1 d. Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A. Matulas surengė pasitarimą. Jo tikslas buvo dar kartą sužinoti farmacijos visuomeninių organizacijų nuomonę dėl vaistų pardavimo galimybės degalinėse. Į šį pasitarimą buvo pakviestas LFS prezidentas prof. E. Tarasevičius ir kitų farmacijos visuomeninių organizacijų atstovai, taip pat Farmacijos departamento bei VVKT prie SAM vadovai, Konkurencijos tarnybos atstovai. Šiame pasitarime dalyvavo ir Lietuvos naftos produktų prekybos įmonių asociacijos prezidentas Lukas Vosylius. Jis raštu kreipėsi į LR Prezidentę, LR Seimą ir Sveikatos aplinkos ministeriją „Dėl prekybos maisto papildais ir kai kuriais nereceptiniais vaistais degalinėse“. Šios asociacijos prezidentas pasitarime nurodė dvi priežastis, kodėl reikėtų pardavinėti kai kuriuos nereceptinius vaistus degalinėse: pirma, užsienio šalių turistai skundžiasi, kad degalinėse negalima įsigyti pirmo būtinumo medikamentų, kita priežastis - gyventojų aprūpinimas vaistais švenčių dienomis, savaitgaliais ir naktį nėra pakankamas, nes visoje Lietuvoje veikia maždaug 10 budinčių vaistinių. Diskusijos metu pirmajam žodis buvo suteiktas LFS prezidentui prof. E. Tarasevičiui. Jis kalbėjo apie šio žingsnio tikslų pagrįstumą. Jo manymu, tikslai yra nepagrįsti jokiais rimtais argumentais. Dėl maisto papildų prekybos degalinėse nėra jokių apribojimų, tuo tarpu vaistų pardavimą reglamentuoja Farmacijos įstatymas. Nėra vaistų klasifikacijoje „paprastų“ vaistų, nes ir acetilsalicilo rūgštis turi apie 15 kontraindikacijų, kurias turi žinoti vaistų pardavėjas, o kur dar vaistų tarpusavio sąveikos pavojai ir t.t. LFS prezidentas įteikė Sveikatos reikalų komitetui raštą, pabrėžiantį vaistų prekybos degalinėse nepagrįstumą. Šis raštas talpinamas šiame žurnalo numeryje. Dauguma pasitarime kalbėjusių nepritarė vaistų prekybos leidimui degalinėse. Netgi Konkurencijos tarnybos atstovė pažymėjo, kad turi būti vienodos konkurencijos sąlygos ir jei norima degalinėse įrengti vaistų prekybos parduotuves, tai joms turi būti taikomi vaistinių reikalavimai ir turi ten dirbti farmacijos specialistai. Posėdyje dalyvavusi Sveikatos reikalo komiteto narė D. Mikutienė taip pat abejojo degalinių pateiktų argumentų svarumu. Taigi, atrodo pasisekė sustabdyti nepagrįstos idėjos realizavimą, kuris būtų įnešęs chaosą į farmacijos sektoriaus veiklą.

Skaityti 24, 41 pusl.

2010 m. gruodžio mėn. 10 d. Sveikatos apsaugos ministerijoje darbą pradėjo viceministras Audrius Klišonis. 46-erių metų vaistininko specialybę turintis politikas bus atsakingas už visuomenės sveikatos priežiūrą, darbą su savivaldybėmis visuomenės sveikatos klausimais, ryšius su Vyriausybe ir kitomis valstybinėmis institucijomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis.

■ **2010 m. spalio 17 d. Kaune LFS XXV suvažiavime buvo išrinktos dvi LFS Garbės narės.** Už nuopelnus vystant draugiškus santykius su Lietuvos farmacijos sąjunga, už aktyvų dalyvavimą LFS suvažiavimuose, BaltPharm Forumuose, vykstančiuose Lietuvoje, už mokslinius-pedagoginius ryšius su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto farmacijos fakulteto mokslininkais minėtame suvažiavime LFS Garbės narės diplomą gavo Latvijos vaistininkė. Tai Rygos Stradinio universiteto Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos katedros vedėja prof. **ILZE BARENE**. Ji 1966 m. baigė Rygos Stradinio medicinos institutą, 1972 m. apgynė disertaciją Leningrado chemijos-farmacijos institute. Ji yra Europos vaistų agentūros (EMEA) bei Europos farmakopėjos ekspertė, aktyviai dalyvauja Latvijos farmacininkų draugijos veikloje.

Už aktyvią veiklą Lietuvos farmacijos sąjungos gretose minėtame LFS suvažiavime LFS Garbės nare buvo išrinkta ir gavo tai patvirtinantį diplomą ilgametė Kauno „Šlamučio vaistinės“ vedėja **DANUTĖ RAULYNAITIENĖ**. Ji aktyviai dalyvavo ir šiuo metu dalyvauja LFS suvažiavimuose, konferencijose, forumuose, FIP kongresuose. Šiuo metu ji yra Kauno Šančių poliklinikoje esančios vaistinės vedėja.

VI MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA
NAUKOWO-SZKOLENIOWA FARMACEUTÓW
WARSZAWA, 25-27 LISTOPADA 2010

■ **2010 m. lapkričio 25-27 d.Varšuvoje vyko Tarptautinė konferencija**, kurios pagrindinė tema buvo „ Su ateroskleroze susijusios ligos – dabartinės jų gydymo galimybės“. Konferenciją organizavo Lenkijos farmacijos rūmai. Mokslinio komiteto pirmininkas buvo prof. M. Pawlowski iš Krokuvos universiteto farmacijos fakulteto farmacinės chemijos katedros vedėjas. Organizacinio komiteto pirmininku buvo Lenkijos farmacijos rūmų prezidentas G. Kucharewicz. Pranešimus skaitė įvairių Lenkijos universitetų profesoriai, o pranešimų tematika buvo susijusi ir su farmacinės rūpybos taikymu hipertenzijos atvejais, ir su širdies-kraujagyslių ligų farmakoterapija, ir su viršsvorio gydymu bei profilaktika, ir su aterosklerozės patogeneze, ir su diabeto problemomis, ir su kardiovaskuliarinių vaistų tarpusavio sąveika, ir su dietos įtaka širdies-kraujagyslių ligoms.Konferencijoje dalyvavo virš 200 vaistininkų, kurie šioje konferencijoje kėlė savo profesinę kvalifikaciją. Šiame renginyje dalyvavo svečiai iš Slovakijos, Vokietijos ir Lietuvos (kvietimą gavo LFS prezidentas prof. E.Tarasevičius).

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS KARALIŠKOSIOS FARMACIJOS DRAUGIJOS MUZIEJUS

Karališkoji farmacijos draugija muziejinę kolekciją pradėjo rinkti nuo 1842 metų. Šiuo metu muziejaus kolekcijoje yra 45000 eksponatų,, kurie atspindi visus Britanijos farmacijos istorijos aspektus, pradedant nuo tradicinių vaistų gamybos įrankių iki vaistinės indų ir nuo patentuotų vaistų iki medicininių karikatūrų. Norint aplankyti šį turtingą muziejų reikia kreiptis į Karališkosios farmacijos draugijos būstinę ir susitarti dėl konkretaus laiko antradieniais nuo 13.30 val. iki 16.30 val. (1.30pm – 4.30pm) telefonu: 020 7572 2210 arba el. paštu: museum@rpsgb.org.uk Platesnę informaciją apie muziejų galima rasti internete adresu:www.rpsgb.org.uk Minėtos draugijos būstinėje yra vertingų knygų sukaupusi biblioteka, kurioje yra ne tik farmacijos istorijos knygos, bet ir kiti vertingi farmacijos mokslų ir praktikos leidiniai.

Mieli Kolegos ir Kolegės, jei būdami Londone turėsite keletą laisvų valandų, aplankykite šį farmacijos istorijos muziejų ir Jūs pajusite malonumą prisilietę prie mūsų profesijos ištakų ir šlovingų tradicijų siekiant jaukioje aplinkoje aptarnauti pacientus. Muziejų lengva surasti, nes jis įsikūręs Karališkosios farmacijos draugijos būstinės pastate ant Temzės upės kranto netoli „Lambeth bridge“ tilto adresu:

1 LAMBETH HIGH STREET, LONDON SE1 7JN

2010 m. liepos 17 d. Viekšniuose (Mažeikų rajonas) paminėtas šios vaistinės 150 metų jubiliejus. Į senosios Viekšnių vaistinės muziejų šeštadienį rinkosi dovanomis ir gėlėmis nešini svečiai. O jų būta daug: ir Mažeikų savivaldybės atstovai, ir vaistinėje dirbę farmacininkai, ir muziejininkai, ir kultūros vertybių puoselėtojai. Vaistinė paminėjo 150 metų sukaktį nuo jos įsteigimo. Ta proga buvo atnaujinta vaistinės oficina. Minėjimas prasidėjo šurmuliu, kurį sukėlė Lietuvos medicinos ir farmacijos muziejaus (iš Kauno) darbuotojai, pavaišinę renginio dalyvius iš 27 vaistažolių pagamintu „stebuklingu antpilu“. Vyko gyvas pokalbis apie senovės vaistininkystės paslaptis, atsakyta į daugelio besidominčių klausimus. Fiodoro Geldnerio laikus menanti aplinka, lentynose išdėstyti senoviniai vaistinės indai, vadinami štanglazais, senoviškų vaistų pavyzdžiai, ir už prekystalio besidarbuojantis Kauno medicinos universiteto medicinos ir farmacijos muziejaus direktorius dr. Tauras Mekas su pagalbininkais sudarė XIX amžiaus vaistinės atmosferą. Po to šventinio renginio dalyviai buvo pakviesti į Vinco Deniušio meno mokyklos moksleivių darbų parodą, skirtą vaistinės jubiliejui. Mokyklos direktorius Vitalis Lizdenis bei mokytojas Vitalijus Baltutis supažindino su moksleivių vasaros kūrybos plenero metu sukurtais darbais, kuriuose atsispindi senosios vaistinės interjeras ir eksterjeras, vaistinės aplinka, vaistažolių sodelis. Po minėtos parodos atidarymo prasidėjo vaistinės jubiliejui skirta konferencija. Pranešimą apie Viekšnių vaistinės gyvavimo istoriją skaitė dr. Vilma Gudienė, o dr. Tauras Mekas pateikė įdomių senosios vaistininkystės faktų, kalbėjo apie vaistininko asmenybę. Susirinkusius ypač sudomino vaistininko Juozo Aleksandravičiaus dukters Zofijos Navickienės prisiminimai apie jos senelio vaistininko Vincento ir jos tėvo Juozo gyvenimą, jų darbus, jų dvasinę šviesą, jų bendravimą su vaistinės lankytojais. Ponia Zofija muziejaus darbuotojams padovanojo rašytinės medžiagos iš šeimos archyvo. Po šių pranešimų sveikinimo kalbas pasakė Ventos regioninio parko direktorius A. Nicius, Viekšnių seniūnas A. Eselinas, „Versmės“ leidyklos redaktorius P. Jonušas, dailininkė E. Galinskaitė. Muziejaus ligšiolinę veiklą ir ateities perspektyvas apžvelgė Mažeikų muziejaus direktorė Adelė Cholodinskienė. Apie atanografinio paveldo išsaugojimo svarbą kalbėjo prof. Libertas Klimka. Senieji vaistininkai pasidalijo prisiminimais apie buvusius kolegas ir apgailestavo, kad šiandieniniai vaistininkai sumenkino garbingą vaistininko profesiją sureikšminę komercinę jos pusę. Po konferencijos šio renginio dalyviai aplankė Viekšnių kapines, kur amžiną poilsį surado buvę vaistinės darbuotojai, ant jų kapų uždegė atminimo žvakutes ir padėjo gėlų puokštes. Vakare Šv. Jono krikštytojo bažnyčioje buvo aukojamos Šv. Mišios už gyvus ir mirusius vaistinės darbuotojus. Gražią ir prasmingą šventę vainikavo Viekšnių kultūros centro mėgėjų teatro premjera – J. Gurauskio komedija „Šalaputris“ (režisierė B. Švažienė). Ilgai tęsėsi jubiliejinio renginio dalyvių bendravimas, nes visi suprato, kad ne visiems bus lemta dalyvauti 200 metų vaistinės minėjime. Vaistinės muziejaus vadovė Danutė Končienė linkėjo visiems sulaukti kitų jubiliejinių sukakčių, bet kartu pareiškė susirūpinimą dėl vaistinės pastato ateities. Būtina atlikti pastato remontą siekiant išsaugoti unikalią mūsų krašto

vertybę. Dabartiniu metu Viekšnių vaistinė dėl finansinių sunkumų laikinai uždaryta. Tai vienintelė Lietuvoje vaistinė, kuriuo pat įsikūrimo yra tose pačiose patalpose. Seniausia Lietuvos vaistinė yra Kėdainiuose, įkurta 1650 metais, tačiau jau beveik 20 metų jos nebėra senose patalpose. Apie Viekšnių vaistinės 150 metų jubiliejų plačiai rašė Mažeikių krašto laikraščiai bei Akmenės laikraštis „Vienybė“. Šią informaciją apie vaistinės jubiliejų pateikė LFS Garbės narys provizorius Liudvikas Rulinskas ir Viekšnių vaistinės muziejaus vadovė Danutė Končienė.

Lietuvos farmacijos sąjunga organizuoja LFS narių išvyką į Heiderabadą (Indija) dalyvauti Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) 71-ąjį kongresą, kuris vyks 2011 m. rugsėjo 2-8 d.

Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į LFS būstinę el. paštas: LFSpharm@takas.lt iki 2010 m. balandžio 1 d.